

ΤΕΙ ΚΡΗΤΗΣ

ΤΜΗΜΑ: ΚΟΙΝ. ΕΡΓΑΣΙΑ

ΣΧΟΛΗ: ΣΕΥΠ

**ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ: ΜΕΛΕΤΗ ΤΗΣ
ΠΑΡΑΒΑΤΙΚΗΣ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑΣ ΣΕ ΝΕΟΥΣ
16-24 ΕΤΩΝ ΣΤΟ ΔΗΜΟ ΠΑΛΙΑΝΗΣ.**

ΕΠΟΠΤΕΥΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ:

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΚΩΝ. ΒΑΝΤΣΗΣ

ΣΥΝΤΑΚΤΡΙΕΣ:

**ΚΑΡΑΜΑΝΩΛΑΚΗ
ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ**

ΚΟΖΟΡΩΝΗ ΜΑΡΙΑ

ΜΠΙΤΣΑΚΑΚΗ ΒΑΣΙΛΙΚΗ

ΗΡΑΚΛΕΙΟ 2009

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Εισαγωγή.....5

ΠΡΩΤΟΚΕΦΑΛΑΙΟ: ΠΑΡΑΒΑΤΙΚΗ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑ

1.1.Ορισμοί παραβατικής συμπεριφοράς.....7

1.2.Θεωρητικές Προσεγγίσεις.....9

1.3.Θεσμικό πλαίσιο για την παραβατική συμπεριφορά.....14

1.3.1.Ηδιαμόρφωσητουσυστήματος δικαιοσύνης.....14

1.3.2.Ελληνικό ποινικό δίκαιο για τους ανηλίκους.....15

1.3.2.1. Μέτρα για την αντιμετώπιση της ανήλικης εγκληματικότητας.....16

1.4.Οι παράγοντες που συντελούν στην ανάπτυξη της παραβατικής συμπεριφοράς.....18

1.5.Χαρακτηριστικά ατόμων με παραβατική συμπεριφορά.....19

1.6.Δημογραφικάχαρακτηριστικά.....25

ΔΕΥΤΕΡΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ: ΟΠΛΟΧΡΗΣΙΑ ΚΑΙ ΟΠΛΟΚΑΤΟΧΗ

2.1.Θεσμικόπλάσιοπερίοπλοχρησίαςκαιοπλοκατοχής.....31

2.1.1 'Άρθρο 1: Έννοια όρων - Έκταση εφαρμογής..... 32

2.1.2. Άρθρο 6: ΕμπορίαΔιάθεση.....32

2.1.3.Άρθρο7:Κατοχή.....33

2.1.4. Άρθρο 10 Οπλοφορία33

2.1.5. Άρθρο 14: Οπλοχρησία.....33

2.2. Ιστορική αναδρομή της οπλοχρησίας και οπλοκατοχής στην Κρήτη.....34

2.3. Η παραβατική συμπεριφορά στη Κρήτη.....35

2.4.Δημογραφικά δεδομένα.....37

ΤΡΙΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ :Κ.Ο.Κ. ΚΑΙ ΟΔΗΓΗΣΗ ΥΠΟ ΤΗΝ ΕΠΗΡΕΙΑ

ΑΛΚΟΟΛ

Εισαγωγή.....39

3.1. Σήμανση και σηματοδότηση- Κανόνες Οδικής Συμπεριφοράς.....40

3.1.1.Σύστημα Σ.Ε.Σ.Ο.....41

3.1.2.Σήμανση.....41

3.1.3.Σηματοδότη.....	42
3.1.4.Οδήγηση χωρίς κατοχή διπλώματος.....	43
3.1.5. Άδεια ικανότητας οδήγησης.....	43
3.1.6.Ισχύς αδειών οδήγησης.....	44
3.1.7.Άδειες οδήγησης αγροτικών μηχανημάτων και μηχανημάτων έργων.....	45
3.1.8 Χρήση ζωνών ασφαλείας.....	45
3.1.9 Ταχύτητα και όρια ταχύτητας του οχήματος.....	46
3.2.Οδήγηση και Αλκοόλ.....	47
3.2.1 Στατιστικά στοιχεία οδήγησης υπό την επήρεια αλκοόλ και κυρώσεις.....	48
3.3 Στατιστικά δεδομένα.....	50
3.3.1.Ορισμοί.....	51
3.3.2.Στατιστικά αποτελέσματα τροχαίων ατυχημάτων (Ιανουάριος - Ιούνιος 2008) από την ΕΛ.ΑΣ.....	52
3.3.3.Στατιστικά αποτελέσματα τροχαίων ατυχημάτων (Ιανουάριος –Ιούνιος 2008) από την Ε.Σ.Υ.Ε.....	53
3.3.4.Αίτια ατυχημάτων.....	54
3.4.Επίλογος.....	56

ΤΕΤΑΡΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ: ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΠΑΛΙΑΝΗΣ

4.1 Γεωγραφική προσέγγιση του δήμου Παλιανής.....	57
4.2. Ιστορική αναδρομή των δημοτικών διαμερισμάτων της περιοχής και κοινωνική σύνθεση του πληθυσμού.....	57
4.2.1 Ιστορική αναδρομή των τεσσάρων δημοτικών διαμερισμάτων του Δήμου Παλιανής.....	59
4.2.2. Πληθυσμιακή κοινωνική σύνθεση-δομή της περιοχής.....	59
4.3. Κοινωνικό κλίμα και σημεία επικοινωνίας μεταξύ των κατοίκων της περιοχής.....	60
4.4. Φορείς-Υπηρεσίες-Προγράμματα του δήμου Παλιανής.....	62
4.5. Οικονομική κατάσταση των κατοίκων του δήμου Παλιανής-Προοπτικές ανάπτυξης.....	64

4.6. Ο ελεύθερος χρόνος και η καθημερινότητα των νέων του Δήμου Παλιανής.....	66
4.7. Ανάγκες και προβλήματα των νέων της περιοχής.....	66

ΠΕΜΠΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ: ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΜΕΡΟΣ

5.1. Σκοπός έρευνας.....	70
5.2. Διατύπωση ερευνητικών ερωτημάτων και υποθέσεων.....	70
5.3. Δείγμα.....	70

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6: ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΡΕΥΝΑΣ

6.1. Αποτελέσματα έρευνας.....	76
6.2. Συσχετίσεις ανεξάρτητων μεταβλητών με τη μέθοδο του χ^2	100

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7: ΣΥΖΗΤΗΣΗ-ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

7.1. Συζήτηση.....	104
7.2. Σύνδεση κοινωνικής έρευνας με κοινωνική εργασία.....	107
7.3. Συμπεράσματα-Προτάσεις.....	111
Βιβλιογραφία.....	113
Παράρτημα.....	116

Εισαγωγή

Αναμφισβήτητο γεγονός είναι ότι η παραβατική συμπεριφορά ατόμων νεαρής ηλικίας αποτελεί ένα κοινωνικό φαινόμενο που έχει πάρει ευρύτατες διαστάσεις στην σύγχρονη εποχή. «Η παρεκκλίνουσα συμπεριφορά νέων σε ηλικία ατόμων αφορά την υιοθέτηση παρεκκλινόντων κανόνων και αξιών και ιδιαίτερα εκείνων που μαθαίνονται στα πλαίσια μιας υποκουλτούρας που παραβαίνει της κυρίαρχης κουλτούρας» (Πιτσελά 2000: 39).

Επίσης, είναι αναγκαίο να σημειωθεί ότι η παραβατικότητα των νέων έχει μια ιδιαίτερη σημασία, εφόσον οι νέοι είναι εκείνα τα άτομα που πρόκειται να ενταχθούν στο κοινωνικό σύνολο και να αναλάβουν σταδιακά θέσεις και ρόλους στους τομείς της κοινωνικής ζωής. Έτσι είναι κατανοητό ότι οποιαδήποτε μορφή παρεκκλίνουσας συμπεριφοράς από την νεολαία συνιστά ανησυχητικό φαινόμενο που επηρεάζει την αρμονία του κοινωνικού συνόλου.

Θεωρούμε λοιπόν αναγκαίο σε αυτό το σημείο, να αναφερθούμε συνοπτικά στα κεφάλαια που απαρτίζουν την εργασία μας. Τα τέσσερα πρώτα κεφάλαια αποτελούν το θεωρητικό μέρος της εργασίας μας. Το πρώτο κεφάλαιο αναφέρεται στην παραβατική συμπεριφορά. Συγκεκριμένα, θα παρουσιαστούν οι ορισμοί, οι θεωρητικές προσεγγίσεις, το θεσμικό πλαίσιο, τα αίτια ανάπτυξης της παραβατικής συμπεριφοράς και κάποια δημογραφικά δεδομένα.

Στο δεύτερο κεφάλαιο αναφερόμαστε στην οπλοχρησία και οπλοκατοχή. Συγκεκριμένα θα αναφερθούμε συνοπτικά στο θεσμικό πλαίσιο, την ιστορική αναδρομή της οπλοχρησίας και οπλοκατοχής, στις μορφές εγκληματικότητας που παρουσιάζονται στη Κρήτη και στα δημογραφικά δεδομένα.

Στο τρίτο κεφάλαιο αναφερόμαστε στον Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας και στην οδήγηση υπό την επήρεια αλκοόλ. Συγκεκριμένα θα αναφερθούμε στη σήμανση και σηματοδότηση, δηλαδή στους κανόνες οδικής συμπεριφοράς, στην οδήγηση υπό την επήρεια αλκοόλ και σε στατιστικά δεδομένα. Στο τέταρτο και τελευταίο κεφάλαιο του θεωρητικού μέρους θα γίνει παρουσίαση του Δήμου Παλιανής στον οποίο και πραγματοποιήθηκε η έρευνά μας.

Το ερευνητικό κομμάτι της εργασίας μας αποτελείται, από το πέμπτο και έκτο κεφάλαιο. Στο πέμπτο κεφάλαιο παρουσιάζεται αναλυτικά ο σκοπός της έρευνας, διατυπώνονται τα ερευνητικά ερωτήματα το οποίο παρουσιάζουμε το σκοπό της έρευνας μας, τα ερευνητικά ερωτήματα και γίνεται αναλυτική αναφορά στο

δείγμα της έρευνας. Εν συνεχεία, στο έκτο κεφάλαιο παρουσιάζονται τα αποτελέσματα της έρευνας οι συσχετίσεις των μεταβλητών, τα συμπεράσματα, η συζήτηση, η σύνδεση της κοινωνικής εργασίας με την κοινωνική έρευνα και οι προτάσεις.

ΠΡΩΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ: ΠΑΡΑΒΑΤΙΚΗ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑ

1.1 Ορισμοί παραβατικής συμπεριφοράς

Πριν δώσουμε τον ορισμό της παραβατικής συμπεριφοράς, θεωρούμε αναγκαίο να γίνει διαχωρισμός ανάμεσα στις έννοιες «έγκλημα» και «παραβατική συμπεριφορά».

Για να καθορίσουμε λοιπόν την έννοια του εγκλήματος θα πρέπει επίσης να βρούμε κάποια κοινά χαρακτηριστικά για όλα τα ποινικά αδικήματα. Η διαδικασία αυτή θα πρέπει να γίνει λαμβάνοντας υπόψη τις κοινωνικοπολιτικές και πολιτισμικές αντιλήψεις και τη σημασία της κάθε κοινωνίας για τις πράξεις εκείνες που ο νόμος τις χαρακτηρίζει ως εγκληματικές.

Έτσι λοιπόν, μερικά από τα κοινά χαρακτηριστικά είναι τα ακόλουθα:

A) Θετικότητα

«Παλαιότερα το έγκλημα αντιμετωπιζόταν μόνο ως νομική έννοια και ο θετικός του χαρακτήρας είχε αμφισβητηθεί. Σήμερα όμως γίνεται δεκτό ότι το έγκλημα είναι ένα φαινόμενο στο οποίο η ανθρώπινη και κοινωνική διάσταση προηγείται της νομικής του υφής. Έτσι λοιπόν, το έγκλημα είναι θετικό φαινόμενο» (Πανούσης 1990: 34).

B) Γενικότητα

«Το έγκλημα θεωρείται ανομοιογενές φαινόμενο υπό την έννοια ότι οι διάφορες τυπικές μορφές εγκλημάτων όπως η ανθρωποκτονία, η κλοπή, διαφέρουν εντελώς μεταξύ τους τόσο από ποινικής απόψεως όσο και από εγκληματολογικής» (Πανούσης 1990: 35).

Γ) Ιδιαιτερότητα

«Το κριτήριο με βάση το οποίο θα μπορούσαμε να διακρίνουμε το έγκλημα από συγγενείς έννοιες είχε από παλιά αναζητηθεί. Τα πρώτα κριτήρια ήταν η απειλή ποινικής κύρωσης, υπάρχουν όμως άτομα που δεν συγκροτούνται, ούτε εκφοβίζονται από ποινικές κυρώσεις. Έτσι κριτήριο για να διακρίνουμε το έγκλημα, είναι η αντίδραση που προκαλεί η εγκληματική ενέργεια» (Πανούσης 1990: 37).

Αυτά λοιπόν είναι μερικά από τα κοινά χαρακτηριστικά που μας βοηθούν να καθορίσουμε την έννοια του εγκλήματος.

«Σύμφωνα λοιπόν με το ποινικό δίκαιο, έγκλημα ορίζεται κάθε πράξη που τιμωρείται από τον ποινικό νόμο. Αντίθετα, παραβατική συμπεριφορά θα λέγαμε

ότι είναι ταυτόχρονα το αποτέλεσμα και η διαδικασία δημιουργίας συμπεριφοράς βάσει τέτοιων κοινωνικών και πολιτισμικών ερμηνειών και νοημάτων, που αποκλίνουν από το νόμιμα καθιερωμένο και συμβατό, κοινωνικά έννομο και αποδεκτό» (countess, 2006).

Στο σημείο αυτό θεωρούμε σκόπιμο να δώσουμε το σημασιολογικό περιεχόμενο όρων που αποδίδουν όψεις της ευρύτερης παρεκκλίνουσας ή παραβατικής συμπεριφοράς. «Σημειώνουμε ότι ο όρος παρέκκλιση αναφέρεται γενικά σε μορφές συμπεριφοράς, οι οποίες δεν είναι μεν κοινωνικά αποδεκτές, δεν συνιστούν όμως οπωσδήποτε παράβαση νομικού κανόνα π.χ. χρήση εξαρτησιογόνων ουσιών, φυγή, αλητεία, ληστεία, απουσία από το σχολείο» (Νόβα-Καλτσούνη 2001: 14).

«Οι όροι αυτοί είναι:

- ◆ εγκληματίας είναι αυτός που διαπράττει μια πράξη, η οποία επισύρει ποινή
- ◆ παραβάτης είναι αυτός που παραβαίνει έναν κανόνα δικαίου ή άλλον
- ◆ αντικοινωνικός είναι αυτός που με τη συμπεριφορά ή τα πιστεύω του αντιτίθεται στους συμβατικούς κανόνες
- ◆ παραπτωματικός είναι αυτός που υποπίπτει σε μια ελαφριάς μορφής παραβίαση των κανόνων
- ◆ «παρεκκλίνων» είναι αυτός που βγαίνει έξω από μια συμβατική ή φυσιολογική πορεία
- ◆ σε «ηθικό κίνδυνο» βρίσκεται κάποιος του οποίου απειλείται, από άλλους, η συνισταμένη της ζωής του που σχετίζεται με τη συμβατική ηθική μιας δεδομένης κοινωνίας» (Ιωαννίδη 2008: 12).

«Ο όρος λοιπόν, παραβατική συμπεριφορά με τις ποικίλες συνιστώσες του και βαθμούς εκδήλωσης εκφράζει την απόκλιση και έκτροπη συμπεριφορά ατόμων. Η συμπεριφορά αυτή δεν λαμβάνει πάντοτε την μορφή αξιόποινης εγκληματικής πράξης, ενώ σε μεγάλη έκταση δεν αποκαλύπτεται και δεν καταγγέλλεται από τα θύματά της, από τις οικογένειες των δραστών και το κοινωνικό περιβάλλον» (Μαυρογιάννης 2003: 1).

«Με τον όρο παραβατικότητα χαρακτηρίζουμε τη συμπεριφορά εκείνη που στοχεύει στην παραβίαση τυπικών και άτυπων κανόνων. Οι μορφές της μπορεί να είναι από ανώδυνες (πχ τροχαίες παραβάσεις, μικροκλοπές) έως σοβαρές (πχ ανθρωποκτονίες, σεξουαλικά εγκλήματα, κλοπές κτλ)» (Αρακά 2008: 1).

«Από χρόνο σε χρόνο ωστόσο, κατά γεωγραφικές περιοχές, τοπικές κοινωνίες και ομάδες, όπως επίσης και κατηγορίες αυτής της συμπεριφοράς, επαυξάνεται ο εγκληματικός χαρακτήρας της, είτε αυτή αποκαλύπτεται κατ' έγκληση των θυμάτων είτε προκύπτει από αυτεπάγγελτη δίωξη των αρμοδίων οργάνων. Τούτο βέβαια, και στις δύο περιπτώσεις, συμβαίνει σπανιότατα, γιατί ο χώρος διάπραξης των αξιόποινων πράξεων των ατόμων (οικογένεια, σχολείο, τοπική κοινωνία) αποκρύπτει και συγκαλύπτει αυτή την παράνομη συμπεριφορά λόγω ένοχης συνυπευθυνότητας (οικογένεια), προβαλλόμενης αναρμοδιότητας (σχολική κοινότητα), ανεύθυνης στάσης της τοπικής κοινωνίας και καιροσκοπικής πολιτικής των λοιπών φορέων κοινωνικοποίησης των ατόμων» (Σπινέλη 1985: 86).

«Τα παραπτώματα, όπως θα μπορούσαμε να τα χαρακτηρίσουμε, των μελών της κοινωνίας απέναντι στο νομικό και ηθικό πλαίσιο με το οποίο λειτουργεί η κοινωνία, έχουν πολλές και ποικίλες συνέπειες τόσο στο κοινωνικό σύνολο όσο και στο πρόσωπο του παραβάτη και στις σχέσεις του με την κοινωνία. Αποτελούν μια εκδήλωση της κοινωνικής ζωής η οποία δυσκολεύει την κοινωνική συμβίωση και προκαλεί την αντίδραση της κοινωνίας προκειμένου να ελαχιστοποιήσει τους κινδύνους που προέρχονται από τις παραβατικές πράξεις» (Παπακωνσταντή 2005: 34).

1.2. Θεωρητικές Προσεγγίσεις

Μετά τους ορισμούς που δόθηκαν θα παραθέσουμε τις κυριότερες κατηγορίες θεωρητικών προσεγγίσεων που έχουν αναπτυχθεί και έχουν ασχοληθεί με την παραβατική συμπεριφορά.

◆ Βιολογικές ή Ανθρωπολογικές Θεωρίες

Αρχικά θα αναφερθούμε στις βιολογικές ή ανθρωπολογικές θεωρίες. Αυτές συνιστούν ιστορικά την πρώτη προσπάθεια θεμελίωσης της επιστήμης της μελέτης της παραβατικότητας. «Οι θεωρίες αυτές υποστηρίζουν ότι οι βιολογικοί και κληρονομικοί παράγοντες οδηγούν σε παραβατικές συμπεριφορές» (Παπακωνσταντή 2005: 34).

«Οι βιολογικές ερμηνείες έχουν ως σημείο εκκίνησης την παραδοχή ότι όσοι διαπράττουν εγκλήματα διαφέρουν κατά ένα βιολογικό τρόπο από το γενικό πληθυσμό. Οι πρώιμες βιολογικές ερμηνείες, επικρατούσες στη Φρενολογία και στη Φυσιognωμική, είχαν επιχειρήσει να συνδέσουν τα ψυχολογικά

χαρακτηριστικά με τη σωματική κατασκευή» (Κουτουβίδης & Μηνογιάννη 2003: 2).

«Στα μέσα του 19ου αιώνα, ο Ιταλός γιατρός Lombrozo κατεύθυνε τις εγκληματολογικές του έρευνες στη θεμελίωση του βιολογικού στοιχείου ως καθοριστικού παράγοντα της εγκληματικής πράξης ή της εγκληματικής προδιάθεσης, μελετώντας κρανία σκοτωμένων στρατιωτών στα πεδία μάχης» (Ζαφειρίου 2007: 9).

«Ο Lombrozo, θεωρήθηκε ο σπουδαιότερος υποστηρικτής της ανθρωπολογικής προσέγγισης. Οι θεωρίες του κατέληξαν στην έκδοση του βιβλίου 'Ο εγκληματίας άνθρωπος', στο οποίο αναφέρει ότι η παρουσία ενός αριθμού φυσικών χαρακτηριστικών και στιγμάτων (μέγεθος κρανίου, σχήμα αυτιών) σε ορισμένους ανθρώπους, συσχετίζεται με την προδιάθεσή τους στο έγκλημα. Η θεωρία αυτή στην ουσία κατέληγε στην παραδοχή της ύπαρξης του εκ γενετής εγκληματία και επηρεάστηκε από τη θεωρία του Δαρβίνου για την εξέλιξη των ειδών, καταλήγοντας στο συμπέρασμα ότι ο εγκληματίας αποτελεί μια παρέκκλιση στην εξελικτική διαδικασία και παραμονή σε μια προγενέστερη μορφή στην εξέλιξη του ανθρώπου» (Κουτουβίδης & Μηνογιάννη 2003: 2).

«Η ανθρωπολογική θεωρία εξελίχθηκε με την πρόοδο της επιστήμης και οδήγησε ορισμένους επιστήμονες να ασχοληθούν με τα χρωμοσώματα των εγκληματιών, σε μια προσπάθεια βιοτυπολογικής ή βιοχαρακτηρολογικής κατηγοριοποίησης των εγκληματιών. Η προσπάθεια αυτή βοήθησε στην ανίχνευση ανωμαλιών στα χρωμοσώματα των εγκληματιών, χωρίς όμως να αποδειχθεί άμεση συσχέτιση των ανωμαλιών αυτών με την εγκληματογένεση, αφού υπάρχουν εγκληματίες που δεν έχουν καμιά χρωμοσωματική ανωμαλία» (Παπακωνσταντή 2005: 35).

«Παρ' όλο που κάποια φυσικά ή κληρονομικά χαρακτηριστικά ενδέχεται να επηρεάζουν ευνοϊκά την αντικοινωνική ή εγκληματική συμπεριφορά, οι ανθρωπολογικές θεωρίες δεν κατάφεραν να αποδείξουν ότι εγκληματίας είναι κάποιος από τη φύση του. Τα επιστημονικά συμπεράσματα αποδυνάμωναν όλο και περισσότερο τη βιολογική εξήγηση της εγκληματικότητας. Κέρδιζε έδαφος η επιστημονική προσέγγιση που αναδείκνυε τις κοινωνικές αιτίες της εγκληματικότητας και ιδιαίτερα την προτεραιότητα των οικονομικών σχέσεων στη διαμόρφωση των άλλων κοινωνικών σχέσεων, πάνω στις οποίες κρίνεται η ατομική συμπεριφορά». Προς την κατεύθυνση αυτή μεγάλη υπήρξε η προσφορά

των κοινωνικών επιστημόνων, νομικών, εγκληματολόγων ιατρών, εκπαιδευτικών, κοινωνιολόγων της Σοβιετικής Ένωσης και των άλλων σοσιαλιστικών κρατών» (Ζαφειρίου 2007: 13).

♦ Ψυχολογικές Θεωρίες

«Σε αντίθεση με τις βιολογικές θεωρίες οι ψυχολογικές θεωρίες δίνουν βαρύτητα στην προσωπικότητα του εγκληματία και στην υπόθεση ότι οι παραβάτες είναι άτομα περιορισμένης διανοητικής ικανότητας. Πρώτος ο Garofalo θεώρησε ότι οι εγκληματίες δεν έχουν ηθικά ένστικτα ή αισθήματα συμπάθειας» (Παπακωνσταντή 2005: 36).

«Σύμφωνα λοιπόν με την Ιταλική Εγκληματολογική Σχολή, της οποίας ιδρυτής είναι ο Rafaelli Garofallo, αναζητώντας την ουσιαστική έννοια του εγκλήματος, ορίζει ότι: φυσικό έγκλημα είναι εκείνο που υπάρχει σε μια κοινωνία ανεξάρτητα από τις συνθήκες και τις απαιτήσεις μιας δοσμένης εποχής ή τις ειδικές αντιλήψεις του νομοθέτη. Δηλαδή έγκλημα είναι η βλαβερή πράξη που θίγει το ηθικό συναίσθημα της κοινωνίας και πιο συγκεκριμένα τα θεμελιακά αλτρουιστικά συναισθήματα της αγαθότητας και της Χρηστότητας. Έτσι, σύμφωνα με το Rafaelli Garofallo, οι πράξεις εκείνες που πρέπει να τιμωρηθούν είναι αυτές που δεν έχουν το στοιχειώδες ηθικό μέτρο, το οποίο η κοινωνία θεωρεί απαραίτητο για τη συμβίωση μέσα σε αυτήν» (Δασκαλάκης 1985: 30).

«Ο Lagache επίσης ανέφερε ότι ο εγκληματίας έχει διαταραγμένη προσωπικότητα, η οποία οφείλεται στην ατελή κοινωνικοποίηση του. Θεωρούσαν δηλαδή ότι οι εγκληματίες ήταν διανοητικά καθυστερημένα άτομα. Από την άλλη πλευρά, οι θεωρίες του Freud και του Jung, προσπάθησαν να δώσουν μια ερμηνεία για την εγκληματική συμπεριφορά ως αποτέλεσμα μιας εξελικτικής κατάληξης που έχει την βάση της στην παιδική ηλικία και στηρίζεται σε επιδράσεις του υποσυνείδητου» (Παπακωνσταντή 2005: 36).

«Οι ψυχολογικές ή ψυχοπαθολογικές θεωρίες συνεισφέρουν σημαντικά στην εγκληματολογική επιστήμη από την άποψη ότι εντόπισαν το ρολό των ψυχολογικών χαρακτηριστικών στους παράγοντες εγκληματογένεσης και συσχέτισαν ορισμένα χαρακτηριστικά ή διαταραχές της προσωπικότητας με την εγκληματική συμπεριφορά. Δεν κατάφεραν όμως να αποτελέσουν μια συνολική θεωρία ερμηνείας του εγκλήματος, δεδομένου ότι υπάρχουν εγκληματίες που δεν παρουσιάζουν καμιά ψυχολογική διαταραχή» (Παπακωνσταντή 2005: 36).

◆ Κοινωνιολογικές Θεωρίες

Συνεχίζοντας, «οι κοινωνιολογικές θεωρίες επιχειρούν την ερμηνεία της παραβατικότητας με βάση κοινωνιολογικούς όρους, δηλαδή ως αιτίες παραβατικής συμπεριφοράς χαρακτηρίζονται οι άθλιες συνθήκες ζωής της εργατικής τάξης και η περιφρόνηση της από το κοινωνικό σύστημα» (Παπακωνσταντή 2005: 36).

Ο Durkheim αντιλαμβάνεται το έγκλημα ως ένα κοινωνικό γεγονός και το ορίζει ως εξής: «έγκλημα είναι κάθε πράξη που έρχεται σε σύγκρουση με καταστάσεις δυνατές και ορισμένες της συλλογικής συνείδησης. Δεν κατόρθωσε όμως να προσδιορίσει ικανοποιητικά το έγκλημα, ούτε και τα επίθετα δυνατές και ορισμένες» (Αρακά 2008: 2).

«Ο Ferri υιοθετεί τον ορισμό του Berenini και ορίζει ότι: πράξεις τιμωρητέες (εγκλήματα) είναι εκείνες, οι οποίες προσδιορίζονται από κίνητρα ατομικά και κοινωνικά, θίγουν τους όρους συντήρησης και ανάπτυξης του κοινωνικού βίου και ενοχλούν το μέσο ηθικό συναίσθημα ενός δοσμένου λαού σε μια δοσμένη στιγμή» (Αρακά 2008: 2).

«Σύμφωνα με τον J. Pinatel ο οποίος υποστηρίζει ότι: για να μιλήσουμε για έγκλημα πρέπει μια πράξη να προκαλεί στην ομάδα (κοινωνία) ισχυρές συγκινησιακές αναταραχές, ικανές να καθορίσουν την κοινωνική αντίδραση. Οι συγκινησιακές αναταραχές θα πρέπει δηλαδή να είναι τόσο ισχυρές ώστε να δραστηριοποιηθούν τα μέλη της κοινωνικής ομάδας και να επιθυμούν την τιμωρία των δραστών» (Αρακά 2008: 2).

«Επίσης 'Οι πρώτες ρίζες της σχολής του Chicago', η οποία ονομάστηκε οικολογική σχολή, με εκπρόσωπο το δημοσιογράφο Robert Ezra Park μετά από έρευνές του σε συνοικίες της πόλης του Chicago, διαπίστωσε ότι η εγκληματικότητα εμφάνιζε μια κανονικότητα και σταθερότητα μέσα σε ορισμένα φυσικά όρια. Οι συνοικίες αυτές βρίσκονταν κοντά σε βιομηχανικές περιοχές, φιλοξενούσαν ετερογενείς πολιτιστικές και φυλετικές ομάδες και χαρακτηριστικά τους ήταν η φτώχεια των κατοίκων, η απουσία κοινωνικού ελέγχου και η κυριαρχία αντικοινωνικών αντιλήψεων. Έκανε λόγο για εγκληματική παράδοση ή αλλιώς πολιτισμική μεταβίβαση των εγκληματικών αξιών σε περιοχές υψηλής εγκληματικότητας. Το συμπέρασμα του ήταν ότι η επιρροή των ενήλικων εγκληματιών και του κοινωνικού περιβάλλοντος στο οποίο μεγάλωναν οι νέοι,

είχε ως αποτέλεσμα την εμπλοκή τους στο έγκλημα, το οποίο η κοινότητα όχι μόνο ανεχόταν, αλλά και υπέθαλπε» (Αρακά 2008: 3).

Ο αμερικανός κοινωνιολόγος Edwin H. Sutherland, ο οποίος διατύπωσε τη θεωρία της διαφορικής συναναστροφής το 1937, επικεντρώνεται στην κοινωνική φύση του εγκλήματος. «Ο Sutherland διατύπωσε την διάκριση ανάμεσα στις δομές μάθησης και τις δομές ευκαιρίας και υποστήριξε ότι η εγκληματική συμπεριφορά ακολουθεί τους ίδιους κανόνες μάθησης με την ομαλή συμπεριφορά. Το έγκλημα διδάσκεται μέσω της αλληλεπίδρασης με άτομα τα οποία είναι φορείς εγκληματικών κανόνων. Η διάπραξη μιας εγκληματικής πράξης όμως εξαρτάται και από τις συνθήκες - ευκαιρίες που ενθαρρύνουν την συμμετοχή σε μια τέτοιου είδους πράξη» (Αρακά 2008: 3).

Στηριζόμενος στο γεγονός ότι κάθε κοινωνία εμπεριέχει πολλές υποπολιτιστικές ομάδες, ο Sutherland υποστήριξε ότι μερικά κοινωνικά περιβάλλοντα τείνουν να ενθαρρύνουν παράνομες δραστηριότητες, ενώ άλλα όχι. «Οι διαφοροποιημένες ενώσεις (συμμορίες) αντικαθιστούν τις συναισθηματικές ελλείψεις του οικογενειακού κύκλου και την σκληρότητα της κοινωνικοοικονομικής αθλιότητας, ενώ συγχρόνως παρέχουν αίσθημα ασφάλειας και αυτοεπιβεβαίωσης» (Πανούσης 1987: 195).

«Αν και η έκθεση των νέων σε διαφοροποιημένες ενώσεις προωθεί την απόκτηση εγκληματικής συμπεριφοράς, δεν είναι σίγουρο ότι το άτομο θα προβεί στην διάπραξη μιας εγκληματικής πράξης διότι - όπως αναφέρει ο Sutherland - τα άτομα που ανήκουν σε διαφοροποιημένες συναναστροφές (differential associations) ωθούνται στο έγκλημα όταν οι επαφές που έχουν με εγκληματικά πρότυπα είναι σε συχνότητα, διάρκεια, χρονική προτεραιότητα και ένταση πιο ισχυρές από αυτές που έχουν με μη εγκληματικά πρότυπα. Ο Sutherland παραδέχεται ότι η ευκαιρία είναι μια αναγκαία αλλά όχι επαρκής εξήγηση για την διάπραξη εγκληματικών πράξεων και ότι η θεωρία του δεν συνιστά μια πλήρη εξήγηση της εγκληματικής δραστηριότητας» (countess,2006).

«Στην κοινωνιολογική εγκληματολογία κυριάρχησε η συνθετική άποψη. Πρόκειται για μια άποψη, η οποία εγκαταλείποντας την μονομέρεια, δέχεται την ερμηνεία της πολλαπλότητας των αιτιών του εγκλήματος. Η συνθετική άποψη αποδέχεται την συμμετοχή στοιχείων από τον ανθρώπινο σωματικό - ψυχολογικό οργανισμό και από το κοινωνικό περιβάλλον. Δεν πρόκειται για θεωρία, καθώς

δεν διαθέτει θεωρητική επιστημονική θεμελίωση, αλλά για πολυπαραγοντική προσέγγιση του εγκλήματος» (Αλεξιάδης 1989: 95).

Οι σύγχρονοι εγκληματολόγοι έχουν εγκαταλείψει την αναζήτηση αιτιών του εγκλήματος χαρακτηρίζοντας την ως μάταιη. Γενικά έχει γίνει αποδεκτό ότι η εγκληματικότητα δεν οφείλεται σε μια μόνο αιτία η οποία δημιουργεί σε κάθε περίπτωση αυτό το αποτέλεσμα.

«Θεωρείται αναμφισβήτητο πως οι κοινωνικοί συσχετισμοί είναι πιο περίπλοκοι από τα φυσικά φαινόμενα, γιατί κάθε κοινωνία έχει ένα μοναδικό χαρακτήρα και υπόκειται σε βαθύτερες και ταχύτερες μεταβολές. Επίσης, στα κοινωνικά φαινόμενα, η αιτιώδης συνάφεια παρουσιάζεται όχι ως αντίθεση φαινομένων, αλλά ως συσχετισμός περισσότερων φαινομένων. Έτσι αφενός η απουσία ενός κοινωνικού φαινομένου γίνεται συχνά αιτία παραγωγής ενός άλλου κοινωνικού φαινομένου, αφετέρου ένα φαινόμενο δεν συνδέεται πάντα με το φαινόμενο που αμέσως ακολουθεί, αλλά και με άλλο πολύ μεταγενέστερο» (countess, 2006).

1.3 Θεσμικό πλαίσιο για την παραβατική συμπεριφορά

1.3.1. Η διαμόρφωση του συστήματος δικαιοσύνης

Είναι αναμφισβήτητο γεγονός ότι «η αναγκαιότητα θέσπισης ειδικών νόμων και λήψης εξειδικευμένων μέτρων της δημόσιας διοίκησης για τους παραβάτες έγινε ιδιαίτερα αισθητή με την αστικοποίηση και την εκβιομηχάνιση της κοινωνίας. Η εξέλιξη αυτή ήταν άμεσα συνδεδεμένη με την αποτυχία των παραδοσιακών μηχανισμών κοινωνικής ένταξης, όπως της εκτεταμένης οικογένειας. Οι κοινωνικές παρεμβάσεις ξεκίνησαν περιστασιακά με μέτρα άμεσης βοήθειας από την πλευρά του κράτους, αλλά και της εκκλησίας και ιδιωτικών φορέων, όπως οργανώσεις πρόνοιας και μέριμνας» (Πιτσελά 2000: 42).

«Στις αρχές του 20^{ου} αιώνα, οι αντιλήψεις περί παραβατικής συμπεριφοράς άλλαξαν λαμβάνοντας μια πιο ανθρωποκεντρική έννοια. Πρωταρχικό ρόλο κατέλαβε η σχολή της ποινικής επιστήμης η οποία πρέσβευε την μετατροπή του ποινικού δικαίου ανταπόδοσης σε ένα ειδικοπροληπτικό δίκαιο του δράστη, τονίζοντας τη μέσω αγωγής επανακοινωνικοποίησης του εγκληματία. Η θεωρητική αυτή άποψη κυριάρχησε σε πολλές χώρες και γνώρισε ευρεία απήχηση»(Πιτσελά 2000:42).

Πριν όμως αναφερθούμε αναλυτικά στο θεσμικό πλαίσιο για την παραβατική συμπεριφορά, θεωρούμε αναγκαίο, τον διαχωρισμό της παραβατικότητας σε ανήλικη και ενήλικη.

«Ο ακριβής νομικός ορισμός της ανήλικης παραβατικότητας, είναι όταν ένα άτομο μεταξύ 12 και 17 ετών, το οποίο μέσα από την δέουσα νομική διαδικασία διαπιστώθηκε ότι έχει παραβιάσει την ποινική νομοθεσία και ως εκ τούτου, υπόκεινται σε ποινές που καθορίζεται από ένα δικαστήριο ανηλίκων. Παιδιά κάτω των 12 ετών που διαπράττουν αυτό που διαφορετικά θα ήταν ποινικά αδικήματα μπορούν να αντιμετωπιστούν μόνο στο πλαίσιο της νομοθεσίας για την προστασία παιδιών» (Vaz 2008: 3).

Η παραβατική συμπεριφορά έχει πολλές μορφές, όπως οι μικροκλοπές, η χρήση ουσιών όπως το αλκοόλ, τα ναρκωτικά, οι παραβάσεις του κώδικα οδικής κυκλοφορίας. «Πολλές όμως από τις μορφές αυτές καταλογίζονται και σε ενήλικους παραβάτες, όπως για παράδειγμα οι παραβάσεις του Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας, η χρήση ναρκωτικών ουσιών. Κάποιες όμως από αυτές όμως για ένα ενήλικο μπορεί να χαρακτηριστούν και ως κακουργήματα» (Κ.Ε.Π.Υ.Ε. 2005: 18).

Για αυτό το λόγο θεωρούμε αναγκαίο τον ορισμό της ενήλικης παραβατικής συμπεριφοράς. Ενήλικοι παραβάτες είναι λοιπόν άτομα τα οποία έχουν συμπληρώσει το 18 έτος της ηλικίας τους και οι οποίοι έχουν υποπέσει σε πράξεις που αντιβαίνουν τους νόμους.

1.3.2. Ελληνικό ποινικό δίκαιο για τους ανηλίκους

Η προστασία της παιδικής ηλικίας περιλαμβάνεται σε συνταγματικά κείμενα των περισσότερων χωρών του κόσμου, στη διεθνή έννομη τάξη, καθώς και σε διεθνείς συμβάσεις των Ηνωμένων Εθνών.

«Είναι αναγκαίο να αναφερθεί ότι κάθε παιδί έχει δικαίωμα σε μέτρα προστασίας απέναντι στην οικογένειά του, την κοινωνία και το κράτος, ανάλογα με την κατάσταση του παιδιού ως ενήλικου. Με αυτόν τον τρόπο η παιδική ηλικία αποκτά ιδιαίτερη αξία, αναγνωρίζεται επίσημα και αυτό συμβαίνει γιατί τα παιδικά χρόνια αποτελούν ιδιαίτερης σημασίας για την εξέλιξη της προσωπικότητάς και του χαρακτήρα του ατόμου» (Πιτσελά 2000:43).

«Με βάση το άρθρο 21 και παράγραφο 1 του Ελληνικού Συντάγματος, παιδιά είναι: κάθε ανθρώπινη οντότητα ηλικίας κάτω των δεκαοχτώ ετών, εκτός αν

σύμφωνα με τους νόμους της χώρας του ενηλικιώνεται νωρίτερα. Έτσι λοιπόν προκύπτει το συμπέρασμα ότι ανήλικοι παραβάτες ορίζονται τα άτομα ηλικίας κάτω των 18 ετών τα οποία έχουν διαπράξει παραβατική συμπεριφορά» (Πιτσελά 2000: 43).

«Το ελληνικό ποινικό δίκαιο ανηλίκων εμπεριέχει ένα σύστημα κυρώσεων για τους ανήλικους παραβάτες και ταξινομείται αναλογικά με τις έννομες συνέπειες. Η ταξινόμηση αυτή περιλαμβάνει τα αναμορφωτικά και θεραπευτικά μέτρα, καθώς και τον ποινικό σωφρονισμό. Το παιδαγωγικό και κοινωνικοποιητικό περιεχόμενο των αναμορφωτικών και θεραπευτικών μέτρων περιλαμβάνει τόσο την διαπαιδαγώγηση, όσο και την μέριμνα των ανηλίκων. Τα μέτρα αυτά υπερέχουν απέναντι στο ποινικό σωφρονισμό που υποδηλώνει την στέρηση της προσωπικής ελευθερίας και μπορεί να επιβληθεί για εγκλήματα: που έχουν διαπραχθεί από ποινικά υπεύθυνους εφήβους εντελώς επικουρικά, μόνο όταν δεν υπάρχει άλλη κατάλληλη αντίδραση και είναι αναγκαίος για να συγκροτήσει τον έφηβο από την τέλεση νέων εγκληματικών πράξεων» (Πιτσελά 2000: 43).

1.3.2.1. Μέτρα για την αντιμετώπιση της ανήλικης εγκληματικότητας

Τα αναμορφωτικά και θεραπευτικά μέτρα αναφέρονται και οριοθετούνται μέσα από τον ποινικό κώδικα. Ο διαχωρισμός των μέτρων αυτών είναι ευνόητος και βασίζεται στην εννοιολογική τους σημασία και τον άμεσο σκοπό εφαρμογής τους.

A) Αναμορφωτικά μέτρα

«Η επιλογή των κατάλληλων αναμορφωτικών μέτρων έχει αποφασιστική σημασία και δεν βασίζεται αποκλειστικά στην αναγραφή τους στο ανάλογο άρθρο (122) του ποινικού κώδικα. Η επιλογή του κατάλληλου μέτρου στηρίζεται σε αυτό το μέτρο που σε κάθε εξατομικευμένη περίπτωση του ανήλικου παραβάτη μπορεί να έχει την κατάλληλη παιδαγωγική επιτυχία. Τα μέτρα αυτά αναγράφονται στον ποινικό κώδικα (άρθρο 122, παράγραφος 1), σύμφωνα με τη σειρά βαρύτητας κατά κανόνα, προτεραιότητα επιβολής τους» (Πιτσελά 2000:43).

1.Επίπληξη

«Η επίπληξη αποτελεί το ηπιότερο αναμορφωτικό μέτρο που επιβάλλεται από το δικαστήριο. Το μέτρο αυτό αφορά την επίσημη αποδοκιμασία της πράξης του

ανηλικίου από το δικαστήριο και συνήθως είναι προφορική» (Μαργαρίτης & Παρασκευόπουλος 1997:152). «Η κύρια σημασία του μέτρου αυτού είναι η παραίτηση του δικαστή προς τον ανήλικο παραβάτη να μην παρανομήσει ξανά και συνδέεται άμεσα με την έκκληση στην καλή θέληση, στην τιμή και στο συναίσθημα ευθύνης του, καθώς και στην κατανόηση της συμπεριφοράς του και στην ενθάρρυνσή του για την μελλοντική συμπεριφορά που να εντάσσεται στα όρια της ευνοούμενης κοινωνίας» (Πιτσελά 2000:44).

«Το αναμορφωτικό αυτό μέτρο επιβάλλεται από το δικαστή για κάποια πταίσματα (π.χ. παραβάσεις του κώδικα οδικής κυκλοφορίας). Αν χρειασθεί κάποιο πρόσθετο μέτρο επιβάλλεται η προστατευτική επίβλεψη, που μπορεί να έχει χρονική διάρκεια έως και έξι μήνες και ασκείται από τον επιμελητή ανηλικίων στον δράστη» (Πιτσελά 2000:48).

2. Ανάθεση της υπεύθυνης επιμέλειας του ανηλικίου στους γονείς, τους επιτρόπους ή τους κηδεμόνες του.

«Αποτελεί το δεύτερο αναμορφωτικό μέτρο του ποινικού κώδικα και η επιβολή του προϋποθέτει την ύπαρξη ενός κατάλληλου οικογενειακού περιβάλλοντος, ικανού να ανταποκριθεί στις προσωπικές ανάγκες του τέκνου του» (Μαργαρίτης & Παρασκευόπουλος 1997:154).

«Το δικαστήριο επιβάλει αυτό το μέτρο, στις επανειλημμένες παραβάσεις του κώδικα οδικής κυκλοφορίας και στις φθορές ξένης περιουσίας. Επίσης σύμφωνα με το άρθρο 360, οι γονείς ή όσοι είναι υπεύθυνοι για το παιδί μπορεί να αναλάβουν ποινική ευθύνη, που εκφράζεται με επιβολή φυλάκισης από έξι μήνες έως δύο χρόνια, του γονέα που παραλείπει να εμποδίσει τον ανήλικο από την τέλεση αξιόποινης πράξης, εφόσον έχει την επιμέλειά του» (Μαργαρίτης & Παρασκευόπουλος 1997:154).

3. Ανάθεση της επιμέλειας του ανηλικίου σε προστατευτικές εταιρίες, ή ιδρύματα ανηλικίων, ή σε ειδικούς επιμελητές ανηλικίων.

«Η επιβολή του μέτρου αυτού προϋποθέτει την ανάθεση της επιμέλειας του παιδιού σε επιμελητές ανηλικίων, συνήθως σε κοινωνικούς λειτουργούς. Το συγκεκριμένο μέτρο εφαρμόζεται συχνότερα σε καθεστώς ελευθερίας για τον ανήλικο παραβάτη και η εποπτεία του από τον επιμελητή ανηλικίων εκτιμάται ως το αποτελεσματικότερο και σημαντικότερο αναμορφωτικό μέτρο. Το αναμορφωτικό αυτό μέτρο επιφέρει θετικά αποτελέσματα σε ικανοποιητικό βαθμό»(Πιτσελά 2000:46).

4. Τοποθέτηση του ανηλίκου σε κατάλληλο κατάσταση αγωγής.

«Το αναμορφωτικό αυτό μέτρο είναι το βαρύτερο και το μοναδικό ιδρυματικό μέτρο του ποινικού κώδικα ανηλίκων. Επίσης αποτελεί μέτρο αναγκαστικού εγκλεισμού και ισοδυναμεί με στέρηση της ελευθερίας του. Η επιβολή αυτού του μέτρου επιβάλλεται από το δικαστήριο όταν τα υπόλοιπα αναμορφωτικά μέτρα αποδείχτηκαν αναποτελεσματικά» (Πιτσελά 2000:48).

B) Θεραπευτικά μέτρα

«Τα θεραπευτικά μέτρα αναφέρονται στο άρθρο 123, στην παράγραφο 1 του ποινικού κώδικα. Τα μέτρα αυτά αφορούν την παραπομπή του ανηλίκου παραβάτη σε θεραπευτικό κατάστημα, εφόσον το αρμόδιο δικαστήριο κρίνει ότι ο ανήλικος χρειάζεται ιδιαίτερη μεταχείριση. Αυτή η μεταχείριση εξαρτάται από την κατάσταση στην οποία βρίσκεται ο ανήλικος και μπορούν να είναι:

- 1 Όταν ο ανήλικος πάσχει από κάποια ψυχική ασθένεια, ή από κάποια διαταραχή των πνευματικών του λειτουργιών.
- 2 Όταν ο ανήλικος δράστης είναι τυφλός, κωφάλαλος, ή επιληπτικός.
- 3 Όταν ο ανήλικος παραβάτης είναι εθισμένος στην χρήση οιοπνευματωδών ποτών, ή ναρκωτικών ουσιών και δεν έχει την δυνατότητα να αποκοπεί από την χρήση τους και τον εθισμό που προκαλούν.
- 4 Όταν ο ανήλικος παραπτώματίας παρουσιάζει δυσλειτουργίες και καθυστέρηση στην πνευματική και ηθική του ανάπτυξη» (Μαργαρίτης & Παρασκευόπουλος 1997: 159-160).

Γ) Περιορισμός σε σωφρονιστικό κατάστημα

Το μέτρο αυτό αποτελεί την πιο βαρύτερη παρέμβαση που προβλέπει ο ποινικός κώδικας για την ζωή ενός νέου. «Η επιβολή αυτή στηρίζεται στην αδυναμία εφαρμογής οποιουδήποτε άλλου αναμορφωτικού, ή θεραπευτικού μέτρου και έχει την κλασική έννοια της ποινής. Αφορά τους ποινικούς παραβάτες που είναι ποινικά υπεύθυνοι για τις πράξεις και στερούνται της προσωπικής τους ελευθερίας. Η ηλικία για τον περιορισμό σε σωφρονιστικό ίδρυμα κυμαίνεται από το δέκατο τρίτο έτος της ηλικίας του μέχρι το δέκατο έβδομο» (Πιτσελά 2000:52).

1.3.2.2. Μορφές παραβατικής συμπεριφοράς στους ανηλίκους

«Κάθε παράνομη πράξη που εκδηλώνεται από κάποιο άτομο θεωρείται και είναι μια κοινή αξιόποινη πράξη. Μια πράξη, η οποία πολλές φορές παρουσιάζει

μια εγκληματική εικόνα που διαφοροποιείται ανάλογα με τη μορφή που έχει. Οι παράνομες μορφές συμπεριφοράς που εκφράζονται σε πράξεις από τα άτομα, καλούνται ιδιαίτερες αξιόποινες πράξεις» (Βόλτσης 2007: 1).

«Πολλές πράξεις χαρακτηρίζονται ως πταίσματα, όταν αυτές οι πράξεις και οι ενέργειες, στις οποίες έχουν προβεί τα άτομα, τιμωρούνται και επιβάλλονται τα ανάλογα μέτρα με βάση τον νόμο και γενικότερα το θεσμικό πλαίσιο που ισχύει» (eleftheronima, Καθημερινή πολιτική εφημερίδα Κομοτηνής, 2003:11).

«Για παράδειγμα, η παρουσία του ανήλικου σε χώρο με ηλεκτρονικά παιχνίδια, που έχουν χαρακτηριστεί τυχερά, θεωρείται πταίσμα. Ακόμη, πταίσμα μπορεί να θεωρηθούν και οι παραβάσεις του Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας. Σε αυτές τις περιπτώσεις εφαρμόζονται στους ανήλικους ειδικά μέτρα (αναμορφωτικά) που έχουν βασικό στόχο την διαμόρφωση της κοινωνικής συμπεριφοράς και του χαρακτήρα τους»(eleftheronima, Καθημερινή πολιτική εφημερίδα Κομοτηνής,2003:11).

Ταυτόχρονα, είναι αναγκαίο να αναφερθεί ότι η διαφορετικότητα των παραβατικών πράξεων των ανηλίκων, εκδηλώνεται και με τη μορφή των κλοπών, αλλά και η φθορά ξένης ιδιοκτησίας. «Παραβάσεις, οι οποίες έχουν ποικίλα αίτια και αναλογικά με την διαφορετικότητα κάθε περίπτωσης επιβάλλεται η ανάλογη τιμωρία από τον νόμο. Ακόμη, πρέπει να ειπωθεί ότι η χρήση και πολλές φορές η διακίνηση ναρκωτικών ουσιών αποτελούν πράξεις και ενέργειες που τιμωρούνται από τον νόμο» (Κ.Ε.Π.Υ.Ε. 2005: 18).

«Οι παραβατικές συμπεριφορές των ανηλίκων πολλές φορές χαρακτηρίζονται από τον νόμο ως αξιόποινες πράξεις και θεωρούνται αναλογικά με το είδος της πράξης ως πταίσμα, ή ως κακούργημα. Οι κυρώσεις του νόμου περιλαμβάνουν και έναν ανθρωποκεντρικό χαρακτήρα απέναντι στους ανήλικους παραβάτες, όπου τους δίνεται η δυνατότητα να βελτιώσουν την συμπεριφορά τους και να ενταχθούν ομαλά στο κοινωνικό σύνολο»(eleftheronima, Καθημερινή πολιτική εφημερίδα Κομοτηνής, 2003:13).

1.4. Παράγοντες που συντελούν στην ανάπτυξη παραβατικής συμπεριφοράς

A. Βιολογικοί παράγοντες.

«Σημαντικό θέση για την εκδήλωση παραβατικής συμπεριφοράς κατέχουν οι βιολογικοί παράγοντες. Τα γονίδια κληροδοτούνται από τους γονείς. Η τάση προς

παραπτωματικότητα μπορεί να ιδωθεί ως μεταδιδόμενη στον απόγονο απ' ευθείας από τους γονείς, παρέχοντας έτσι μία ερμηνεία του τύπου "αιτία – αποτέλεσμα" για το έγκλημα. Εφόσον δεν έχει τεκμηριωμένα βρεθεί ένα ιδιαίτερο γονίδιο ή συνδυασμός γονιδίων που να φέρει το βάρος της τάσης προς την παραπτωματικότητα, μία τέτοια ερμηνεία ηχεί μάλλον απλοϊκή» (Κουτουβίδης & Μηνογιάννη 2003:3).

«Η γενετική προίκα μπορεί, ωστόσο, να εκδηλωθεί με έναν έμμεσο τρόπο. Τα άτομα μπορούν να κληρονομήσουν από τους προγόνους τους χαρακτηριστικά της προσωπικότητας που τα καθιστούν επιρρεπή στη διάπραξη εγκλημάτων κάτω από ορισμένες προϋποθέσεις. Αυτού του είδους η ερμηνεία, αφ' εαυτής, επιτρέπει και σε άλλους παράγοντες (πέραν της γενετικής κληρονομιάς) να διαδραματίζουν ρόλο στην εμφάνιση παραβατικής συμπεριφοράς, καθώς ισχυρίζεται ότι η γενετική προδιάθεση δεν είναι επαρκής, ώστε να μεταστρέψει κάποιον στη διάπραξη εγκλημάτων. Πρέπει να αποτελεί μέρος ενός αριθμού επιδράσεων, ώστε να καταλήξει σε εγκληματική συμπεριφορά» (Κουτουβίδης & Μηνογιάννη 2003: 3).

«Μελέτες οικογενειών που ανασκοπήθηκαν από τον Farrington δείχνουν ότι υπάρχουν ενδείξεις οικογενειακής συμμετοχής ως προς την παραπτωματικότητα κατά το ότι, αν ένα μέλος μιας οικογένειας έχει μία καταδίκη, άλλα μέλη της ίδιας οικογένειας διατρέχουν επίσης τον κίνδυνο να υποστούν καταδίκη» (Κουτουβίδης & Μηνογιάννη 2003: 2).

«Συστηματικές μελέτες της γενετικής συμμετοχής είναι αυτές των διδύμων και των υιοθετημένων παιδιών. Σε γενικές γραμμές, οι μελέτες των διδύμων έχουν δείξει συμβατότητα ως προς τους μονοζυγωτικούς διδύμους, υποστηρίζοντας έτσι τη γενετική επίδραση στο έγκλημα. Από την άλλη πλευρά, ένα σημαντικό ποσοστό παιδιών που προέρχονταν από εγκληματίες γονείς, αλλά υιοθετήθηκαν λίγο μετά τη γέννησή τους, απέκτησαν ποινικό μητρώο» (Κουτουβίδης & Μηνογιάννη 2003:4).

«Πρέπει, πάντως, να επισημανθεί, ότι οφείλει κανείς να είναι επιφυλακτικός ως προς την ερμηνεία αυτών των αποτελεσμάτων, πιθανότατα λόγω μεθοδολογικών αδυναμιών των εργασιών. Γενετικές επιπτώσεις είναι επίσης δυνατόν να διαπιστωθούν σε σταθερές διεργασίες του νευρικού συστήματος και η πρόσφατη έρευνα έχει επιχειρήσει να συνδέσει τη λειτουργία του νευρικού συστήματος με την προσωπικότητα, την παρόρμηση και τη μάθηση, καθώς και

με τη διαδικασία επεξεργασίας πληροφοριών» (Κουτουβίδης & Μηνογιάννη 2003: 4).

«Αυτές οι ψυχοφυσιολογικές και βιοχημικές μελέτες προσπαθούν να παράσχουν επιχειρήματα υπέρ του ότι πλευρές της ψυχικής λειτουργίας καθορίζουν ιδιοσυγκρασιακές διαφορές μεταξύ των ατόμων. Οι νευροδιαβιβαστές, σημαντικότεροι από τους οποίους είναι η σεροτονίνη, η νοραδρεναλίνη και η ντοπαμίνη, επηρεάζουν την ανθρώπινη συμπεριφορά. Το ερώτημα εάν υπάρχει διαφορά στα επίπεδα των νευροδιαβιβαστών μεταξύ παραβατικών και μη παραβατικών πληθυσμών είναι δύσκολο να απαντηθεί εξαιτίας τεχνικών δυσχερειών ως προς τον ορισμό αυτών των καταστάσεων και τον καθορισμό των επιπέδων των νευροδιαβιβαστών» (Κουτουβίδης & Μηνογιάννη 2003: 4).

«Ωστόσο, σε μία ανασκόπηση ενός αριθμού ερευνητικών εργασιών, οι Scerbo και Raine έχουν δείξει ότι υπάρχουν ενδείξεις για μειωμένη σεροτονινεργική και νοραδρενεργική δραστηριότητα σε πληθυσμούς αντικοινωνικών ατόμων. Η ρύθμιση των επιπέδων των νευροδιαβιβαστών με τη χρήση φαρμάκων έχει κάποια επίδραση στην επιθετική συμπεριφορά και πειραματικές εργασίες με ζώα έχουν δείξει ότι η πρόιμη έκθεση στην τεστοστερόνη, πιθανότατα, αυξάνει την επιθετικότητα» (Κουτουβίδης & Μηνογιάννη 2003: 5).

B. Οικογένεια.

Ένας από τους σημαντικότερους παράγοντες, που επηρεάζουν την αύξηση της παραβατικής συμπεριφοράς σε νέους, είναι η οικογένεια. «Οι ψυχολόγοι ανέκαθεν επέδειξαν ιδιαίτερο ενδιαφέρον για το οικογενειακό περιβάλλον. Παραδοσιακά αυτό θεωρείται ως ιδιαίτερα σημαντικό για τη διαδικασία της κοινωνικοποίησης, επειδή οι γονείς συνιστούν την πρωτογενή πηγή πολιτισμικών ηθικών αρχών, αξιών και κριτηρίων, που συνδέονται με τις αλλαγές στους κοινωνικούς ρόλους καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής» (Williams και συν. 2007: 72).

«Κατά την Robins, οι αντικοινωνικοί και αλκοολικοί γονείς τείνουν να έχουν παραπτωματίες γιους. Σε μία άλλη μελέτη, ο Wilson έδειξε ότι καταδίκες των πατέρων προέβλεπαν καταδίκες των γιων. Από την άλλη πλευρά, στη μελέτη του Cambridge, η παραπτωματικότητα βρέθηκε να επικεντρώνεται σε μικρό αριθμό

οικογενειών, με λιγότερο από 6% από αυτές να είναι υπεύθυνες για τις μισές εγκληματικές καταδίκες σε ένα σύνολο 400 οικογενειών. Και άλλες μελέτες συνηγορούν για συνέχεια της παραπτωματοκότητας από γενιά σε γενιά. Ωστόσο, το ερώτημα εάν η γενετική μεταβίβαση ή το γονεϊκό πρότυπο είναι η αιτία της εγκληματικής συμπεριφοράς δεν μπορεί να απαντηθεί ευθέως» (Williams και συν. 2007: 72).

«Οι συγκρίσεις μεταξύ οικογενειών παραπτωματιών και μη παραπτωματιών έχουν με συνέπεια καταδείξει την ύπαρξη αντίξοων συνθηκών στις οικογένειες των παραπτωματιών. Σε μία επισκόπηση οικογενειακών παραγόντων που σχετίζονται με προβλήματα νεανικής διαγωγής και είναι προβλεπτικοί παράγοντες γι' αυτά, η οποία έγινε από τους Loeber και Stouthamer Loeber, βρέθηκε ότι η ελλιπής γονεϊκή επιτήρηση, η ασταθής ή σκληρή γονεϊκή πειθαρχία, η γονεϊκή δυσαρμονία, η απόρριψη του παιδιού και η ελλιπής ενασχόληση με αυτό αποτελούν σημαντικούς προβλεπτικούς παράγοντες της παραπτωματοκότητας» (Williams και συν. 2007: 72).

«Επίσης, μία εκτενής ανασκόπηση από τους Malinosky Rummell και Hansen δείχνει ότι άτομα που έχουν υποστεί σωματική κακοποίηση ως παιδιά είναι πιθανόν να γίνουν βίαιοι ή και μη βίαιοι παραπρωματίες. Σε μία μελέτη που αφορά τους πρώιμους οικογενειακούς και ιδιοσυγκρασιακούς παράγοντες ανάπτυξης ενός μοντέλου επιθετικής αντίδρασης στα αγόρια, ο Olweus αναγνωρίζει τέσσερις παράγοντες που έχουν αιτιακή σχέση. Τον αρνητισμό της μητέρας, την ανοχή της μητέρας στις επιθέσεις, τη χρήση μεθόδων επιβεβαίωσης της ισχύος από τη μητέρα και τον πατέρα και την ιδιοσυγκρασία του αγοριού» (Berlin 2001: 29).

«Η προέλευση από ένα διαλυμένο σπίτι είναι, επίσης, ένας ακόμη αξιοσημείωτος προάγγελος της παραπτωματοκότητας. Το σημαντικό, ωστόσο, στοιχείο στις μελέτες που δείχνουν συσχέτιση μεταξύ διαζυγίου ή γονεϊκού χωρισμού και παραβατικότητας είναι ότι δεν συνιστά προάγγελο της ο γονεϊκός χωρισμός καθ' αυτός τόσο πολύ, όσο η γονεϊκή σύγκρουση που συνήθως επισυμβαίνει. Ένα σημαντικό ποσοστό παιδιών που προέρχονται από διαλυμένα σπίτια χωρίς σύγκρουση όμως παρουσιάζουν χαμηλούς δείκτες παραπτωματοκότητας, σύμφωνα με μία ενδιαφέρουσα μελέτη του McCord» (Apel & Kaukinen 2008: 37).

«Μελέτη που πραγματοποιήθηκε σε φυλακή των Ηνωμένων Πολιτειών αποκάλυψε ότι η οικογένεια επιδρά στις εγκληματικές ενέργειες με το να καλλιεργούν την πίεση των νεαρών μελών με το να παραβιάζουν τον νόμο. Περισσότερο από τα 2/3 των συνεντευξιαζόμενων είχαν συγγενείς που ήταν φυλακισμένοι. Το 25% ήταν πατέρες και το 25% ήταν κάποιος αδελφός ή αδελφή» (Apel & Kaukinen 2008: 37).

«Για να υπάρξει η πιθανότητα τέλεσης εγκληματικών πράξεων, πρέπει να υπάρξει ένας συνδυασμός φτώχειας, εγκληματικού παρελθόντος της ίδιας της οικογένειας και έλλειψης ελέγχου των γονέων προς το παιδί». Πρέπει, δηλαδή, να συμπέσουν ταυτόχρονα τρεις παράγοντες, προκειμένου να υπάρξει σοβαρή πιθανότητα να εκδηλώσει κάποιος ανήλικος παραβατική συμπεριφορά. Οι ανήλικοι με παραβατικό ιστορικό (π.χ. τέλεση κλοπών, πρόκληση επεισοδίων στα γήπεδα και φθοράς ξένης ιδιοκτησίας), παρουσιάζουν αντίστοιχα προβλήματα στην οικογένεια και το σχολείο, με αποτέλεσμα να καταφεύγουν σε παραβατικές ομάδες, προκειμένου να αναπληρώσουν εκεί την ανθρώπινη επικοινωνία και την αναγνώριση που τους λείπει (Μαγγανά 2008: 2).

C. Ομάδες συνομηλίκων.

Η οικογένεια, ως κοινωνικός θεσμός, υποβάλλεται συνεχώς σε σημαντικές αλλαγές. Η απουσία του πατέρα σε χαμηλά αμειβόμενες οικογένειες μπορεί να οδηγήσουν τα παιδιά και περισσότερο τα αγόρια, να αναζητήσουν αντρικά πρότυπα σε παραβατικές ομάδες που αποτελούνται από άτομα με κοινά χαρακτηριστικά. «Οι ομάδες αυτές αντικαθιστούν την οικογένεια, προσδιορίζοντας δικούς τους αντρικούς ρόλους και συνεισφέρουν στην απόκτηση χαρακτηριστικών γνωρισμάτων όπως η βίαιη συμπεριφορά, η δύναμη, η ευερεθιστότητα και η ανησυχία» (Apel & Kaukinen 2008: 37).

«Η σπουδαιότητα της οικογενειακής ευημερίας αναγνωρίζεται ολοένα και περισσότερο στις μέρες μας. Η επιτυχία στο σχολείο εξαρτάται από το εάν οι γονείς έχουν την ικανότητα να παρέχουν ευκαιρίες στα παιδιά τους. Οι έφηβοι χαμηλά αμειβόμενων οικογενειών νιώθουν περιθωριοποιημένοι. Για την ανάπτυξη της αυτοεκτίμησης και την βελτίωση της θέσης τους ίσως επιλέξουν την συμμετοχή σε παραβατικές ομάδες. Οι ομάδες αυτές παρέχουν ίσες ευκαιρίες στον καθένα, ευνοϊκή διάκριση εαυτού από το σχολείο και την οικογένεια, όπου τις θέσεις εξουσίας κατέχουν οι ενήλικοι» (Apel & Kaukinen 2008: 37).

«Οι παραβατικές παρέες των νέων σχολικής ηλικίας είναι σχετικά πολυμελείς και στελεχώνονται κυρίως με άτομα του ίδιου φύλου. Τα μέλη της παρέας προέρχονται κυρίως από το σχολείο, αλλά επίσης από τη γειτονιά, το χώρο εργασίας και τους τόπους νυκτερινής διασκέδασης. Στην παρέα μετέχουν συνήθως για να βρουν φίλους, χωρίς να έχουν συνήθως κάποιον αρχηγό ή ιεραρχική δομή, ώστε να μπορεί να γίνει λόγος για ‘συμμορίες ανηλίκων’» (eleftheronima,Καθημερινή πολιτική εφημερίδα Κομοτηνής,2003:13).

«Οι έφηβοι παραβάτες επιδίδονται συχνά σε αντισυμβατικές ενέργειες, όπως αγορά, πώληση και χρήση ναρκωτικών ουσιών, πρόκληση ζημιών σε σχολικό χώρο, κλοπές σε κατάστημα, επεισόδια στο γήπεδο, συμπλοκές με τρίτους, φθορές ξένης ιδιοκτησίας, κλοπές χρήσης ή εξαρτημάτων μεταφορικού μέσου, απειλές κατά συνομηλίκων, διαρρήξεις κατοικιών και αυτοκινήτων, πώληση κλοπιμαίων κτλ.» (eleftheronima,Καθημερινή πολιτική εφημερίδα Κομοτηνής,2003:13).

Εκτός όμως από τους βιολογικούς παράγοντες, την οικογένεια και τις ομάδες συνομηλίκων υπάρχουν και άλλοι παράγοντες που οδηγούν τα άτομα στην εκδήλωση παραβατικής συμπεριφοράς. Αυτοί είναι οι εξής:

1.Οικονομική και Κοινωνικοί παράγοντες:

«Η παραβατική συμπεριφορά προέρχεται από τις αρνητικές συνέπειες της οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης. Συγκεκριμένα, επηρεάζεται από την οικονομική κρίση, την πολιτική αστάθεια και την αδυναμία των ανώτερων θεσμών(συμπεριλαμβανομένου του Κράτους, του συστήματος εκπαίδευσης και βοήθειας και της οικογένειας). Η κοινωνικοοικονομική αστάθεια συχνά είναι συνδεδεμένη με την συνεχή ανεργία και το χαμηλό εισόδημα των νέων, το οποίο μπορεί να αυξήσει την πιθανότητα εμπλοκής σε παραβατικές πράξεις» (ΟΗΕ 2003: 33).

2.Πολιτιστικοί παράγοντες:

«Η παραβατική συμπεριφορά προέρχεται επίσης από κοινωνικά κατεστημένα στα οποία τα αποδεκτά πρότυπα συμπεριφοράς έχουν ισοπεδωθεί. Κάτω από αυτές τις συνθήκες πολλοί από τους κοινά αποδεκτούς κανόνες που αποτρέπουν τα άτομα από μη αποδεκτές ενέργειες μπορεί να χάσουν την συνάφειά τους από κάποια μέλη της κοινωνίας. Ανταποκρίνονται στις τραυματικές και καταστροφικές αλλαγές της κοινωνικής πραγματικότητας με το να συμμετέχουν

σε επαναστάσεις, παραβάσεις ή και ακόμα σε εγκληματικές πράξεις» (OHE 2003:33).

3. Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης:

Τέλος ένας σημαντικός παράγοντας που επηρεάζει την ανάπτυξη παραβατικής συμπεριφοράς είναι τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης. «Η τηλεόραση και συγκεκριμένα οι ταινίες, έχουν προβάλει την 'λατρεία των ηρώων'. Αυτό προάγει την δικαιοσύνη μέσα από την φυσική εξάλειψη των εχθρών. Πολλοί ερευνητές έχουν καταλήξει πως οι νέοι που παρακολουθούν ταινίες με βίαιες σκηνές τείνουν να αναπτύσσουν παραβατική συμπεριφορά. Αυτό είναι το χαρακτηριστικό αγοριών ηλικίας 8 έως 12 ετών, τα οποία είναι πιο επιρρεπή σε τέτοιες επιρροές» (CRC Health Group 2008: 44).

«Τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης οδηγούν ένα άτομο στην εκδήλωση παραβατικής συμπεριφοράς σε τρεις περιπτώσεις. Πρώτον, ταινίες που επιδεικνύουν βίαιες σκηνές συναρπάζουν του θεατές και η επιθετική ενέργεια μπορεί να μεταφερθεί στην καθημερινή ζωή, σπρώχνοντας το άτομο να απασχολείται με φυσικές διεργασίες στους δρόμους. Δεύτερον, η τηλεόραση μπορεί να περιγράψει βία που υφίσταται στην καθημερινότητά μας από την ίδια την οικογένεια. Ως αποτέλεσμα τα παιδιά να εκθέτονται στη χρήση βίας σε διαφορετικές περιπτώσεις. Τρίτον, η βία περιγράφεται από την τηλεόραση σαν φανταστική και έχει μια σουρεαλιστική ιδιότητα. Το αίμα από τις πληγές ρέει ελάχιστα, ο αληθινός πόνος και η αγωνία είναι ελάχιστα εμφανής και το αποτέλεσμα της παραβατικής συμπεριφοράς είναι μηδαμινό» (CRC Health Group 2003:44).

1.5. Χαρακτηριστικά ατόμων με παραβατική συμπεριφορά.

«Προκύπτει λοιπόν το ερώτημα για το ποια είναι τα χαρακτηριστικά των ατόμων με παραβατική συμπεριφορά; Μετά λοιπόν από έρευνες σε επιμελητές ανηλίκων του Αρείου Πάγου, με θέμα το προφίλ των παραβατών προκύπτουν τα εξής αποτελέσματα:

1. Προέρχονται από μικροαστικές τάξεις και κάτω, αφού λίγα είναι τα περιστατικά εκείνα που έχουν εκδηλωθεί σε μεσοαστικές τάξεις.
2. Αντιμετωπίζουν οικονομικά προβλήματα

Είναι άτομα που προέρχονται από οικογένειες με ισχυρά οικονομικά προβλήματα, παιδιά που εγκαταλείπουν το σχολείο συχνά προς ανεύρεση εργασίας.

3. Θέλουν να ακουστούν

Ένα μεγάλο ποσοστό των παραβατών είναι παιδιά που έχουν ανάγκη να βγουν στη σκηνή, που πρέπει κάπως να ακουστούν. Υπάρχει επίσης και η κατηγορία των παραβατών για τους οποίους η μόνη ταυτότητα που μπορούν να έχουν είναι μέσω της παραβατικής πράξης, η ταυτότητα που τους δίνει το δικαστήριο και μετά η ποινή. Παρόλο που όλη αυτή η διαδικασία είναι επίπονη για αυτά, είναι η μόνη ολότητα που κατακτούν.

4. Έχουν ψυχικά προβλήματα

Δίπλα σε αυτούς τους παράγοντες, σύμφωνα με τους επιμελητές ανηλίκων, προστίθενται και τα ψυχικά προβλήματα τα οποία συχνά συνδιαμορφώνονται μέσα σε όλο αυτό το πλαίσιο της οικονομικοκοινωνικής εξαθλίωσης» (Μαγγανά 2008: 3).

Αναμφισβήτητα «η εφηβεία είναι μια κρίσιμη περίοδος στην ανάπτυξη του ατόμου και διακρίνεται από τάσεις για ανεξαρτησία, ιδεολογική διαφοροποίηση από την κοινωνία των μεγάλων, άρνηση της κοινωνίας αυτής, υποταγή στην κοινωνία των συνομηλίκων. Οι διαπιστώσεις αυτές μας οδηγούν στο να πιστεύουμε ότι οι σημερινοί έφηβοι έχουν δημιουργήσει τη δική τους κοινωνία, με τις δικές τους ηθικές αρχές, ακόμη και τη δική τους γλώσσα και κουλτούρα» (Μαυρογιάννης 2003: 1).

Οι έφηβοι καλούνται να αντιμετωπίσουν καινούργια δεδομένα όπου βιώνουν το σώμα τους σεξουαλικά ώριμο, εγκαταλείπουν την ιδανική εικόνα που είχαν για τους γονείς τους, προσπαθούν να αποκτήσουν φίλους και στη συνέχεια να συνάψουν ετερόφυλες σχέσεις, αποφασίζουν για την επαγγελματική τους σταδιοδρομία, αποδεχόμενοι τους προσωπικούς περιορισμούς και, τέλος, προσπαθούν να αναπτύξουν τη δική τους κοσμοθεωρία. «Η εφηβεία είναι μια δύσκολη περίοδος και οι έφηβοι παρομοιάζονται με τους αστακούς που χάνουν σε κάποια φάση το περίβλημά τους, γιατί μπροστά στις νέες βιοψυχοκοινωνικές απαιτήσεις, η δομή της προσωπικότητας χάνει τη συνεκτικότητά της και παρουσιάζεται περισσότερο χαλαρή, ευάλωτη και εύθραυστη»(Μαυρογιάννης 2003:1).

1.6. Δημογραφικά χαρακτηριστικά

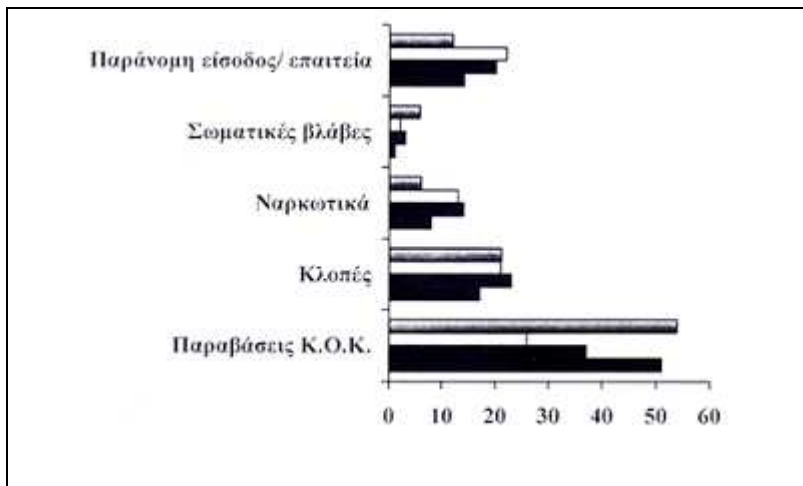
Τις δύο τελευταίες δεκαετίες στην Ευρώπη η ραγδαία αύξηση της παραβατικότητας απασχολεί έντονα τους ειδικούς, το ευρύτερο κοινωνικό σύνολο, την πολιτεία και προβάλλεται από τα Μέσα Μαζικής Επικοινωνίας.

Σύμφωνα με τα δημοσιευμένα στατιστικά στοιχεία της Υποδιεύθυνσης Προστασίας Ανηλίκων του Υπουργείου Δημοσίας Τάξης κατά τη δεκαετία 1990-1999 στην Ελλάδα δεν παρατηρείται αξιοσημείωτη αύξηση της νεανικής παραβατικότητας.

Παρόλα αυτά «η συμμετοχή των ανηλίκων στη συνολική εγκληματικότητα εμφανίζει μια σταθερά ανοδική τάση, από το 12.9% (1990) στο 16.7% (1999), χωρίς όμως να φτάνει στα επίπεδα των άλλων Ευρωπαϊκών χωρών. Για παράδειγμα, το 1993 ο αριθμός των νέων κάτω των 21 ετών, που καταδικάστηκαν για πράξεις ποινικών αδικημάτων, αντιστοιχούσε περίπου στο 14% του συνολικού αριθμού των καταδικαστικών αποφάσεων ενώ το αντίστοιχο ποσοστό στο Ηνωμένο Βασίλειο ήταν το 46%» (Γιαννόπουλου & Τσομπάνογλου 2003:1).

«Τρεις είναι οι βασικότερες κατηγορίες αδικημάτων που διαπράττονται από εφήβους (13-17 ετών) και μετεφήβους (18-20 ετών). Το μεγαλύτερο ποσοστό ανήκει στις παραβάσεις ειδικών ποινικών νόμων, όπως του Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας (Κ.Ο.Κ.), του νόμου περί των ναρκωτικών, της παράνομου εισόδου στη χώρα καθώς και η επαιτεία. Αυτές οι παραβάσεις συνήθως ξεπερνούν το 70% του συνόλου των περιπτώσεων. Ακολουθούν τα αδικήματα κατά της ιδιοκτησίας - ιδίως, οι κλοπές και οι «κλοπές χρήσης» δικύκλων ή αυτοκινήτων - περί το 20% και έπεται ως τρίτη κατηγορία η πρόκληση σωματικών βλαβών σε ποσοστό από 2 έως 10%» (Γιαννόπουλου&Τσομπάνογλου 2003:2).

Αυτά παρουσιάζονται στο παρακάτω διάγραμμα:

Πίνακας 1.1. Ποσοστό καταδικασθέντων ανηλίκων κατά κυριότερες κατηγορίες αδικημάτων» (Γιαννόπουλου&Τσομπάνογλου 2003:3).

«Η καταγεγραμμένη παραβατικότητα των ανηλίκων στην Ελλάδα δεν υποδηλώνει την ύπαρξη οργανωμένων ομάδων («συμμοριών»). Συγκεκριμένα από τα στατιστικά στοιχεία που αφορούν την περιοχή της Αττικής προκύπτει, ότι τα αδικήματα διαπράττονται από έναν μόνο ανήλικο σε ποσοστό 83.7%, οι δράστες ανά αδίκημα είναι δύο σε ποσοστό 12.5%, ενώ σε ένα πολύ μικρό ποσοστό (3.9%) οι δράστες ανά αδίκημα είναι τρεις και άνω» (Γιαννόπουλου&Τσομπάνογλου 2003:4).

«Εντούτοις, μία έρευνα στο λεκανοπέδιο Αττικής έδειξε ότι αφενός μεν το 7.1% των ερωτηθέντων μαθητών Λυκείου θεωρούσαν ότι ανήκαν σε μία ‘οργανωμένη’ ομάδα με συλλογική παραβατική δράση, αφετέρου δε ότι το 47.6% του συνολικού δείγματος ανέφερε ότι είχε δεχθεί απειλή επίθεσης ή και επίθεση (bullying) από περισσότερους από έναν συνομήλικούς τους με στόχο τον εκφοβισμό ή τον εκβιασμό ή την απόσπαση χρηματικού ποσού. Το δε 60% δήλωσε ότι γνωρίζει κάποιο άλλο πρόσωπο που έχει δεχθεί ανάλογη επίθεση»(Γιαννόπουλου&Τσομπάνογλου 2003:4).

«Κατά την έρευνα αυτή κανένα από τα θύματα επίθεσης δεν ανέφερε τέτοιο γεγονός στις αρχές του σχολείου, γεγονός που υποδηλώνει κατά κάποιο τρόπο φόβο των συνεπειών αυτής της γνωστοποίησης καθώς και τις αδυναμίες επιτήρησης στο σχολικό σύστημα. Είναι γνωστό ότι το φαινόμενο bullying στα σχολεία είναι αναγνωρισμένο ως αντικείμενο διεπιστημονικής διερεύνησης και άπτεται της παραβατικής συμπεριφοράς (οργανωμένης ή μη) των νέων» (Γιαννόπουλου & Τσομπάνογλου 2003:4).

Η εντύπωση λοιπόν που δημιουργείται από τις επίσημες στατιστικές όσον αφορά την περιορισμένη έκταση της νεανικής παραβατικότητας μεταβάλλεται, εάν επικεντρωθούμε σε έρευνες αυτό-ομολογούμενης παραβατικότητας. «Ενδιαφέρον παρουσιάζουν τα αποτελέσματα της έρευνας της ομάδας Σπινέλλη στην ευρύτερη περιοχή της Αθήνας. Συγκεκριμένα, το 34.9% των ερωτηθέντων, ηλικίας 14-21 ετών, παραδέχθηκε ότι κατά την προηγούμενη χρονιά (one-year prevalence) είχαν τελέσει αξιόποινες πράξεις κατά της ιδιοκτησίας (κλοπή από κατάστημα, σχολείο, κλοπή αυτοκινήτου, κλπ), ενώ το ποσοστό έφθασε στο 65.3%, όταν ρωτήθηκαν αν τέλεσαν παρόμοιες πράξεις κάποια στιγμή στο παρελθόν» (Κ.Ε.Π.Υ.Ε 2005:18).

Σύμφωνα λοιπόν με την έρευνα προέκυψαν τα εξής αποτελέσματα:

1. Αξιόποινες πράξεις που δικάστηκαν από Μονομελές Πλημμελειοδικείο

Παραβάσεις του Κ.Ο.Κ	Κλοπή	Ναρκωτικά	Απόπειρες Κλοπής	Σύνολο
856	299	81	42	2128

Πίνακας 1.2. Η παραβατικότητα των ανηλίκων στην ευρύτερη περιοχή της Αθήνας (Κ.Ε.Π.Υ.Ε 2005:18).

Σύμφωνα με τον παραπάνω πίνακα, ο οποίος περιλαμβάνει αξιόποινες πράξεις ατόμων που δικάστηκαν από Μονομελές Πλημμελειοδικείο, βλέπουμε πως το μεγαλύτερο ποσοστό των παραβάσεων αποτελεί η παράβαση του Κ.Ο.Κ με 856 άτομα να έχουν δικαστεί. Υψηλά είναι και τα άτομα που έχουν καταδικαστεί για κλοπή. Μικρότερο ποσοστά κατέχουν αξιόποινες πράξεις όπως τα ναρκωτικά, με 81 άτομα και απόπειρες κλοπής, με 42 άτομα.

2. Αξιόποινες πράξεις που δικάστηκαν από Τριμελές Πλημμελειοδικείο

Παραβάσεις του Κ.Ο.Κ	Ληστεία	Ναρκωτικά	Οπλοχρησία	Σύνολο
7	49	12	21	136

Πίνακας 1.3. Η παραβατικότητα των ανηλίκων στην ευρύτερη περιοχή της Αθήνας (Κ.Ε.Π.Υ.Ε 2005:18).

Σύμφωνα με τον παραπάνω πίνακα, ο οποίος περιλαμβάνει αξιόποινες πράξεις ατόμων που δικάστηκαν από Τριμελές Πλημμελειοδικείο, βλέπουμε πως το μεγαλύτερο ποσοστό των παραβάσεων αποτελεί η ληστεία με 49 άτομα να

έχουν δικαστεί. Σημαντικός είναι και ο αριθμός ατόμων – n= 21 - που έχουν καταδικαστεί για οπλοχρησία, ενώ μικρότερα ποσοστά αφορούν αξιόποινες πράξεις όπως παραβάσεις του νόμου περί ναρκωτικών (n= 12 άτομα) και παραβάσεις του ΚΟΚ (n= 7 άτομα).

3. Η φυσιολογία του νεαρού παραβάτη

Αγόρι	Κορίτσι
89,1 % (17 – 19 ετών)	10,9 % (13 – 17 ετών)

Πίνακας 1.4. Η παραβατικότητα των ανηλίκων στην ευρύτερη περιοχή της Αθήνας (Κ.Ε.Π.Υ.Ε 2005:18)

Στον παραπάνω πίνακα παρουσιάζεται ότι οι αξιόποινες πράξεις έχουν εκδηλωθεί κυρίως από αγόρια και λιγότερο από κορίτσια. Τα πρώτα αντιπροσωπεύουν το 89,1% σε αντίθεση με τα δεύτερα που αντικατοπτρίζουν 10,9%. Επίσης οι αξιόποινες πράξεις εκδηλώνονται στα αγόρια σε ηλικίες από 17 έως 19 ετών ενώ στα κορίτσια από 13 έως 17 ετών.

Τέλος θα παραθέσουμε τον πίνακα με στατιστικά στοιχεία της αστυνομίας για τα έτη 2005 έως 2007 στην Ελλάδα.

Έτος	Σοβαρές Υποθέσεις			Μικροπαραβάσεις		
	Αριθμός	Αγόρια	Κορίτσια	Αριθμός	Αγόρια	Κορίτσια
2005	168	246	11	167	208	33
2006	261	474	4	147	222	17
2007	145	259	8	149	229	12

Πίνακας 1.5. Στατιστικές που ενέχονται ανήλικοι από το 2005 έως το 2007. (Γραφείο Στατιστικής και Ερευνών Τμήμα Τροχαίας Αρχηγείου 2008).

Στον παραπάνω πίνακα παρουσιάζονται στατιστικά δεδομένα παραβατικών συμπεριφορών που έχουν υποπέσει αγόρια και κορίτσια για τα έτη 2005 έως 2007. γίνεται επίσης διαχωρισμών των αδικημάτων σε σοβαρές και σε μικροπαραβάσεις. Παρατηρείται μια αύξηση των σοβαρών υποθέσεων το έτος 2006 αφού ανέρχεται σε 261 υποθέσεις. Επίσης παρατηρείται ότι τα άτομα αυτά είναι κυρίως αγόρια. Όσον αφορά τις μικροπαραβάσεις αυξημένο ποσοστό

παρατηρείται το έτος 2005 αφού ανέρχονται σε 167 περιπτώσεις και επίσης μεγάλο ποσοστό καταλαμβάνουν τα αγόρια έναντι των κοριτσιών.

Έτος	Συνολικοί Αριθμοί				Ηλικίες	
	Σύνολο Υποθέσεων	Σύνολο Αγοριών	Σύνολο κοριτσιών	Σύνολο ανηλίκων	Ηλικία 7 - 13	Ηλικία 14 - 16
2005	335	454	44	498	99	399
2006	408	696	21	717	139	578
2007	294	488	20	508	79	429

Πίνακας 1.6. Στατιστικές που ενέχονται ανήλικοι από το 2005 έως το 2007. (Γραφείο Στατιστικής και Ερευνών Τμήμα Τροχαίας Αρχηγείου, 2008).

Στον παραπάνω πίνακα παρουσιάζεται το σύνολο των υποθέσεων που είχε αναλάβει η αστυνομία τα έτη 2005 έως 2007. παρατηρείται ένα αυξημένο ποσοστό υποθέσεων το 2006. επίσης παρατηρείται πως τα άτομα κυρίως που έχουν υποπέσει σε παραβάσεις είναι αγόρια και οι ηλικίες που υπάρχουν αυξημένα περιστατικά είναι από 14 έως 16 ετών.

Έτος	Τόπος Διαμονής		Τρόπος Διαβίωσης		Επάγγελμα		
	Πόλη	Χωριό	Ζουν με Γονείς	Διαξενούμενοι Γονείς	Μαθητές	Μαθητευόμενοι	Άνεργοι
2005	324	174	455	43	426	29	43
2006	476	241	614	103	616	44	57
2007	325	183	467	41	470	17	21

Πίνακας 1.7. Στατιστικές που ενέχονται ανήλικοι από το 2005 έως το 2007. (Γραφείο Στατιστικής και Ερευνών Τμήμα Τροχαίας Αρχηγείου, 2008). Τέλος σε αυτών των πίνακα παρουσιάζεται πως το μεγαλύτερο ποσοστό των υποθέσεων λαμβάνει χώρα σε πόλης και λιγότερο σε χωριά. τα άτομα αυτά έχουν γονείς που

είναι παντρεμένοι και είναι κυρίες μαθητές. Λιγότερα αλλά αξιόλογα ποσοστά παρατηρούνται στις άλλες κατηγορίες.

ΔΕΥΤΕΡΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

ΟΠΛΟΧΡΗΣΙΑ ΚΑΙ ΟΠΛΟΚΑΤΟΧΗ

2.1. Θεσμικό πλαίσιο περί οπλοχρησίας και οπλοκατοχής

Σε αυτό το κεφάλαιο θα αναφερθούμε στους νόμους περί οπλοχρησίας και οπλοκατοχής που περιλαμβάνονται στη νομοθεσία. «Σύμφωνα λοιπόν με το νόμο υπ' αριθμό 2168 του έτους 1993, αναφέρονται οι διατάξεις για τη ρύθμιση θεμάτων που αφορούν όπλα, πυρομαχικά, εκρηκτικές ύλες, εκρηκτικούς μηχανισμούς και άλλες διατάξεις» (Τάχος 2002:188).

2.1.1 Άρθρο 1: Έννοια όρων - Έκταση εφαρμογής

«Γενικά όπλο χαρακτηρίζεται οποιοδήποτε μέσον που χρησιμοποιείται για επίθεση, για άμυνα και για εκφοβισμό» (wikipedia,2009).

Σύμφωνα λοιπόν με το άρθρο 1 του συντάγματος περί οπλοχρησίας και οπλοκατοχής περιλαμβάνονται τα εξής:

«Όπλο είναι κάθε μηχανήμα, το οποίο, με ωστική δύναμη που παράγεται με οποιονδήποτε τρόπο, εκτοξεύει βλήμα ή χημικές ουσίες και μπορεί να επιφέρει κάκωση ή βλάβη της υγείας σε πρόσωπα, πράγματα ή να προκαλέσει πυρκαγιά. Πυρομαχικά είναι τα πάσης φύσεως εφόδια βολής. Εκρηκτικές ύλες είναι τα στερεά ή υγρά σώματα, τα οποία από οποιαδήποτε αιτία υφίστανται χημική μεταβολή και μετατρέπονται σε αέριες μάζες. Εκρηκτικός μηχανισμός είναι κάθε συσκευή, που μπορεί να προκαλέσει έκρηξη» (Τάχος 2002:188).

«Όπλα θεωρούνται επίσης τα αντικείμενα που είναι πρόσφορα για επίθεση ή άμυνα και ιδιαίτερα μηχανισμοί και κάθε μέσο εκτόξευσης χημικών ουσιών (SPRAY) ή εκκένωσης ηλεκτρικής ενέργειας. Επίσης όπλα είναι μαχαίρια κάθε είδους, εκτός εκείνων που η κατοχή τους δικαιολογείται για οικιακή ή επαγγελματική ή εκπαιδευτική χρήση, μεταλλικές γροθιές ή ρόπαλα, λόγχες, ξίφη, στιλέτα, τόξα, βαλλιστρίδες (ARBALETE) και αστυνομικές ράβδοι» (Τάχος 2002:190).

«Στις διατάξεις του παρόντος νόμου υπάγονται επίσης σιγαστήρες, συσκευές ή εγκαταστάσεις, που προορίζονται για το φωτισμό του στόχου ή του σκοπεύτρου του όπλου, σκοπευτικές διόπτρες, ανταλλακτικά, μέρη και εξαρτήματα όπλων και

εκρηκτικών μηχανισμών, ως και μέρη πυρομαχικών και απομιμήσεις πυροβόλων όπλων» (Τάχος 2002:192).

«Δεν επιίπτουν στις διατάξεις του παρόντος νόμου:

α. Πυροβόλα όπλα, που κατασκευάστηκαν πριν από την 1.1.1870, υπό τον όρο ότι δεν μπορούν να δεχθούν πυρομαχικά προοριζόμενα για όπλα, η κατοχή των οποίων απαιτεί άδεια.

β. Αγχέμαχα όπλα, που κατασκευάστηκαν πριν από την 1.1.1922, εφόσον φυλάσσονται σε ειδικά καταστήματα εμπορίας ή σε συλλογές φυσικών ή νομικών προσώπων» (Τάχος 2002:193).

2.1.2. Άρθρο 6: Εμπορία-Διάθεση

«Σύμφωνα με το άρθρο 6 του συντάγματος, η εμπορία και η διάθεση, με οποιονδήποτε τρόπο, όπλων και αντικειμένων απαγορεύεται. Επιτρέπεται όμως η εμπορία και διάθεση όπλων μετά από άδεια του Υπουργείου Δημόσιας Τάξης»(Εφημερίς της Κυβερνήσεως,1993:7).

«Όσοι εμπορεύονται όπλα υποχρεούνται να τηρούν βιβλία περί της εμπορίας αυτών. Επίσης οι παραβάτες των διατάξεων του παρόντος άρθρου τιμωρούνται, ανάλογα με την παράβαση που έχουν διαπράξει σε:

α. Φυλάκιση τουλάχιστον έξι (6) μηνών και χρηματική ποινή ενός εκατομμυρίου (1.000.000) έως δέκα εκατομμυρίων (10.000.000) δραχμών.

β. Φυλάκιση και χρηματική ποινή τουλάχιστον πεντακοσίων χιλιάδων (500.000) δραχμών» (Εφημερίς της Κυβερνήσεως 1993:8).

2.1.3. Άρθρο 7: Κατοχή

«Η κατοχή όπλων και λοιπών αντικειμένων, που διαλαμβάνονται στο άρθρο 1 του παρόντος νόμου, απαγορεύεται, εκτός των περιπτώσεων που προβλέπονται από τις διατάξεις του νόμου αυτού. Με άδεια της αρμόδιας αστυνομικής αρχής του τόπου κατοικίας του ενδιαφερόμενου, επιτρέπεται η κατοχή όπλων προοριζόμενων αποκλειστικά και μόνο για σκοποβολή» (Εφημερίς της Κυβερνήσεως 1993:9).

«Απαγορεύεται η κατοχή τους από άτομα που δεν έχουν συμπληρώσει το 18ο έτος της ηλικίας τους. Επίσης οι κάτοχοι των ειδών, που αναφέρονται στο άρθρο αυτό, υποχρεούνται να λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα για την ασφαλή φύλαξη

τους και να μην παραχωρούν αυτό σε τρίτα πρόσωπα. Οι αρμόδιες αστυνομικές αρχές δύνανται να υποδεικνύουν εγγράφως στους ενδιαφερόμενους τη λήψη των κατά την κρίση τους επιβαλλόμενων μέτρων ασφαλείας» (Εφημερίς της Κυβερνήσεως 1993:9).

«Όσοι κατέχουν τα αντικείμενα αυτά χωρίς την άδεια που προβλέπει ο νόμος, ανάλογα με την παράγραφο, τιμωρούνται:

α. Με φυλάκιση τουλάχιστον έξι (6) μηνών και χρηματική ποινή τουλάχιστον διακοσίων χιλιάδων (200.000) δραχμών

β. Με φυλάκιση μέχρι ενός (1) έτους» (Εφημερίς της Κυβερνήσεως 1993:10).

2.1.4. Άρθρο 10 Οπλοφορία & Άρθρο 14: Οπλοχρησία

«Σύμφωνα με το άρθρο 10 του συντάγματος περί οπλοφορίας: Έλληνες πολίτες, που έχουν συμπληρώσει το 18ο έτος της ηλικίας τους, δύνανται να οπλοφορούν, μετά από άδεια της αρμόδιας αστυνομικής αρχής του τόπου κατοικίας ή διαμονής τους, στις εξής περιπτώσεις:

α. Για ατομική τους ασφάλεια, μετά από γνώμη του αρμόδιου εισαγγελέα πλημμελειοδικών, εφόσον συντρέχουν ιδιαίτερα σοβαροί λόγοι.

β. Για την προστασία προσώπων, την ασφάλεια δημόσιων καταστημάτων» (Εφημερίς της Κυβερνήσεως 1993:11).

«Με τη Λήξη της ισχύος της άδειας αφαιρείται από την αρμόδια αστυνομική ή λιμενική αρχή το όπλο και τα φυσίγγια. Με απόφαση του Υπουργού Δημόσιας Τάξης καθορίζεται η διαδικασία για τη χορήγηση των αδειών οπλοφορίας και κατοχής όπλου, ο τρόπος ανάκλησής τους και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια» (Τάχος 2002:200).

«Όποιος φέρει παράνομα όπλα ή άλλα είδη τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον έξι (6) μηνών μέχρι δύο (2) ετών και χρηματική ποινή τουλάχιστον διακοσίων χιλιάδων (200.000) δραχμών. Θεωρείται επιβαρυντική περίπτωση και διπλασιάζονται το κατώτερα όρια ποινών, όταν τα ανωτέρω είδη φέρονται σε συνελεύσεις, πανηγύρεις, δημόσιες συναθροίσεις, κέντρα διασκέδασης ή παιγνίων, καταστήματα πώλησης οινοπνευματωδών ποτών ή εντός μεταφορικών μέσων δημόσιας μεταφοράς προσώπων ή εντός ή πλησίον ελεγχόμενων χώρων αεροδρομίων» (Τάχος 2002:200).

«Σύμφωνα με το άρθρο 14 του συντάγματος περί οπλοχρησίας: Όποιος με χρήση όπλου ή άλλου αντικειμένου αναφερόμενου στον παρόντα νόμο διαπράξει κακούργημα ή πλημμέλημα από δόλο ή αμέλεια και καταδικασθεί, ανεξάρτητα από την ποινή που επιβάλλεται γι' αυτό, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον έξι (6) μηνών» (Εφημερίς της Κυβερνήσεως 1993:13).

2.2. Ιστορική αναδρομή της οπλοχρησίας και οπλοκατοχής στην Κρήτη

«Η αρχή της συνήθειας της οπλοκατοχής και οπλοφορίας στην Κρήτη μπορεί να χάνεται στο βάθος των αιώνων. Σίγουρα όμως η συνήθεια αυτή έχει σχέση με τις ποικίλες επιδράσεις και επιδρομές των κατακτητών που ανάγκασαν τους κρητικούς να ξυπνούν και να κοιμούνται αρματωμένοι και να αντιστέκονται στο πέρασμα των Ενετών, των Αράβων, των Τούρκων αλλά και των σύγχρονων κατακτητών του Δευτέρου Παγκοσμίου πολέμου» (Μαυράκης 2008:1).

«Ας πάμε λίγο πίσω στη ναζιστική Γερμανία και στη Μάχη της Κρήτης του Β Παγκοσμίου Πολέμου. Το τελευταίο κάστρο για τους Γερμανούς ήταν η Κρήτη. Οι κάτοικοί της ήταν από τους λίγους ελληνικούς πληθυσμούς, οι οποίοι είχαν επαναστατήσει κατά της δικτατορίας του Μεταξά. Η ενέργειά τους αυτή είχε ως αποτέλεσμα να αποπλιστεί το νησί. Το «όχι» που είπε ο δικτάτορας στους Ιταλούς τον σώζει λίγο για την υστεροφημία του, αλλά αν οι Κρητικοί διέθεταν τότε το οπλοστάσιό τους, μάλλον η κατάληψη του νησιού θα ήταν δύσκολο να συμβεί» (Μαυράκης 2008:1).

«Η Κοινωνική Ψυχολογία, η Ανθρωπογεωγραφία, η Ιστορία είναι επιστήμες, οι οποίες μπορούν να αιτιολογήσουν το γεγονός της μεγάλης οπλοκατοχής. Οι Κρητικοί στη ροή του χρόνου δέχτηκαν πολλές επιθέσεις και κατακτητές και πάντοτε αντιστέκονταν και παρήγαν πολιτισμό όπως εικαστικές τέχνες, θέατρο, μουσική. Είναι ένας λαός, που λόγω αυτών των γεγονότων που δημιούργησαν Ιστορία, πατροπαράδοτα από γενιά σε γενιά πέρασε το έθιμο της οπλοκατοχής, το οποίο τηρείται έως σήμερα. Ειδικότερα, όμως, μετά τα δυσάρεστα γεγονότα του Β' Παγκοσμίου Πολέμου και του Εμφυλίου, όταν τις τελευταίες δεκαετίες του 20ού αιώνα άρχισε όλη η χώρα να ανακάμπτει κάπως οικονομικά, στο συλλογικό υποσυνείδητο και στη συνειδητοποιημένη κοινωνική πραγματικότητα των Κρητικών ένα από τα μελήματα τους ήταν η αγορά και κατοχή όπλων» (Μαυράκης 2008:2).

«Πηγαίνοντας όμως πιο πίσω στο 1206 που κατελήφθη το νησί από τον κόμη της Μάλτας, τον Ενρίκο Πεσκατόρε και από το 1645 που αρχίζει η Τουρκοκρατία στο νησί, οι Κρητικοί ήταν αναγκασμένοι να αμύνονται» (Μαυράκης 2008:2).

Έτσι η οπλοφορία πέρασε υποχρεωτικά από γενιά σε γενιά και αποτέλεσε αρχικά τιμή και υπερηφάνεια για τον Κρητικό. «Οι Κρητικοί χρειάστηκαν όπλα για να τρέξουν σε όλους τους απελευθερωτικούς αγώνες και στη συνέχεια να γράψουν την εποποιία της Μάχης της Κρήτης. Από εκείνες τις περιόδους το όπλο φαίνεται πως έγινε για τον Κρητικό η φυσική απόληξη του χεριού του» (Μαυράκης 2008:3).

«Η Κρήτη ελευθερώθηκε στο τέλος του 1898 με διαρκείς επαναστάσεις και εξεγέρσεις. Κατά την περίοδο της αυτονομίας, δηλαδή ως το 1913, η κρητική πολιτεία με φωτισμένους πνευματικούς ανθρώπους και πολιτικούς, παρά το γεγονός ότι δεν είχε γίνει ακόμη η ποθητή ένωση με την Ελλάδα κατάφερε σε σημαντικό βαθμό με συγκεκριμένες θεσμικές παρεμβάσεις, όπως η δημιουργία σκοπευτικών συλλόγων, να ελέγξει μια κοινωνική και φυσική ανάγκη της εποχής, καθώς οι Κρητικοί ήταν αναγκασμένοι να έχουν όπλα για τον φόβο των Τουρκοκρητικών» (Μαυράκης 2008:3).

«Μετά το 1913 η οπλοφορία και ειδικά η οπλοχρησία, είναι μηδαμινές, αφού το όπλο δεν αποτελεί έκφραση δύναμης και εξουσίας, γιατί στο νέο σύστημα ηθικών αξιών τα παλικάρια έχουν τα όπλα στην κασέλα και όχι μαζί τους» (Μαυράκης 2008:4).

«Τέλος στη δεκαετία του 1970 και κυρίως στη δεκαετία του 1980 επικρατεί το καταναλωτικό μοντέλο και ο νεοπλουτισμός είναι σε έξαρση σε όλη την Κρήτη, λόγω του τουρισμού, της εντατικοποίησης των καλλιεργειών (θερμοκήπια) και της ανάπτυξης του εμπορίου» (Μαυράκης 2008:4).

2.3. Η παραβατική συμπεριφορά στη Κρήτη

«Στη Κρήτη έμποροι όπλων και πελάτες έχουν φτιάξει τη δική τους γλώσσα επικοινωνίας. Για παράδειγμα “Γαργαλιστήρι” λένε τη σκανδάλη. “Κουφέτα” τις σφαίρες. “Τουρτουρίζω” σημαίνει πυροβολώ. Στον περίεργο αυτό κόσμο που ζωή και θάνατος συγκατοικούν, κάποιοι ονομάζουν “φιλανθρωπικές” τις σφαίρες που αν και τραυματίζουν, υπάρχει περίπτωση το θύμα να ζήσει και “χωστές” τις ύπουλες σφαίρες, αυτές που τα τραύματα που προκαλούν σημαδεύουν τον αποδέκτη τους μια ολόκληρη ζωή» (Κρητικός 2008:1).

«Η περίφημη επιστροφή στις ρίζες, η αναβίωση και διατήρηση των παραδόσεων χρησιμοποιείται σαν πρόσχημα, για την διατήρηση συνηθειών και πράξεων που έστω κι αν είχαν στο παρελθόν ένα λόγο ύπαρξης, στην εποχή μας υποθάλλουν την εγκληματικότητα, αποτελούν πρώτου βαθμού απειλή της ζωής και στοιχείο παρακμής» (Κρητικός 2008:1).

Η 'βεντέτα' που υπάρχει ακόμα και σήμερα είναι μια μορφή εγκληματικότητας. Άνθρωποι πεθαίνουν και οικογένειες διαλύονται. Πρόσφατο παράδειγμα, είναι ο άδικος χαμός ενός εικοσιπεντάχρονου και ο τραυματισμός της μητέρας και του γαμπρού του. «Σύμφωνα με δημοσίευμα στην ελευθεροτυπία, η διαμάχη ξεκίνησε το 1987, όταν ο πατέρας του εκλιπόντος πυροβόλησε και σκότωσε με καραμπίνα συγγενή των δραστών. Οι λόγοι που οδήγησαν σε αυτήν την πράξη ήταν πως τα πρόβατα του δεύτερου προκαλούσαν ζημιές στην περιουσία του δράστη. Οι συγγενείς λοιπόν αφαίρεσαν μια ζωή για να 'πάρουν το αίμα τους πίσω'» (Λυβιάκη 2009:24).

«Εκτός όμως από την βεντέτα, η οποία διατηρείται ακόμα και σήμερα σε πολλές περιοχές του νησιού, πολλοί είναι και οι πυροβολισμοί στους γάμους και σε κάθε είδους κοινωνικές εκδηλώσεις μέχρι και τις υποδοχές όλου του φάσματος των πολιτικών αρχηγών. «Η κατοχή όπλων από ανθρώπους που όχι μόνο δεν έχουν την ανάλογη συγκρότηση προσωπικότητας αλλά και από παιδιά ακόμη, οδηγεί σε ατυχήματα οδυνηρά. Η οπλοφορία είναι πλέον φαινόμενο που έχει οδηγήσει την επιβολή του ισχυρού στον αδύνατο, το εύκολο έγκλημα και την οργάνωσή του» (Μαυράκης 2008:2).

Η Κρήτη πλήττεται από τέτοιου είδους πρότυπα. Οι Κρητικοί κάνουν αλόγιστη χρήση όπλου, η οποία έχει αρνητικά αποτελέσματα όπως η απώλεια ζωής αθώων ανθρώπων. Παλαιότερα οι Κρητικοί χρησιμοποιούσαν τα όπλα με μόνο στόχο την ελευθερία και την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Σήμερα όμως οι λόγοι έχουν αλλάξει.

Οι Κρητικοί έχοντας μάθει να μην παραδίδουν τα όπλα στον κατακτητή, έχουν υιοθετήσει την άποψη αυτή σε όλο το φάσμα της. Θεωρώντας ότι με τον τρόπο αυτό θα είναι δυνατοί, θα πολεμήσουν τον οποιοδήποτε ώστε να κερδίσουν αυτό που θέλουν. Ένα παράδειγμα είναι οι ανθρώπινες απώλειες μετά από την συμπλοκή ανάμεσα στις αστυνομικές αρχές και κατοίκους της περιοχής Ζωνιανά.

Η αγορά της Κρήτης αποτελεί αναμφισβήτητα μια από τις πιο κερδοφόρες στην εμπορία όπλων και πυρομαχικών. «Τα τελευταία χρόνια πουλάνε τα όπλα

σπείρες επαγγελματιών, άνθρωποι υπεράνω υποψίας με καλές γνωριμίες παντού. Το οπλοστάσιο των Κρητικών συνεχώς ανανεώνεται και εμπλουτίζεται με μοντέλα όπλων τελευταίας τεχνολογίας. Ανάλογα με το βαλάντιο του ενδιαφερόμενου και με τις κατάλληλες διασυνδέσεις, ο υποψήφιος αγοραστής μπορεί να επιλέξει μεταξύ πιστολιών και περιστρώφων όλων των τύπων και διαμετρημάτων, από αυτόματα όπλα μέχρι και τουφέκια εφόδου. Στο νησί κυκλοφορούν σήμερα παράνομα περισσότερα από 800.000 όπλα. Όπλα που έρχονται από παντού»(Κρητικός 2008:1).

«Οι τιμές ξεκινούν από 600€ και φθάνουν μέχρι και 6.000€. Τα πιο δημοφιλή όπλα είναι: Η Μπερέτα, το Μπράουνινγκ των 9 mm, το περιστρωφο Σμιθ Γουέσον, τα Λούγκερ και τα Μάγκνουμ. Τα Καλάσνικοφ και τα Ούζι με σκόπευτρο λείζερ είναι η «αφρόκρεμα» στο εμπόριο όπλων. Οι τιμές βέβαια εξαρτώνται και από το εάν και πόσο είναι μεταχειρισμένα τα όπλα. Το Ηράκλειο φαίνεται ότι παίζει σημαντικό ρόλο στη διακίνηση, αφού προσφέρεται από τη γεωγραφική του θέση, την οικονομική ευρωστία του και την πληθυσμιακή υπεροχή του» (Κρητικός 2008:2).

2.4. Δημογραφικά δεδομένα

Ακόμα και σήμερα στις ορεινές βουνοκορφές της Κρήτης οι κάτοικοι του νησιού συνυπάρχουν με τα όπλα. Η πλασματική ασφάλεια, ο φόβος της βεντέτας, οι ζωοκλοπές, η εγκληματικότητα, τα ήθη, τα έθιμα, όλα οδηγούν στο αναμφισβήτητο γεγονός της οπλοφορίας. Ο άγραφος νόμος της σιωπής φέρνει ακόμα και τις διωκτικές αρχές, που επιχειρούν να επιβάλλουν και να εφαρμόσουν τους γραπτούς νόμους του κράτους, με ελάχιστα όμως αποτελέσματα, σε δύσκολη θέση.

«Στην χώρα μας υπάρχουν πάνω από ένα εκατομμύριο αδήλωτες κυνηγετικές καρμπίνες που αν προσθέσεις σε αυτές και τις νόμιμες που φτάνουν το ενάμιση εκατομμύριο τότε καταλαβαίνουμε το πόσο τραγικά μεγάλος είναι ο αριθμός. Τα προβλήματα όμως αρχίζουν όταν δίπλα από τον παραπάνω αριθμό βάλουμε το νούμερο των πραγματικών κυνηγών στην Ελλάδα, των ανθρώπων εκείνων που ανήκουν σε κάποιο κυνηγετικό σύλλογο. Αυτό το νούμερο δεν ξεπερνά τους 300.000. Αν αφήσουμε τις καρμπίνες και βάλουμε και τα περιστρωφα που κυκλοφορούν στην χώρα μας τότε σχεδόν ένας στους επτά έλληνες έχει όπλο στην κατοχή του» (Λαμπροπούλου & Βυθουλκά 2000:1).

«Το ποσοστό αδειών οπλοφορίας ή οπλοκατοχής που υπάρχει στην Κρήτη είναι το μεγαλύτερο από όλες τις περιοχές της χώρας, αμέσως μετά από αυτό της περιοχής του λεκανοπεδίου Αττικής. Στην Κρήτη, το 2005 οπλοφορούν ή κατέχουν όπλα νόμιμα περισσότερα από 4.500 άτομα και από αυτά σχεδόν ένα στα δύο έχει περισσότερα από ένα όπλα. Όπως εκτιμούν οι αστυνομικές αρχές, σε κάθε όπλο που έχει δηλωθεί σύμφωνα με τις επιταγές του νόμου, αντιστοιχούν πολλαπλάσια παράνομα όπλα, ενώ είναι μεγάλος ο αριθμός των παλαιών όπλων που φυλάσσονται ως “κειμήλια και ενθύμια”» (Λαμπροπούλου & Βυθουλκά 2000:1).

Τέλος θεωρούμε αναγκαίο να παραθέσουμε στατιστικά δεδομένα που προέρχονται από την αστυνομική επετηρίδα της ΕΛ.ΑΣ, από την ΔΔΑ/ΑΕΑ, για τα έτη 1991 έως 2008, περί όπλων. Αυτά είναι τα εξής:

	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999
Τελέστηκαν	1055	1061	1031	1020	1157	1339	1542	1369	1436
Απόπειρες	2	3		1		1	1	43	15
Σύνολο	1057	1064	1031	1021	1157	1340	1543	1412	1451

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Τελέστηκαν	1830	2113	2108	1994	1830	2156	1862	2384	1266
Απόπειρες	7	9	13	11	32	33	22	11	2
Σύνολο	1837	2122	2121	2005	1862	2189	1884	2395	1268

Πίνακας 2.4.1. Αστυνομική επετηρίδα της ΕΛ.ΑΣ, από την ΔΔΑ/ΑΕΑ, για τα έτη 1991 έως 2008, περί όπλων. (Γραφείο Στατιστικής και Ερευνών Τμήμα Τροχαίας Αρχηγείου, 2008:16).

Στον παραπάνω πίνακα παρουσιάζονται στατιστικά δεδομένα των ετών, 1991 έως 2008, για υποθέσεις που τελέστηκαν και απόπειρες, στις οποίες οι δράστες εμπίπτουν στον νόμο περί όπλων. Παρατηρείται ένα μεγάλο ποσοστό υποθέσεων που τελέστηκαν, τις δεκαετίες 2000 έως 2002 με αποκορύφωμα τα ποσοστά του 2007 που ανέρχονται στις 2384 υποθέσεις. Σημαντικά είναι και τα ποσοστά των

αποπειρών, τα έτη 1998, 2004 και 2005. Σημαντικά είναι τέλος και τα στατιστικά δεδομένα που παρουσιάζονται και τα άλλα έτη.

ΤΡΙΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

Κ.Ο.Κ. ΚΑΙ ΟΔΗΓΗΣΗ ΥΠΟ ΤΗΝ ΕΠΗΡΕΙΑ ΑΛΚΟΟΛ

3.1. Εισαγωγή

Ένα από τα πλέον σημαντικά ζητήματα στην Ελλάδα τις τελευταίες δεκαετίες, αφορά στον τρόπο με τον οποίο οι χρήστες του οδικού δικτύου συμπεριφέρονται απέναντι στις διατάξεις του ΚΟΚ. Η εσφαλμένη οδήγηση, οι παραβάσεις που πραγματοποιούνται από τους οδηγούς και πολύ περισσότερο οι συνέπειες που προκαλούνται από τα παραπάνω είναι ένα φαινόμενο το οποίο παίρνει ολοένα και μεγαλύτερες διαστάσεις στην Ελλάδα γενικότερα αλλά και στην Κρήτη ειδικότερα.

Σύμφωνα με τους Δανέλη & Μυλωνά (2007: 13) «η Ελλάδα μετά από πολλές προσπάθειες (αναθεώρηση των πρόστιμων και ποινών του ΚΟΚ, εκστρατείες ευαισθητοποίησης) έχει βιώσει τα τελευταία χρόνια μια σημαντική μείωση του αριθμού των τραυματισμών και των θανάτων από τροχαία δυστυχήματα».

«Παρ' όλα αυτά το γεγονός ότι έχει ακόμα ένα πολύ χαμηλό επίπεδο οδικής ασφάλειας παραμένει. Σύμφωνα με στατιστικά στοιχεία της Ε.Ε., η Ελλάδα ταξινομείται ως η τέταρτη χειρότερη χώρα μεταξύ των 25 της Ευρωπαϊκής Ένωσης με 152 θανάτους ανά εκατομμύριο κατοίκων έναντι 95 κατά μέσο όρο στην ΕΕ. Κατά τη διάρκεια των τελευταίων δύο δεκαετιών, τα τροχαία δυστυχήματα στην Ελλάδα αποτελούν την αιτία για το θάνατο 5 ανθρώπων περίπου ανά ημέρα αφού κάθε χρόνο καταγράφονται περίπου 20.000 τροχαία δυστυχήματα στους ελληνικούς δρόμους. Σε αυτά τα ατυχήματα περισσότεροι από 2.000 οδηγοί, επιβάτες και πεζοί χάνουν τη ζωή τους και περίπου 30.000 τραυματίζονται» (Δανέλη & Μυλωνάς 2007: 13). Ως κύρια αίτια τα οποία ευθύνονται για τα τροχαία ατυχήματα και για τα χαμηλά επίπεδα οδικής ασφάλειας στην Ελλάδα περιγράφονται τα εξής:

- α) Η αποσπασματική εφαρμογή μέτρων οδικής ασφάλειας,
- β) η συμπεριφορά των χρηστών,
- γ) η ελλιπής επιθεώρηση των οχημάτων

- δ) η μη βελτίωση της οδικής υποδομής,
- ε) η ανεπαρκής επιβολή μέτρων και
- ζ) η έλλειψη συντονισμού μεταξύ των εμπλεκόμενων Αρχών» (Δανέλη & Μυλωνάς 2007: 14).

Σκοπός, λοιπόν, αυτού του κεφαλαίου είναι να δώσει μια όσο το δυνατόν πιο πλήρη εικόνα, αντικατοπτρίζοντας το μέγεθος του φαινομένου που επικρατεί, να συνδέσει αυτά τα στοιχεία με τα αποτελέσματα της έρευνας και να τονίσει τη σημασία που έχει για την κοινωνία η πρόληψη και η προσπάθεια καταστολής του συγκεκριμένου φαινομένου. Στη συνέχεια παρουσιάζονται περιληπτικά κάποιες διατάξεις του ΚΟΚ και θέματα που αφορούν στο συνδυασμό οδήγησης και αλκοόλ, τι ισχύει σε διάφορες ξένες χώρες καθώς και κάποια στατιστικά δεδομένα που επιβεβαιώνουν τα προαναφερθέντα.

3.2. Σήμανση και σηματοδότηση- Κανόνες Οδικής Συμπεριφοράς

Το Υπουργείο Μεταφορών και Συγκοινωνιών έχει συντάξει το γνωστό σε όλους μας ΚΟΚ. Αυτός περιλαμβάνει άρθρα που αφορούν στη σωστή και αναμενόμενη χρήση του οδικού δικτύου από τους χρήστες του. «Σύμφωνα με το άρθρο 1, ο Κώδικας Οδικής Κυκλοφορίας εφαρμόζεται σε οδούς και σε χώρους που χρησιμοποιούνται για δημόσια κυκλοφορία οχημάτων, πεζών και ζώων. Το οδικό δίκτυο εκτός από τις διατάξεις, περιέχει και σημάνσεις στις οποίες οι χρήστες του δικτύου είναι υποχρεωμένοι να συμμορφώνονται. Σε διαφορετικές περιπτώσεις ο νόμος προβλέπει κυρώσεις και ποινές που κυμαίνονται ανάλογα με τη σοβαρότητα της παράβασης» (ΥΜΕ, 2007: 13).

Παρακάτω παρουσιάζονται αναλυτικά κάποια από τα άρθρα του ΚΟΚ τα οποία θα μας χρησιμεύσουν στην κατανόηση παραμέτρων του ερευνητικού μέρους..

Πιο συγκεκριμένα θα παρουσιαστούν:

- Σημάνσεις, σηματοδότηση και παραβίαση φωτεινών σηματοδοτών,
- Οδήγηση χωρίς κατοχή διπλώματος,
- Οδήγηση χωρίς χρήση ζωνών ασφαλείας ή κράνους,
- Ταχύτητα του οχήματος.
- Συμπεριφορά σε περίπτωση ατυχήματος.
- Σύστημα Σ.Ε.Σ.Ο.

Η οδήγηση υπό την επήρεια αλκοόλ παρουσιάζεται αναλυτικά σε άλλη υποενότητα.

3.2.1. Σύστημα Σ.Ε.Σ.Ο.

Μαζί με το νέο κώδικα οδικής κυκλοφορίας ο οποίος εφαρμόστηκε από τον Ιούνιο του 2007 και πιο συγκεκριμένα με το άρθρο 107 (του ΚΟΚ) καθιερώνεται το λεγόμενο Σύστημα Ελέγχου της Συμπεριφοράς των Οδηγών (Σ.Ε.Σ.Ο.) Σύμφωνα με το συγκεκριμένο σύστημα κάθε παράβαση στην οποία υποκύπτει ο οδηγός δεν θα έχει μόνο χρηματικό κόστος αλλά οι παραβάσεις θα βαθμολογούνται και τα επιβαλλόμενα διοικητικά μέτρα στην περίπτωση συγκέντρωσης ορισμένης βαθμολογίας είναι ιδιαίτερα αυστηρά. Πιο συγκεκριμένα, όταν στο μητρώο του παραβάτη-οδηγού συμπληρώνονται είκοσι πέντε βαθμοί τουλάχιστον, η καθ' ύλην αρμόδια υπηρεσία εκδίδει έγγραφο αφαίρεσης της άδειας οδήγησης. Με την συμπλήρωση είκοσι πέντε βαθμών αφαιρείται το δίπλωμα. (Σιδηρόπουλος, χ.χ.)

Με τη συμπλήρωση δέκα πέντε βαθμών ποινής στέλνεται ειδοποίηση. Οι βαθμοί της κάθε παράβασης διαγράφονται μετά από 3 χρόνια. Αν ο οδηγός οδηγεί όχημα δημόσιας χρήσης τότε είναι δύο 2 χρόνια. Η επανεξέταση θεωρητική και πρακτική οδηγού του οποίου η άδεια αφαιρέθηκε με το Σ.Ε.Σ.Ο., θα γίνεται μετά από έξι μήνες και μετά από προηγούμενη υποχρεωτική, θεωρητική και πρακτική, εκπαίδευση για όσες από τις άδειες οδήγησης έχει καθιερωθεί σε αριθμό μαθημάτων ίσο με το 50% των προβλεπόμενων για τους υποψήφιους οδηγούς, με ιδιαίτερη έμφαση σε ύλη ή τομείς ανάλογους των παραβάσεων που καταγράφηκαν στο έντυπο αφαίρεσης της άδειας οδήγησης. (Σιδηρόπουλος, χ.χ.)

3.2.2. Σήμανση

Η σήμανση είναι ο απλούστερος και ασφαλέστερος τρόπος για να κατανοεί κάθε στιγμή ένας οδηγός πώς θα πρέπει να κινηθεί στην οδό, ποια κατεύθυνση πρέπει να ακολουθήσει και ποια προβλήματα μπορεί να αντιμετωπίσει.

Σύμφωνα με το άρθρο 4 του ΚΟΚ για τη σήμανση των οδών υπάρχουν τοποθετημένες πινακίδες σε όλο το οδικό δίκτυο. Αυτές χωρίζονται στις εξής κατηγορίες:

- Τις πινακίδες αναγγελίας κινδύνου,
- Τις ρυθμιστικές πινακίδες,
- Τις πληροφοριακές πινακίδες,
- Και τέλος υπάρχουν και οι πρόσθετες πινακίδες» (ΥΜΕ. 2007: 24).

3.2.3. Σηματοδότηση

Από τα πιο σημαντικά άρθρα τού ΚΟΚ για την ασφάλεια των χρηστών του δικτύου, τόσο των οδηγών όσο και των πεζών αφορά στο άρθρο 6 και στη σηματοδότηση. Πιο αναλυτικά οι οδηγοί των οδικών οχημάτων υποχρεούνται να συμμορφώνονται με τις πιο κάτω ενδείξεις των φωτεινών σηματοδοτών ρύθμισης της κυκλοφορίας, εκτός αν η ρύθμιση αυτή γίνεται από τροχονόμο κατά διαφορετικό τρόπο. Οι μορφές φωτεινής σηματοδότησης για την κυκλοφορία οχημάτων συνοπτικά έχουν ως εξής:

α) Πράσινο σταθερό φως κυκλικής μορφής:

β) Ερυθρό σταθερό φως κυκλικής μορφής:

γ) Κίτρινο σταθερό φως κυκλικής μορφής:

δ) Απλό ή διπλό κίτρινο φως κυκλικής μορφής, το οποίο αναβοσβήνει (αναλαμπών):

ε) Απλό ερυθρό φως, το οποίο αναβοσβήνει (αναλαμπών), κυκλικής μορφής ή διπλό εναλλασσόμενο στον ίδιο ιστό, στο αυτό ύψος και προς την αυτήν κατεύθυνση:

στ) Πράσινο φως με μορφή ενός ή περισσότερων βελών:

ζ) Σηματοδότης τρίχρωμου συστήματος, ο οποίος περιλαμβάνει ένα ή περισσότερα πρόσθετα πράσινα βέλη:

η) Ερυθρό φως με μορφή βέλους:

θ) Κίτρινο φως με μορφή βέλους, το οποίο είναι σταθερό ή αναβοσβήνει:

ι) Ερυθρό φως με μορφή δυο ράβδων που τέμνονται σε σχήμα Χ: και το οποίο είναι τοποθετημένο πάνω από λωρίδα κυκλοφορίας, σε οδόστρωμα με περισσότερες από δυο λωρίδες, οι οποίες χωρίζονται με κατά μήκος διαγραμμίσεις, απαγορεύει τη χρησιμοποίηση της λωρίδας αυτής, πράσινο δε φως, με μορφή βέλους προς τα κάτω, παρέχει δικαίωμα κίνησης σε αυτήν» (ΥΜΕ. 2007: 40).

Η σήμανση και η σηματοδότηση (την οποία δεν θεωρήσαμε αναγκαίο να παρουσιάσουμε αναλυτικά για ευνόητους λόγους) κατέχουν πρωταρχικό ρόλο τόσο στην κατανόηση του οδικού δικτύου από τους χρήστες του (οδηγούς και πεζούς) όσο και στη διασφάλιση της σωματικής ακεραιότητας αυτών.

Όσον αφορά στις κυρώσεις που προβλέπονται για τις παραβιάσεις των παραπάνω σηματοδοτήσεων, ο οδηγός που παραβαίνει τις διατάξεις των περιπτώσεων β', ε', η' και ι' της παραγράφου 1 του άρθρου αυτού τιμωρείται: «με διοικητικό πρόστιμο επτακοσίων (700,00) € και με αφαίρεση επιτόπου της άδειας ικανότητας οδηγού για εξήντα (60) ημέρες. Ο παραβάτης των λοιπών διατάξεων του άρθρου αυτού τιμωρείται με διοικητικό πρόστιμο ογδόντα (80,00) ευρώ» (ΥΜΕ. 2007: 41).

Βλέποντας τις παραπάνω κυρώσεις θα μπορούσαμε να χαρακτηρίσουμε το συγκεκριμένο ποσό (των 700 €) ως υπέρογκο, και ιδιαίτερα για τα δεδομένα της Ελλάδας. Λαμβάνοντας όμως υπόψη το μέγεθος των ατυχημάτων που προκαλούνται στο οδικό δίκτυο κάθε χρόνο, θα θεωρήσουμε το συγκεκριμένο μέτρο ως έκφραση προληπτικής πολιτικής του κράτους.

3.2.4. Οδήγηση χωρίς κατοχή διπλώματος

Το άρθρο 13 του ΚΟΚ αναφέρεται στη διαδικασία της οδήγησης γενικότερα αλλά και στην κατοχή διπλώματος οδήγησης ειδικότερα. Αναφέρει ότι ο οδηγός: «επιβάλλεται να έχει την, κατά τις σχετικές διατάξεις προβλεπόμενη άδεια οδήγησης και την αναγκαία σωματική και διανοητική ικανότητα και να βρίσκεται σε κατάλληλη κατάσταση για να οδηγή. Οφείλει δε κατά το χρόνο της οδήγησης να είναι σε θέση να ελέγχει το όχημά του ή τα ζώα του» (ΥΜΕ, 2007: 52).

3.2.5. Άδεια ικανότητας οδήγησης

Σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 94 του Κ.Ο.Κ., οι άδειες οδήγησης διακρίνονται σε διάφορες κατηγορίες και δίνουν στους κατόχους τους το δικαίωμα της οδήγησης διαφορετικών οχημάτων. Στην παράγραφο 5 του ίδιου άρθρου αναφέρονται οι κυρώσεις για όποιον οδηγεί αυτοκίνητο, τρίτροχο όχημα ή μοτοσικλέτα χωρίς να έχει εκδοθεί νόμιμα στο όνομά του η κατάλληλη άδεια οδήγησης. «Αυτός τιμωρείται με φυλάκιση από έναν (1) έως δώδεκα (12) μήνες και με χρηματική ποινή τουλάχιστον διακοσίων (200,00) ευρώ. Με την ίδια ποινή τιμωρείται και όποιος οδηγεί ενώ η άδειά του έχει αφαιρεθεί ή ανακληθεί για οποιονδήποτε λόγο» (ΥΜΕ, 2007: 141).

Το χρηματικό κόστος θα μπορούσε να χαρακτηριστεί ως χαμηλό σχετικά για άτομα τα οποία δεν έχουν άδεια ικανότητας οδήγησης αφού το ποσό των 200 € δεν είναι ικανό να τους ωθήσει να αποκτήσουν τη συγκεκριμένη άδεια. Σε αντίθεση, η ποινή φυλάκισης χαρακτηρίζεται όχι μόνο ως αρκετά ικανή στο να ωθήσει ένα άτομο να αποκτήσει άδεια ικανότητας οδήγησης ακόμη και πριν από το δικαστήριο αλλά και ως αποτρεπτική στο να οδηγεί χωρίς δίπλωμα.

Στην απέναντι πλευρά των κοινωνικών παροχών εμφανίζεται η Ισπανία, στην οποία, από την 1^η Μαΐου (2008) σε μια μεγάλη προσπάθεια εφαρμόζει νέο Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας σύμφωνα με τον οποίο όποιος συλλαμβάνεται να μην είναι κάτοχος διπλώματος, είναι υποψήφιος για ποινή φυλάκισης 3-6 μηνών. Η κυβέρνηση της Ισπανίας προχώρησε στη λήψη ενός τόσο αυστηρού μέτρου διότι το 2007 τιμωρήθηκαν 25.000 άτομα να οδηγούν χωρίς να έχουν στην κατοχή τους δίπλωμα οδήγησης και υπολογίζονταν ότι γύρω στα 30.000 άτομα οδηγούσαν στους Ισπανικούς δρόμους καθημερινά χωρίς να είναι κάτοχοι του συγκεκριμένου διπλώματος (eurosidentes, χ.ε., χ. σελίδα, 2008).

3.2.6. Ισχύς αδειών οδήγησης

Για την ισχύ των αδειών οδήγησης, σύμφωνα με το άρθρο 95 του ΚΟΚ, ισχύουν τα εξής παρακάτω:

1. «Οι άδειες οδήγησης ερασιτεχνικού τύπου ισχύουν χρονικά μέχρι να συμπληρώσουν οι κάτοχοί τους, το εξηκοστό πέμπτο (65) έτος της ηλικίας τους. Μετά τη συμπλήρωση της ηλικίας των εξήντα πέντε (65) ετών οι άδειες

οδήγησης ανανεώνονται κάθε τρία (3) χρόνια από την έκδοση ή την προηγούμενη ανανέωσή τους» (ΥΜΕ, 2007: 143).

2. Η άδεια οδήγησης επιτρέπεται να ανανεωθεί και μετά τη λήξη της ισχύος της, αν υπάρχουν οι νόμιμες, προς τούτο, προϋποθέσεις. Η άδεια οδήγησης θεωρείται ότι δεν ισχύει:

α. αν έληξε ο χρόνος ισχύος της,

β. αν έχει φθαρεί ή αλλοιωθεί, σε τέτοιο βαθμό που να είναι δυσχερής ο έλεγχός της, και

γ. αν έπαψαν να ισχύουν οι προϋποθέσεις υπό τις οποίες χορηγήθηκε ή ανανεώθηκε» (ΥΜΕ, 2007: 141).

3. «Αυτός που καταλαμβάνεται να οδηγεί, ενώ η άδεια έχει λήξει, τιμωρείται με διοικητικό πρόστιμο διακοσίων (200,00) ευρώ» (ΥΜΕ, 2007: 141).

3.2.7. Άδειες οδήγησης αγροτικών μηχανημάτων και μηχανημάτων έργων

Σύμφωνα με το άρθρο 98μ του ΚΟΚ δεν επιτρέπεται σε κανένα να οδηγεί αγροτικό μηχάνημα ή μηχανήμα έργων αν δεν έχει την κατά νομό άδεια οδήγησης. Επίσης δεν επιτρέπεται σε κανένα να οδηγεί αγροτικό μηχάνημα ή μηχανήμα έργων όταν η άδεια αυτή έχει αφαιρεθεί. Οι κυρώσεις που προβλέπονται, αφορούν σε φυλάκιση ενός (1) μέχρι τριών (3) μηνών και με χρηματική ποινή τουλάχιστον διακοσίων (200,00) ευρώ (ΥΜΕ, 2007).

3.2.8. Χρήση ζωνών ασφαλείας

1. «Η χρήση των ζωνών ασφαλείας είναι υποχρεωτική τόσο για τους οδηγούς όσο και για τους επιβάτες. Σε περίπτωση μεταφοράς ανηλίκων επιβατών, εφόσον στο όχημα υπάρχει συνοδός, την ευθύνη φέρει αυτός. Για τη μεταφορά παιδιών με αυτοκίνητο είναι υποχρεωτική η χρήση ειδικών μέσων συγκράτησης και προστασίας, όπως καθισμάτων, ζωνών ασφαλείας κ.λπ.» (ΥΜΕ, 2007: 51).

2. «Οι οδηγοί και οι επιβάτες μοτοποδηλάτων, μοτοσικλετών και τρίτροχων οχημάτων χωρίς κουβούκλιο υποχρεούνται να φορούν προστατευτικό κράνος, κανονικά δεμένο» (ΥΜΕ, 2007: 51).

«Όσον αφορά τις κυρώσεις, το άτομο που παραβαίνει τις διατάξεις των παραγράφων 5 και 6 τιμωρείται με διοικητικό πρόστιμο τριακοσίων πενήντα (350,00) ευρώ και επιτόπου αφαίρεση της άδειας ικανότητας οδηγού, από τον βεβαιούνται την παράβαση, για δέκα (10) ημέρες» (ΥΜΕ, 2007: 51).

Σχολιάζοντας τις κυρώσεις που προβλέπει ο ΚΟΚ για τη μη χρήση ζωνών ασφαλείας, και συγκρίνοντας τις με τις κυρώσεις που προβλέπονται για την παραβίαση της φωτεινής σηματοδότησης, βλέπουμε ότι: ενώ και οι δύο κυρώσεις αφορούν στην αποφυγή ατυχημάτων, ο ΚΟΚ είναι πιο αυστηρός με την παραβίαση της φωτεινής σηματοδότησης, της οποίας τα αποτελέσματα δεν επιβαρύνουν μόνο τους παραβάτες αλλά και τους γύρω χρήστες. Σε αντίθεση με τη μη χρήση ζωνών ασφαλείας που σε περίπτωση ατυχήματος οι επιπτώσεις επιβαρύνουν μόνο το συγκεκριμένο οδηγό και τους συνεπιβάτες του. Οι αυστηρότερες ποινές όταν αφορούν ατυχήματα με ευρύτερες περιπτώσεις σαφώς και έχουν λογική αφού το κράτος καλείται να προστατεύσει τους πολίτες του με όποιο μέσο δύναται.

3.2.9. Ταχύτητα και όρια ταχύτητας του οχήματος

Σύμφωνα με άρθρο που αφορούσε στους οδηγούς και επιβάτες των αυτοκινήτων, σε περίπτωση ατυχήματος με ταχύτητα σύγκρουσης 80χ/ω η πιθανότητα θανάτου είναι 20 φορές μεγαλύτερη από αυτή με ταχύτητα σύγκρουσης 30χ/ω (Akritasmedia 2007).

Είναι λοιπόν προφανές ότι η ταχύτητα του οχήματος καταλαμβάνει καθοριστικό ρόλο στην ασφάλεια των χρηστών του οδικού δικτύου. Κάτι τέτοιο όμως δεν γίνεται αντιληπτό από όλους τους οδηγούς οι οποίοι είτε με σκοπό να κερδίσουν χρόνο είτε με σκοπό να επιδείξουν τις οδηγικές τους ικανότητες αυξάνουν την ταχύτητα του οχήματός χωρίς να λαμβάνουν υπόψη τους το κόστος που αυτό έχει. Ο ΚΟΚ στα πλαίσια της ρύθμισης αλλά και της πρόληψης αυτού του φαινομένου έχει εφαρμόσει το άρθρο 61.

Σύμφωνα με το συγκεκριμένο άρθρο του ΚΟΚ «ο οδηγός επιβάλλεται να ρυθμίζει την ταχύτητα του οχήματος του λαμβάνοντας συνεχώς υπόψη του τα εξής:

- τις επικρατούσες συνθήκες,
- τη διαμόρφωση του εδάφους,
- την κατάσταση και τα χαρακτηριστικά της οδού
- την κατάσταση και το φορτίο του οχήματος του
- τις καιρικές συνθήκες
- τις συνθήκες κυκλοφορίας» (Ίδρυμα Ευγενίδου 2003: 71).

Πιο αναλυτικά ο οδηγός επιβάλλεται να μειώνει την ταχύτητα του οχήματος του στα εξής σημεία:

- σε τμήματα της οδού με περιορισμένο πεδίο ορατότητας
- στις στροφές,
- πλησίον των σχολείων,
- πλησίον των ισόπεδων οδικών κόμβων,
- στις απότομες κατωφέρειες
- πλησίον μέσων μαζικής μεταφοράς που σταθμεύουν για να αποβιβάσουν ή να επιβιβάσουν επιβάτες.

Κατά τις νυκτερινές ώρες:

- σε περίπτωση ομίχλης, βροχής, χιονιών, παγετού,
- και γενικά όταν το οδόστρωμα είναι ολισθηρό.

Επίσης σε περιπτώσεις:

- διέλευσης του οχήματος από στενές διόδους
- αν η διασταύρωσή του με άλλα οχήματα καθίσταται δυσχερής,
- όταν υπάρχουν ζώα επί της οδού που παρουσιάζουν σημεία ταραχής
- κατά τη διέλευση του από κατοικημένες περιοχές αν πεζοί που βρίσκονται στην τροχιά του, καθυστερούν να απομακρυνθούν» (ΥΜΕ, 2003: 72).

Και τέλος ο οδηγός οχήματος υποχρεούται να:

- μην παρεμποδίζει την ομαλή πορεία άλλων οχημάτων κινούμενος με ασυνήθη βραδύτητα, χωρίς αποχρώντα λόγο.
- να μη συναγωνίζεται στην ταχύτητα με άλλους οδηγούς
- να τηρεί αρκετή απόσταση από το προπορευόμενο όχημα για την αποφυγή σύγκρουσης αν, το προ αυτού κινούμενο όχημα, μειώσει ξαφνικά την ταχύτητά του ή διακόψει την πορεία του (ΥΜΕ, 2003:73).

Όσον αφορά τις κυρώσεις αυτός που παραβαίνει τη διάταξη της παραγράφου 5 του άρθρου αυτού, τιμωρείται με διοικητικό πρόστιμο εκατό (100,00) ευρώ και αυτός που παραβαίνει τις υπόλοιπες διατάξεις τιμωρείται με διοικητικό πρόστιμο ογδόντα (80,00) ευρώ (ΥΜΕ, 2003:73).

Όσον αφορά τις κυρώσεις που προβλέπονται σύμφωνα με το άρθρο 65 (του ΚΟΚ) :

- Σε αυτόν που υπερβαίνει το ανώτατο όριο ταχύτητας έως 20 χλμ/ώρα, επιβάλλεται διοικητικό πρόστιμο σαράντα (40,00) ευρώ. (Παρ.12)
- για υπέρβαση του ανώτατου ορίου ταχύτητας πάνω από 20 χλμ/ώρα, επιβάλλεται διοικητικό πρόστιμο εκατό (100,00) ευρώ.

Σύμφωνα με το άρθρο 103 (του ΚΟΚ) «για υπέρβαση του ανώτατου ορίου ταχύτητας πάνω από 30 χλμ/ώρα επιβάλλεται διοικητικό πρόστιμο τριακοσίων πενήντα (350,00) ευρώ και επί τόπου αφαίρεση της άδειας οδήγησης για εξήντα (60) ημέρες» (ΥΜΕ. 2007: 151).

3.3. Οδήγηση και Αλκοόλ

Ένας από τους σημαντικότερους παράγοντες που ευθύνονται για τα τροχαία ατυχήματα είναι ο συνδυασμός χρήσης αλκοόλ και οδήγησης. Ο ΚΟΚ στην προσπάθειά του να μειώσει τη συχνότητα του φαινομένου και ως εκ τούτου και τα τροχαία ατυχήματα που προκαλούνται από αυτό είναι πολύ αυστηρός και προβλέπει σοβαρές ποινικές κυρώσεις. «Τα κυριότερα προβλήματα που προκαλούνται σε ένα οδηγό που έχει καταναλώσει αλκοόλ είναι τα εξής:

- Να εκτιμάει ανεπαρκώς τις αποστάσεις και τις ταχύτητες,
- Να υποτιμάει τον κίνδυνο και για αυτό ριψοκινδυνεύει σε καταστάσεις που διαφορετικά θα απέφευγε,
- Μειωμένο οπτικό πεδίο στο 50% σε σχέση με οδηγό που δεν έχει καταναλώσει αλκοόλ
- Υπνηλία, μείωση προσοχής, μείωση ταχύτητας αντιδράσεων και μείωση ακουστικών αντιδράσεων» (ΥΜΕ, 2003: 112).

Η Πολιτεία γνωρίζοντας ότι η οδήγηση υπό την επήρεια αλκοόλ συμβάλει σημαντικά στην πρόκληση τροχαίων ατυχημάτων, που τις περισσότερες φορές έχουν ως αποτέλεσμα θανάτους ή σοβαρούς τραυματισμούς διενεργεί τακτικούς ελέγχους της ποσότητας του αλκοόλ στους οδηγούς, τα γνωστά αλκοτέστ.

«Σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 42 του Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας, απαγορεύεται η οδήγηση κάθε οδικού οχήματος από οδηγό, ο οποίος κατά την οδήγηση του οχήματος βρίσκεται υπό την επίδραση οινοπνεύματος, τοξικών ουσιών ή φαρμάκων που σύμφωνα με τις οδηγίες χρήσης τους ενδέχεται να επηρεάζουν την ικανότητα του οδηγού. Ο ελεγχόμενος οδηγός θεωρείται ότι βρίσκεται υπό την επίδραση οινοπνεύματος όταν το ποσοστό αυτού

στον οργανισμό είναι από 0,50 γραμμάρια ανά λίτρο αίματος (0,50 g/l) και άνω, μετρούμενο με τη μέθοδο της αιμοληψίας ή από 0,25 χιλιοστά του γραμμαρίου ανά λίτρο εκπνεόμενου αέρα και άνω, όταν η μέτρηση γίνεται στον εκπνεόμενο αέρα με αντίστοιχη συσκευή αλκοολομέτρου» (ΥΜΕ, 2007: 91).

«Τα αρμόδια αστυνομικά όργανα μπορούν οποτεδήποτε να ασκούν έλεγχο για τη διαπίστωση υπάρξεως αλκοόλ στον οργανισμό των οδηγών, δηλαδή κατά τη διάρκεια τακτικών οδικών ελέγχων ανεξάρτητα με το γεγονός του αν ο οδηγός έχει κάνει κάποια παράβαση. Ο έλεγχος για τη διαπίστωση της μέθης γίνεται υποχρεωτικά σε περίπτωση θανατηφόρου ατυχήματος και σε περίπτωση τροχαίου ατυχήματος με σωματικές βλάβες» (ΥΜΕ, 2007: 92).

3.3.1. Στατιστικά στοιχεία οδήγησης υπό την επήρεια αλκοόλ

Σύμφωνα με την ΕΛΑΣ και τα στατιστικά στοιχεία που έδωσε στη δημοσιότητα το πρώτο εξάμηνο του 2008, έγιναν 779.287 έλεγχοι- αλκοτέστ. Από το σύνολο των ατόμων που υπεβλήθησαν σε έλεγχο βρέθηκαν να έχουν καταναλώσει αλκοόλ οι 23.409. Αριθμός που αντιστοιχεί στο ποσοστό του 33,2%.

Σε σύγκριση με το πρώτο εξάμηνο του 2007 υπάρχει αύξηση της παραβατικότητας σε αυτόν τον τομέα αφού ελεγχθήκαν 720.957 οδηγοί. Από τον αριθμό των ατόμων που ελεγχθήκαν, υπό την επήρεια αλκοόλ βρέθηκαν οι 22.644. Αριθμός που αντιστοιχεί σε ποσοστό 31,8% και που μας δίνει το αποτέλεσμα της αύξησης του φαινομένου σε ποσοστό 1,4% (ΕΛ.ΑΣ 2008:χ.σ.).

Όσον αφορά τα άτομα που οδηγούν υπό την επίδραση οινοπνεύματος, σύμφωνα με την παράγραφο 7 του ίδιου άρθρου (42), αυτά τιμωρούνται ως εξής:

«α) Με διοικητικό πρόστιμο διακοσίων (200,00) ευρώ και χρέωση 5 πόντων στο ΣΕΣΟ, εάν η συγκέντρωση οινοπνεύματος στο αίμα του κυμαίνεται από 0,50 g/l έως 0,80 g/l, μετρούμενη με τη μέθοδο της αιμοληψίας ή από 0,25 έως 0,40 χιλιοστά του γραμμαρίου ανά λίτρο εκπνεόμενου αέρα, όταν η μέτρηση γίνεται στον εκπνεόμενο αέρα με αντίστοιχη συσκευή αλκοολομέτρου» (ΥΜΕ, 2007: 92).

«β) Με διοικητικό πρόστιμο επτακοσίων (700,00) ευρώ και με αφαίρεση, επιτόπου, της άδειας ικανότητας οδηγού για ενενήντα (90) ημέρες και χρέωση 9 πόντων στο ΣΕΣΟ, εάν η συγκέντρωση οινοπνεύματος στο αίμα του είναι άνω του 0,80 g/l και μέχρι 1,10 g/l, μετρούμενη με τη μέθοδο της αιμοληψίας ή άνω

των 0,40 έως 0,60 χιλιοστών του γραμμαρίου ανά λίτρο εκπνεόμενου αέρα, όταν η μέτρηση γίνεται στον εκπνεόμενο αέρα με αντίστοιχη συσκευή αλκοολομέτρου. Στην περίπτωση αυτή η άδεια ικανότητας οδηγού επιστρέφεται μετά την παρέλευση του τριμήνου, μόνο με την προσκόμιση του αποδεικτικού καταβολής του διοικητικού προστίμου» (ΥΜΕ, 2007: 92).

«γ) Με φυλάκιση τουλάχιστον δύο (2) μηνών, διοικητικό πρόστιμο χιλίων διακοσίων (1.200,00) ευρώ και αφαίρεση, επιτόπου, της άδειας ικανότητας οδηγού για εκατόν ογδόντα (180) ημέρες, εάν η συγκέντρωση οιοπνεύματος στο αίμα του είναι άνω του 1,10 g/l, μετρούμενη με τη μέθοδο της αιμοληψίας, ή άνω των 0,60 χιλιοστών του γραμμαρίου ανά λίτρο εκπνεόμενου αέρα, όταν η μέτρηση γίνεται στον εκπνεόμενο αέρα με αντίστοιχη συσκευή αλκοολομέτρου. Στην περίπτωση αυτή η άδεια ικανότητας οδηγού επιστρέφεται μετά την παρέλευση του εξαμήνου, μόνο με την προσκόμιση αποδεικτικού καταβολής του διοικητικού προστίμου» (ΥΜΕ, 2007: 92).

Πέρα από τις παραπάνω κυρώσεις ισχύουν και τα εξής:

- «Εάν ο οδηγός οχήματος καταληφθεί να οδηγεί και πάλι υπό την επήρεια οιοπνεύματος εντός δύο (2) ετών από προηγούμενη παράβαση της απαγόρευσης οδήγησης υπό την επίδραση οιοπνεύματος και η συγκέντρωση οιοπνεύματος στο αίμα του, κατά τη νέα παράβαση, είναι άνω του 1,10 g/l, μετρούμενη με τη μέθοδο της αιμοληψίας ή άνω των 0,60 χιλιοστών του γραμμαρίου ανά λίτρο εκπνεόμενου αέρα, όταν η μέτρηση γίνεται στον εκπνεόμενο αέρα με αντίστοιχη συσκευή αλκοολομέτρου, επιβάλλεται για κάθε περαιτέρω παράβαση ποινή φυλάκισης τουλάχιστον έξι (6) μηνών και διοικητικό πρόστιμο δύο χιλιάδων (2.000,00) ευρώ, καθώς και επιτόπου αφαίρεση της άδειας ικανότητας οδηγού για πέντε (5) χρόνια,. Η αφαίρεση της άδειας ικανότητας οδηγού, στην περίπτωση αυτή, αρχίζει κάθε φορά από τη λήξη του χρόνου της προηγούμενης αφαίρεσης» (Τσάγκα και συν., 2007: 91).
- «Εάν ο οδηγός καταληφθεί να οδηγεί υπό την επίδραση τοξικών ουσιών ή φαρμάκων, που σύμφωνα με τις οδηγίες τους ενδέχεται να επηρεάζουν την ικανότητα οδήγησης, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον δύο (2) μηνών και με

χρηματική ποινή τουλάχιστον διακοσίων (200,00) ευρώ και με αφαίρεση της άδειας ικανότητας οδήγησης για χρονικό διάστημα τριών (3) μέχρι έξι (6) μηνών, η οποία επιβάλλεται υποχρεωτικά από το δικαστήριο» (ΥΜΕ,2007: 91).

Σε μια προσπάθεια μείωσης των ατυχημάτων, που προκαλούνται από το συνδυασμό αλκοόλ και οδήγησης, το κράτος έχει λάβει αυστηρά μέτρα με σκοπό όχι να εξαλείψει – γιατί κάτι τέτοιο δεν είναι δυνατόν- αλλά να μειώσει τα ποσοστά του φαινομένου. Στα πλαίσια αυτής της προσπάθειας προβαίνει στην επιβολή αυστηρότερων κυρώσεων όχι μόνο χρηματικών αλλά, όπως βλέπουμε, και σε αφαιρέσεις αδειών οδήγησης σχετικά μεγάλης διάρκειας.

3.4. Στατιστικά δεδομένα

Ένα αρκετά χρήσιμο εργαλείο μέτρησης διαφόρων φαινομένων γίνεται μέσω της έρευνας και ως εκ τούτου και της εξαγωγής στατιστικών δεδομένων και την παρουσίαση αυτών. Στη χώρα μας ένας από τους πιο επίσημους φορείς παροχής στατιστικών δεδομένων είναι η Εθνική Στατιστική Υπηρεσία Ελλάδος. Η έρευνα οδικών τροχαίων ατυχημάτων που διενεργείται σε μηνιαία βάση από την Εθνική Στατιστική Υπηρεσία Ελλάδος αφορά κάθε Νομό της Ελλάδας, για κάθε μήνα χωριστά, και περιλαμβάνει τον αριθμό των οδικών τροχαίων ατυχημάτων κατά βαρύτητα (θανατηφόρα και με τραυματισμούς) και τον αριθμό των παθόντων ατόμων κατά κατηγορία αυτών (οδηγοί, μεταφερόμενοι, πεζοί). Έπειτα σε ετήσια βάση, γίνεται ευρύτερη ανάλυση των ατυχημάτων αυτών.

Ανάλογα με τη φύση του φαινομένου που μελετάμε τα στοιχεία δίνονται εκτός από την Εθνική Στατιστική Υπηρεσία Ελλάδος και από υπηρεσίες που σχετίζονται με το συγκεκριμένο αντικείμενο. Παρακάτω θα παρουσιάσουμε στατιστικά δεδομένα που αφορούν στα τροχαία ατυχήματα, από την Εθνική Στατιστική Υπηρεσία Ελλάδος και από την ΕΛΑΣ.

3.4.1. Ορισμοί

Οι εννοιολογικοί ορισμοί της έρευνας έχουν ως ακολούθως:

«Οδικό τροχαίο ατύχημα (με σωματικές βλάβες) θεωρείται το συμβάν που γίνεται στους δρόμους ή στις πλατείες, που είναι ελεύθερες στη δημόσια χρήση (όχι σε αυλές, βιομηχανικούς χώρους, αμαξοστάσια των επιχειρήσεων μεταφορών κλπ.), με συμμετοχή σε αυτό ενός ή περισσότερων οχημάτων, από τα οποία το ένα τουλάχιστον βρισκόταν σε κίνηση κατά τη στιγμή του ατυχήματος

και είχε ως αποτέλεσμα τον θάνατο ή τον τραυματισμό προσώπου ή προσώπων» (Παράσχου, 2008: 3).

«Νεκρός :Θεωρείται το πρόσωπο εκείνο, του οποίου ο θάνατος, επέρχεται την ίδια στιγμή και μέσα σε διάστημα 30 ημερών από αυτό (τον ορισμό αυτό ακολουθεί η Ελλάδα από 1-1-1996).

Τραυματίας :Θεωρείται το παθών πρόσωπο, που υπέστη σωματική κάκωση ή βλάβη της υγείας του.

Βαριά τραυματισμένος :Θεωρείται το παθών πρόσωπο, που υπέστη σοβαρή βλάβη, όπως κρανιοεγκεφαλική κάκωση, ακρωτηριασμό, πολλαπλό τραυματισμό με αποτέλεσμα το άτομο να χάσει την διανοητική του επαφή με το περιβάλλον και να κινδυνεύει σοβαρά η ζωή του.

Ελαφρά τραυματισμένος :Θεωρείται το παθών πρόσωπο, που υπέστη απλή σωματική κάκωση, μη ικανή να θέσει την ζωή του σε κίνδυνο.

Οχημα :Στα οχήματα, για την παρακολούθηση του στατιστικού αντικειμένου, περιλαμβάνονται τα αυτοκίνητα οχήματα, τα ηλεκτροκίνητα λεωφορεία (τρόλεϊ), οι μοτοσυκλέτες, τα ποδήλατα και μοτοποδήλατα, τα αγροτικά μηχανήματα, τα μηχανήματα οδοποιίας, τα ζωήλατα οχήματα και οι χειράμαξες»

(Παράσχου, 2008: 3-5).

3.4.2. Στατιστικά αποτελέσματα τροχαίων ατυχημάτων- ΕΣΥΕ

Σύμφωνα με την Εθνική Στατιστική Υπηρεσία για το πρώτο εξάμηνο του 2008 (Ιανουάριος – Ιούνιος), τα οδικά τροχαία ατυχήματα που συνέβησαν σε ολόκληρη τη χώρα και προκάλεσαν το θάνατο ή τον τραυματισμό ατόμων ανέρχονται στον αριθμό των 7070. Από αυτά θανατηφόρα ήταν τα 704 και το σύνολο των τραυματιών που προέκυψε από αυτά ανήλθε στον αριθμό των 8.723. Από αυτό τον αριθμό τραυματιών, βαριά τραυματισμένοι ήταν οι 848 και ελαφρά οι 7.875. Η σύγκριση που παρουσιάζουμε γίνεται μόνο ανάμεσα στα πρώτα εξάμηνα του 2007 και του 2008 και όχι ανάμεσα στους νομούς της Ελλάδας λόγω της διαφοράς στον αριθμό κατοίκων ανά νομό. Σύμφωνα λοιπόν με το συγκεκριμένο δελτίο, τα ατυχήματα το πρώτο εξάμηνο του 2008 σε σχέση με τα πρώτα εξάμηνα του 2006 και του 2007 παρουσιάζουν μικρή μείωση.

Πιο συγκεκριμένα:

ΧΡΟΝΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ	ΑΤΥΧΗΜΑΤΑ	ΝΕΚΡΟΙ	ΣΥΝΟΛΟ ΤΡΑΥΜΑΤΙΩΝ	ΒΑΡΙΑ ΤΡΑΥΜΑΤΙΕΣ	ΕΛΑΦΡΑ ΤΡΑΥΜΑΤΙΕΣ
ΙΑΝ.- ΙΟΥΝΙΟΣ 2008	7070	704	8723	848	7875
ΙΑΝ.- ΙΟΥΝΙΟΣ 2007	7338	723	9108	852	8256
ΙΑΝ.- ΙΟΥΝΙΟΣ 2006	7566	721	9639	920	8719

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.1.Τροχαία ατυχήματα στην Ελλάδα το πρώτο εξάμηνο του 2008.(Παράσχου (επίμ)) (ΕΣΥΕ, 2008)

Σύμφωνα λοιπόν με τον παραπάνω πίνακα βλέπουμε μια μείωση στα τροχαία ατυχήματα από το 2006 στο 2007 της τάξεως του 3% και από το 2007 στο 2008 μείωση της τάξεως του 3,7%. Στοιχεία αρκετά ενθαρρυντικά λαμβάνοντας τα υπόψη ως αποτέλεσμα της εφαρμογή του νέου ΚΟΚ αλλά εξίσου αποθαρρυντικά λαμβάνοντας υπόψη το συνολικό αριθμό αυτών των ατυχημάτων.

3.4.3. Στατιστικά αποτελέσματα τροχαίων ατυχημάτων –ΕΛ.ΑΣ.

Στατιστικά στοιχεία για το πρώτο εξάμηνο του 2008 εκτός από την Εθνική Στατιστική Υπηρεσία παρουσίασε και η ΕΛ.ΑΣ. (2008). Παρουσιάζουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον κυρίως λόγω της διαφορετικότητας που παρουσιάζουν σε σχέση με αυτά της Εθνικής Στατιστικής Υπηρεσίας, της εκτεταμένης ανάλυσής τους αλλά και της σύγκρισής τους με αυτά του 2007.

Σύμφωνα λοιπόν με αυτά το πρώτο εξάμηνο του 2008 υπήρξαν :

- 617 θανατηφόρα τροχαία με 665 νεκρούς,
- 708 σοβαρά τροχαία ατυχήματα με 863 τραυματίες και
- 5.679 ελαφρά τροχαία με 7.757 ελαφρά τραυματίες (ΕΛ.ΑΣ 2008).

Να σημειωθεί ότι η Εθνική Στατιστική Υπηρεσία παρουσιάζει 64 ατυχήματα λιγότερα 87 θανατηφόρα ατυχήματα περισσότερα κάτι το οποίο μας κάνει να αναρωτιόμαστε για τη συνεργασία μεταξύ των δύο αυτών υπηρεσιών αλλά και για την αξιοπιστία και των δύο.

Από τα 617 θανατηφόρα ατυχήματα τα 210 σημειώθηκαν σε κατοικημένη περιοχή με 214 νεκρούς, 17 βαριά και 63 ελαφρά τραυματίες (ΕΛ.ΑΣ 2008). Στην παραπάνω πληροφορία τίθεται το ερώτημα των μέτρων που λαμβάνονται για την οδήγηση εντός κατοικημένης περιοχής και κατά πόσο αυτά είναι αποτελεσματικά.

- Όσον αφορά τη χρήση ζώνης ή κράνους, τα αποτελέσματα που παρουσιάζονται δεν αφορούν στο συνολικό αριθμό των τραυματιών αλλά στον αριθμό αυτών που ήταν δυνατό να καταμετρηθούν. Σύμφωνα με τα στοιχεία, για τα θανατηφόρα ατυχήματα από τους 506 (οδηγούς και συνεπιβάτες) οι 348 δε φορούσαν ζώνη η κράνος. Από τους 739 σοβαρά τραυματίες ζώνη η κράνος φορούσαν μόνο οι 251. Και τέλος από τους 6.782 ελαφρά τραυματίες μόνο οι 3.004 φορούσαν ζώνη η κράνος. Τα παραπάνω στοιχεία θέτουν το ερώτημα του κατά πόσο οι οδηγοί και οι συνεπιβάτες αντιλαμβάνονται ότι η χρήση της ζώνης ασφαλείας δεν έχει ως σκοπό την αποφυγή προστίμου από την Τροχαία αλλά τη διασφάλιση της σωματικής τους ακεραιότητας και δη της ίδιας τους της ζωής. Από το σύνολο των ατυχημάτων 3.716 έγιναν κατά τη διάρκεια της ημέρας και από τις 7 το πρωί μέχρι τις 5 το απόγευμα έγιναν 3.656. Από το σύνολο των τροχαίων ατυχημάτων 3.762 έγιναν σε κατοικημένη περιοχή, ενώ Τρίτη, Τετάρτη, και Σάββατο σημειώθηκαν τα περισσότερα από αυτά (1.031, 1.016 και 1.013 αντίστοιχα) (ΕΛ.ΑΣ. 2008).

3.4.4. Αίτια ατυχημάτων

Στα αίτια του φαινομένου η ΕΛ.ΑΣ σε σχέση με τα στατιστικά στοιχεία του πρώτου εξαμήνου του 2007 παρουσιάζει όχι την αναλυτική σύγκριση με αυτών του 2008 αλλά ποσοστά μείωσης ή αύξησης του φαινομένου. Πιο συγκεκριμένα αναφέρει ότι υπάρχει:

- Αύξηση 2,7% των θανατηφόρων σε σχέση με το 2007,
- Αύξηση 5,5% στα σοβαρά τροχαία,
- Μείωση 2,6% στα ελαφρά τροχαία,
- Αύξηση 0,6% στους νεκρούς και στους βαριά τραυματίες,

- Μείωση 1,9% στους ελαφρά τραυματίες.
Τα αποτελέσματα αυτά θεωρούνται σχετικά ενθαρρυντικά αφού οι αυξήσεις δεν αντιστοιχούν σε μεγάλα ποσοστά.

Ως κύρια αίτια των θανατηφόρων τροχαίων ατυχημάτων αναφέρονται τα εξής:

- Απόσπαση προσοχής οδηγού (104 θανατηφόρα)
- Κίνηση στο αντίθετο ρεύμα κυκλοφορίας (101 θανατηφόρα)
- Υπερβολική ταχύτητα (73 θανατηφόρα)
- Οδικές απροσεξίες (224 θανατηφόρα)

Επίσης από τα 617 θανατηφόρα τα 258 αφορούσαν στη σύγκρουση οχημάτων, τα 219 σε εκτροπή του οχήματος, τα 99 σε σύγκρουση ή παράσυρση με πεζό, τα 19 σε πρόσκρουση, σε ανατροπή οχήματος τα 17 και σε σύγκρουση με ζώο ή άλλες αιτίες τα 5 (ΕΛ.ΑΣ, 2008).

Σύνολο παθόντων

Η ΕΛ.ΑΣ στα πλαίσια παρουσίασης των στατιστικών δεδομένων που αφορούσαν στα τροχαία ατυχήματα έδωσε και στοιχεία που αφορούσαν στην ηλικιακή κατανομή των παθόντων.

Πιο συγκεκριμένα:

ΗΛΙΚΙΑΚΕΣ ΟΜΑΔΕΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΑΘΟΝΤΩΝ
ΜΕΧΡΙ 5 ΕΤΩΝ	194
6-11	231
12-17	410
18-23	1169
24-29	1493

30-35	1334
36-41	1114
42-47	934
48-53	1004
ΑΝΩ ΤΩΝ 54	1370

Πίνακας 3.2. Συνολικός αριθμός και ηλικιακή κατάταξη παθόντων τροχαίων ατυχημάτων σύμφωνα με την ΕΛ.ΑΣ.

Αξίζει να σχολιαστεί το γεγονός ότι στις ηλικιακές ομάδες οι πιο υψηλοί αριθμοί παθόντων εμπίπτουν στις ηλικιακές ομάδες 18-35 και ως εκ τούτου και στην ηλικιακή ομάδα που μελετάμε.

Τέλος η ΕΛ.ΑΣ. για το πρώτο εξάμηνο του 2008 παρουσίασε ποσοστά σύγκρισης σε σχέση με το πρώτο εξάμηνο του 2007 που αφορούν στη μείωση ή στην αύξηση της παραβατικής συμπεριφοράς. Πιο συγκεκριμένα:

- Μείωση παραβάσεων ταχύτητας 4,5%
- Μείωση παραβάσεων παραβίασης προτεραιότητας 40,7%
- Μείωση αντικανονικών προσπερασμάτων 38,2%
- Μείωση μη χρήσης ζώνης ασφαλείας 30,7%
- Μείωση μη χρήσης κράνους 21,5%
- Μείωση αντικανονικών ελιγμών 10%
- Μείωση παραβίασης φωτεινού ερυθρού σηματοδότη 7,5%
- Μείωση παραβιάσεων ΚΤΕΟ 4,6%
- Μείωση μη χρήσης παιδικών καθισμάτων 2,4%
- Αύξηση κίνησης στο αντίθετο ρεύμα κυκλοφορίας 8,3% (ΕΛ.ΑΣ, 2008).

Τα παραπάνω αποτελέσματα είναι αρκετά ενθαρρυντικά, αν δε λάβουμε υπόψη μας την αύξηση κίνησης στο αντίθετο ρεύμα, και υποσχόμενα αφού έχουν εξαχθεί στα πλαίσια της εφαρμογής του νέου Κ.Ο.Κ.

3.5. Επίλογος

Τα τροχαία οδικά ατυχήματα είναι αναμφισβήτητα ένα από τα σημαντικότερα προβλήματα που αντιμετωπίζει όχι μόνο η κοινωνία του Ηρακλείου αλλά και η Ελληνική κοινωνία γενικότερα. «Κύρια αιτία των

τροχαίων ατυχημάτων είναι η συμπεριφορά του οδηγού αφού ακόμη και στις περιπτώσεις προκλήσεως ατυχήματος που οφείλεται σε μηχανική ακαταλληλότητα του οχήματος, υπεύθυνος είναι ο οδηγός αφού με δική του ευθύνη και αμέλεια μέρη που διασφαλίζουν την ασφαλή χρήση του αυτοκινήτου ήταν σε άσχημη κατάσταση. Αλλά ακόμα και στις περιπτώσεις προβληματικού οδοστρώματος ή ελλιπούς σήμανσης, ο οδηγός είναι εκείνος που οφείλει να προσαρμόζει την ταχύτητά του και να προβαίνει στους κατάλληλους χειρισμούς για να αποφύγει το ατύχημα με το να ελέγχει κάθε στιγμή και έγκαιρα τον περιβάλλοντα χώρο (οδόστρωμα, σήμανση, σηματοδότηση, άλλους χρήστες οδού, εφαρμογή διατάξεων Κ.Ο.Κ.). Το τροχαίο ατύχημα αλλά και οι παραβάσεις του ΚΟΚ πρέπει να καταπολεμηθούν με εκπαίδευση, επιμόρφωση και πληροφόρηση. Δυσκολίες στην καταστολή του φαινομένου παρουσιάζονται από τους εξής τέσσερις παράγοντες που το κράτος πρέπει να καταπολεμήσει:

1. διαγραφή κλήσεων
2. ελλιπή μέτρα αστυνόμευσης
3. κακό οδικό δίκτυο.
4. ελλιπής εκπαίδευση των οδηγών» (ΥΜΕ, 2003: 112).

ΤΕΤΑΡΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΠΑΛΙΑΝΗΣ

4.1. Εισαγωγή

Στα πλαίσια της εκπόνησης της πτυχιακής μας εργασίας, θεωρήσαμε απαραίτητο να γίνει μια παρουσίαση της περιοχής που θα πραγματοποιηθεί η έρευνα. Για τον λόγο αυτό παρακάτω παραθέτουμε στοιχεία, γεγονότα και πληροφορίες που μαρτυρούν τις κοινωνικές, πολιτιστικές και οικονομικές πλευρές καθώς και την ευρύτερη ιστορική πορεία της εν λόγω περιοχής, του Δήμου Παλιανής.

4.2. Γεωγραφική θέση

«Ο δήμος Παλιανής βρίσκεται 15 χλμ νοτιοδυτικά της πόλης του Ηρακλείου και αποτελείται από τέσσερα δημοτικά διαμερίσματα: το Βενεράτο, την Αυγενική, τη Σίβα και τα Κεράσια. Σύμφωνα με την απογραφή του 2001 οι κάτοικοι του ανέρχονται σε 2.404» (Αγριτέλλης & Χαλκιαδάκη, 2006: 7).

«Συνορεύει με τους δήμους Γοργολαϊνίου, Αγίας Βαρβάρας και Τεμένους. Ο δήμος ξεκίνησε την λειτουργία του σύμφωνα με το νόμο 2539/97 από την 1η Ιανουαρίου του 1999 με την ονομασία «Δήμος Τετραχωρίου», ενώ στις 18 Σεπτεμβρίου 2002 αλλάζει ονομασία και μετατρέπεται σε «Δήμο Παλιανής» από το ομώνυμο μοναστήρι που βρίσκεται στο Βενεράτο. Σύμφωνα με την απογραφή του 2001 οι κάτοικοι του ανέρχονται σε 2.404» (Αγριτέλλης & Χαλκιαδάκη, 2006: 7).

«Ο δήμος Παλιανής παρουσιάζει μια ενιαία μορφή αναφορικά με τα διαμερίσματα του κυρίως λόγω της γεωγραφικής του θέσης. Οι λόγοι αυτοί καθιστούν το δήμο ικανό να συγκρατήσει τον υπάρχοντα πληθυσμό αλλά και να αποτελέσει πόλο έλξης νέων κατοίκων για μόνιμη εγκατάσταση, συμβάλλοντας έτσι στην αποκέντρωση. Πρόκειται για έναν μικρό δήμο, ο οποίος ωστόσο παρουσιάζει πολλές προοπτικές ανάπτυξης και εξέλιξης» (Αγριτέλλης & Χαλκιαδάκη, 2006: 7).

4.3. Ιστορική αναδρομή

Ο δήμος Παλιανής, όπως προαναφέρθηκε, αποτελείται από τέσσερα δημοτικά διαμερίσματα: το Βενεράτο, την Αυγενική, τα Κεράσια και την Σίβα. Παρακάτω παρουσιάζεται η ιστορία καθενός ξεχωριστά.

- **Βενεράτο:**

«Το Βενεράτο είναι η έδρα του δήμου Παλιανής. Βρίσκεται 18χλμ νοτιοδυτικά του Ηρακλείου σε υψόμετρο 305μ. σύμφωνα με την απογραφή του 2001, το χωριό κατοικείται από 967 ανθρώπους, οι οποίοι ασχολούνται κατά κύριο λόγο με αγροτικές δραστηριότητες.» (Αγριτέλλης και Χαλκιαδάκη, 2006: 7-8)

«Όσον αφορά στο όνομα του χωριού επικρατούν δυο εκδοχές. Η πρώτη βασίζεται στο γεγονός ότι ήταν κατοικία των αρχόντων Βενιέρηδων, ενώ η δεύτερη στο ότι το όνομα του χωριού στην λατινική γλώσσα σημαίνει «σεβαστός», «σεβάσμιος», επίθετο που χαρακτηρίζει το γειτονικό μοναστήρι της Παλιανής, από το οποίο δόθηκε το όνομα στην περιοχή.» (Αγριτέλλης και Χαλκιαδάκη, 2006: 8)

«Επιπλέον, στο δημοτικό διαμέρισμα του Βενεράτου υπάρχουν οι Βυζαντινές εκκλησίες του Αγίου Γεωργίου και του Αγίου Ιωάννη, η οποία χτίστηκε επί Νικηφόρου Φωκά, καθώς επίσης και άλλα εξωκλήσια στην ευρύτερη περιφέρεια.»(Αγριτέλλης και Χαλκιαδάκη, 2006: 8)

- **Αυγενική:**

«Η Αυγενική απέχει 19χλμ νοτιοδυτικά από το Ηράκλειο. Σύμφωνα με την απογραφή του 2001, ο πληθυσμός της φτάνει τους 814 κατοίκους, οι οποίοι ως επί των πλείστων ασχολούνται με την παραγωγή σταφίδας, σταφυλιών και λαδιού. Θεωρείται ότι το όνομα του χωριού παλαιότερα ήταν Ευγενική, εξαιτίας του ότι κατοικούσαν πολλοί ευγενείς στην περιοχή, ενώ σύμφωνα με μια άλλη εκδοχή, το όνομα του οφείλεται σε μια γυναίκα ονομαζόμενη Ευγενία, η οποία ήταν από τους πρώτους κατοίκους του χωριού.» (Αγριτέλλης και Χαλκιαδάκη, 2006: 8)

«Η Αυγενική θεωρείται από τα παλαιότερα χωριά της Κρήτης και είναι βέβαιο ότι κατοικούνταν από την εποχή της Ενετοκρατίας. Το χωριό αριθμεί συνολικά περίπου 13 εξωκλήσια, από τα οποία τα πιο γνωστά είναι ο Άγιος Γεώργιος στην κεντρική πλατεία του χωριού και η Παναγία η στρατηλάτισσα που θεωρούνταν προστάτιδα των περαστικών. Σε ένα μετόχι του χωριού, τα Βλαχιάνα, υπάρχει μια πολύ παλιά εκκλησία που βρίσκεται σε πανοραμική θέση, ο Αρχάγγελος Μιχαήλ, με σημαντικές Βυζαντινές Αγιογραφίες και εικόνες, οι οποίες ωστόσο λεηλατήθηκαν από αρχαιοκάπηλους.» (Αγριτέλλης και Χαλκιαδάκη, 2006: 8-9)

- **Κεράσια:**

«Τα Κεράσια απέχουν 18χλμ από το Ηράκλειο, σε υψόμετρο 340μ, με πληθυσμό που φτάνει τους 366 ανθρώπους, σύμφωνα με την απογραφή του 2001. Σύμφωνα με την ιστορία του χωριού, πήρε το όνομα του από το ρήμα «κερνώ», εξαιτίας του φιλότιμου των κατοίκων να κερνούν τους επισκέπτες έστω και με το ζόρι. Τα Κεράσια ανέδειξαν πολλούς γενναίους αγωνιστές που πήραν μέρος σε διάφορες μάχες εναντίον των εκάστοτε κατακτητών. Στο χωριό υπάρχει μια εκκλησία διμάρτυρη και δίκλυτη, η Παναγία η Φανερωμένη και ο Άγιος Γεώργιος, η οποία ξαναχτίστηκε το 1914 μετά από υλικές καταστροφές που είχε υποστεί.» (Αγριτέλλης και Χαλκιαδάκη, 2006: 9)

- **Σίβα:**

«Η Σίβα βρίσκεται 16χλμ νοτιοδυτικά του Ηρακλείου σε υψόμετρο 200μ και έχει πληθυσμό 264 κατοίκους σύμφωνα με την απογραφή του 2001, οι οποίοι ασχολούνται με αγροτικές εργασίες. Σύμφωνα με την παράδοση, το χωριό πήρε το όνομα του από κάποιον πλούσιο κτηματία που κατοικούσε εκεί, ονόματι «Σίβα». Επί Τουρκοκρατίας, βρέθηκαν σε τοποθεσία δυτικά του χωριού από Γερμανούς, τάφοι και σαρκοφάγοι με κτερίσματα. Ανακαλύφθηκαν τυχαία και αρκετά από τα ευρήματα κλάπηκαν από Γερμανούς. Άξιο λόγου είναι να αναφερθεί ότι την κεντρική πλατεία του χωριού κοσμεί η Βυζαντινού ρυθμού εκκλησία της Αγίας Παρασκευής, με αξιόλογες τοιχογραφίες και χρονολογείται περίπου στα 961-1204 μ.Χ.» (Αγριτέλλης και Χαλκιαδάκη, 2006: 10)

4.3.2. Πληθυσμιακή κοινωνική σύνθεση-δομή της περιοχής

«Η κοινωνική σύνθεση του πληθυσμού δεν είναι ίδια σε όλα τα δημοτικά διαμερίσματα του δήμου. Στα δυο μεγάλα χωριά (Βενεράτο, Αυγενική) παρατηρείται το γεγονός ότι ένα αρκετά μεγάλο ποσοστό οικογενειών που είτε κατάγονται από την περιοχή είτε όχι, αποφασίζουν να κατοικήσουν στο δήμο. Αυτό μαρτυρά την κοινωνική εξέλιξη της περιοχής.» (Αγριτέλλης και Χαλκιαδάκη, 2006: 12)

«Όσον αφορά τους νέους, παρατηρείται αρκετά μεγάλος αριθμός νέων τόσο στο Βενεράτο όσο και στην Αυγενική. Εκτός από τα νεαρά άτομα, τα δυο χωριά αποτελούνται από πληθώρα ηλικιακών ομάδων. Από την άλλη η Σίβα και τα Κεράσια κατοικούνται ως επί των πλείστων από άτομα μέσης ηλικίας και ηλικιωμένους.» (Αγριτέλλης και Χαλκιαδάκη, 2006: 13)

Σημαντικό είναι να σημειωθεί το γεγονός ότι στο δήμο Παλιανής κατοικούν 35 οικογένειες μεταναστών. Οι περισσότεροι από αυτούς απασχολούνται σε διάφορες εργασίες και η συμβίωση τους με τους ντόπιους θεωρείται αρμονική. Ωστόσο το ζήτημα των σχέσεων μεταξύ ντόπιων και μεταναστών είναι ακόμη υπό διερεύνηση.

«Όσον αφορά τις γυναίκες του δήμου, χαρακτηρίζονται ως ιδιαίτερα ενεργητικές και δραστήριες. Οι περισσότερες εργάζονται εκτός σπιτιού, έχουν θέση και άποψη ενώ έκδηλη είναι η συμμετοχή τους σε ζητήματα οικογένειας, εργασίας, διασκέδασης και ψυχαγωγίας (σύσταση Συλλόγου Γυναικών και ενεργή συμμετοχή μεγάλου αριθμού γυναικών). Οι άντρες του δήμου ασχολούνται κυρίως με αγροτικές και κτηνοτροφικές δραστηριότητες. Πιο συγκεκριμένα, εκτρέφουν κοπάδια από ζώα και ασχολούνται με αμπελοκαλλιέργειες και ελαιοκαλλιέργειες» (Αγριτέλλης και Χαλκιαδάκη 2006: 13).

«Επίσης πρέπει να σημειωθεί ότι λόγω της μικρής απόστασης που υπάρχει ανάμεσα στον δήμο Παλιανής και το Ηράκλειο, είναι εύκολη η μετακίνηση των κατοίκων αλλά και των επισκεπτών από και προς τον δήμο» (Αγριτέλλης και Χαλκιαδάκη, 2006: 13).

4.4. Κοινωνικό κλίμα και σημεία επικοινωνίας μεταξύ των κατοίκων

Μελετώντας το γενικότερο κοινωνικό κλίμα που επικρατεί στον δήμο Παλιανής προκύπτουν τα εξής συμπεράσματα:

1. «διακρίνεται αντιπαλότητα μεταξύ του Βενεράτου και της Αυγενικής. Τα αίτια αφορούν στις διαφορετικές απόψεις των κατοίκων σε ζητήματα πολιτικά, κυβερνητικά ή τοπικά. Ωστόσο το τελευταίο διάστημα οι ανταγωνισμοί και οι αντιπαλότητες μεταξύ τους έχουν εκλείψει.
2. ήσυχες και αρμονικές χαρακτηρίζονται οι σχέσεις των κατοίκων της Σίβας και των Κερασιών. Αναφέρεται ότι τα δυο μικρότερα δημοτικά διαμερίσματα διατηρούν καλές σχέσεις με τα δυο μεγαλύτερα» (Αγριτέλλης και Χαλκιαδάκη 2006: 14-15).

Ως κύρια σημεία επικοινωνίας και συνάντησης των κατοίκων του δήμου Παλιανής θεωρούνται τα εξής:

1. «η εκκλησιά κάθε δημοτικού διαμερίσματος που αποτελεί τόπο συνάντησης κατοίκων και κυρίως ηλικιωμένων που δεν έχουν την δυνατότητα για συχνές συναναστροφές.
2. τα καφενεία, οι καφετέριες και οι ταβέρνες αποτελούν σημείο συνάντησης για τον ανδρικό πληθυσμό του δήμου (στην Αυγενική υπάρχουν 3 καφενεία και 1 καφετέρια, στο Βενεράτο 3 καφενεία και 4 καφετέριες καθώς επίσης 1 πιτσαρία, 2 ουζερί, 1 ταβέρνα και 2 ψητοπωλεία, στα Κεράσια και τη Σίβα 1 καφενείο).
3. σημείο συνάντησης και επικοινωνίας του αγροτικού πληθυσμού αποτελούν οι αγροτικοί σύλλογοι και συνεταιρισμοί.
4. για τους νέους σημεία συνάντησης και επικοινωνίας αποτελούν οι καφετέριες, οι πλατείες και τα σχολεία καθώς επίσης και η δυνατότητα για κοινωνικές συναναστροφές που τους δίνει η εγγραφή τους στις Αθλητικές Ακαδημίες τόσο του Βενεράτου όσο και της Αυγενικής. Όσον αφορά το κομμάτι των νέων του δήμου, αξίζει να τονιστεί η σύσταση του Τοπικού Συμβουλίου Νέων του δήμου που δίνει την ευκαιρία στην νεολαία της περιοχής να έρθει πιο κοντά, να συνεργαστεί για την πραγματοποίηση κοινωνικών εκδηλώσεων στην περιοχή και γενικότερα να υπάρξει ανταλλαγή απόψεων και ιδεών μέσα από την προσωπική έκφραση και τον διάλογο» (Αγριτέλλης και Χαλκιαδάκη, 2006: 15).

5. όσον αφορά τις γυναίκες, αξιόλογη θεωρείται η πρόσφατη δημιουργία Συλλόγου Γυναικών «Η Άμπελος» (από τον Νοέμβριο 2007) που αποτέλεσε τόπο συνάντησης, επικοινωνίας και δημιουργικότητας για τις γυναίκες της περιοχής.

Σύμφωνα με τα παραπάνω δεδομένα, φαίνεται ότι για πρώτη φορά οι γυναίκες ξεφεύγουν από το πλαίσιο της οικογενειακής εστίας και γίνονται μέλη ενός συλλόγου αναπτύσσοντας έτσι την αίσθηση του «ανήκειν» και της προσωπικής δημιουργίας. Οι συναντήσεις των γυναικών μελών πραγματοποιούνται τις απογευματινές ώρες.

Στα πλαίσια του συλλόγου, οι γυναίκες πραγματοποιούν συναντήσεις για να συζητήσουν, να ανταλλάξουν απόψεις για θέματα που τους απασχολούν, κάνουν μαθήματα λασέ (είδος κεντήματος), κάθε Δευτέρα τον σύλλογο επισκέπτεται μια ρεφλεξολόγος που διδάσκει τεχνικές χαλάρωσης και αισθητικής ενώ κάθε Τετάρτη πραγματοποιείται συνάντηση με μια ψυχολόγο. Τα θέματα των συναντήσεων τους προκύπτει από τις ίδιες τις ανάγκες των γυναικών. Παράλληλα παραδίδονται μαθήματα εκμάθησης Ηλεκτρονικών Υπολογιστών καθώς και μαθήματα βυζαντινής μουσικής στις γυναίκες-μέλη του συλλόγου, στα πλαίσια της συνεργασίας του δήμου Παλιανής με τη Ν.Ε.Λ.Ε.

Επιπλέον στα πλαίσια του συλλόγου ασχολούνται με την πραγματοποίηση διαφόρων δραστηριοτήτων, όπως η δημιουργία οικολογικών κατασκευών που εξέθεσαν και πούλησαν στα πλαίσια των καλοκαιρινών εκδηλώσεων του δήμου το 2008. Οι ίδιες οι γυναίκες-μέλη του συλλόγου έχουν αποφασίσει να συνεχίσουν δυναμικά την δράση τους και για την επόμενη χρονιά με νέες ιδέες και δημιουργίες στηριζόμενες τόσο στις δικές τους δυνατότητες όσο και στην οικονομική και συναισθηματική στήριξη από τον δήμο.

Επίσης αξίζει να σημειωθεί η έλλειψη δομών ανοιχτής περίθαλψης (Κ.Α.Π.Η.) όσον αφορά τους ηλικιωμένους. Εκτός από τα καφενεία στις πλατείες, η δημιουργία ενός οργανωμένου χώρου θα ήταν ιδανική δυνατότητα για τους ηλικιωμένους της περιοχής, όσον αφορά την παρέα και συζήτηση μεταξύ τους σε ένα ευχάριστο περιβάλλον ξεφεύγοντας από την μοναξιά που τους περιβάλλει ενδεχομένως, την ανάληψη συλλογικών δράσεων και δραστηριοτήτων καθώς και την δυνατότητα της προσωπικής έκφρασης και δημιουργίας.

4.4. Φορείς-Υπηρεσίες-Προγράμματα του δήμου Παλιανής

Ο δήμος Παλιανής, ως ένας αναπτυσσόμενος δήμος με πολλές προοπτικές είναι σε θέση να παρέχει υπηρεσίες και προγράμματα, πάντα με την συμμετοχή και υποστήριξη των τοπικών φορέων που έχουν συσταθεί αλλά και των κατοίκων της περιοχής.

Από τις κυριότερες υπηρεσίες και προγράμματα που παρέχει ο δήμος Παλιανής είναι το Κέντρο Εξυπηρέτησης Πολιτών, το Πρόγραμμα Βοήθεια στο Σπίτι και το Κέντρο Επαγγελματικής Κατάρτισης. Κάνοντας μια συνοπτική παρουσίαση τους είναι σημαντικό να αναφέρουμε τα εξής:

1. «Κέντρο Εξυπηρέτησης Πολιτών (Κ.Ε.Π.) Ιδρύθηκε τον Νοέμβριο του 2003 στα πλαίσια μιας προσπάθειας για την ταχύτερη και αμεσότερη εξυπηρέτηση του πολίτη στον τόπο κατοικίας του.» (Αγριτέλλης και Χαλκιαδάκη, 2006: 21)

2. «Πρόγραμμα Βοήθεια στο Σπίτι. Το πρόγραμμα ξεκίνησε την λειτουργία του τον Μάρτιο του 2005 στα πλαίσια της παροχής βοήθειας και εξυπηρέτησης ηλικιωμένων και ατόμων με αναπηρίες της περιοχής καθώς και στην βελτίωση της ποιότητας ζωής των ατόμων που εξυπηρετούνται από αυτό.» (Αγριτέλλης και Χαλκιαδάκη, 2006: 35)

3. «Κέντρο Επαγγελματικής Κατάρτισης(Κ.Ε.Κ.) Βασικός σκοπός του είναι η σύνδεση της αναπτυξιακής διαδικασίας με την επαγγελματική κατάρτιση λαμβάνοντας υπόψη τα νέα δεδομένα για μια ολοκληρωμένη ανάπτυξη των ανθρώπινων πόρων στα πλαίσια της περιοχής.» (Αγριτέλλης και Χαλκιαδάκη, 2006: 27)

Άλλοι σημαντικοί φορείς που υπάρχουν και δρουν ενεργά στον δήμο Παλιανής είναι οι παρακάτω:

1. «Τοπικό Συμβούλιο Νέων (ΤΟ.ΣΥ.Ν.). Το ΤΟ.ΣΥ.Ν. συστάθηκε το 2003 με πρωτοβουλία των νέων του δήμου Παλιανής. Οι δραστηριότητες του αφορούν και στα τέσσερα δημοτικά διαμερίσματα και περιλαμβάνουν την διοργάνωση κοινωνικών και πολιτιστικών εκδηλώσεων που πραγματοποιούνται στην περιοχή κατά την καλοκαιρινή περίοδο.» (Αγριτέλλης και Χαλκιαδάκη, 2006: 20,29)

2. Αθλητική Ακαδημία. Η αθλητική ακαδημία ιδρύθηκε τον Σεπτέμβριο του 2004. Στο σημείο αυτό να αναφερθεί ότι μέσα στο καλοκαίρι του 2008 συστάθηκε ενιαία ποδοσφαιρική ομάδα με παίκτες από τα τέσσερα δημοτικά

διαμερίσματα, σε μια προσπάθεια σύσφιξης και ανανέωσης των σχέσεων των δημοτών, με την ονομασία «Παλιανή 2008». Το επίτευγμα αυτό-προς το παρόν τουλάχιστον-φαίνεται ότι λειτουργεί επιτυχώς.

3. «Γυμνάσιο Βενεράτου. Στο σχολείο διδάσκουν 12 καθηγητές και φοιτούν παιδιά και από τα τέσσερα δημοτικά διαμερίσματα καθώς και από ένα γειτονικό χωριό, τις Δαφνές. Γενικότερα ωστόσο το επίπεδο των μαθητών χαρακτηρίζεται χαμηλό.» (Αγριτέλλης και Χαλκιαδάκη, 2006: 23-24)

4. «Αγροτικό Ιατρείο. Το αγροτικό ιατρείο του δήμου Παλιανής στεγάζεται στον χώρο του γυμνασίου του Βενεράτου. Απώτερος σκοπός του είναι η προαγωγή της υγείας σε όλα τα επίπεδα αλλά κυρίως επικεντρώνεται στην πρόληψη και την θεραπεία.» (Αγριτέλλης και Χαλκιαδάκη, 2006: 23)

5. Πολιτιστικοί Σύλλογοι.

- **«Βενεράτου:** Ο Πολιτιστικός Σύλλογος του Βενεράτου αποτελείται από 9μελές διοικητικό συμβούλιο και έχει εγγεγραμμένα 250 άτομα από το χωριό.»(Αγριτέλλης και Χαλκιαδάκη, 2006: 25)

Ωστόσο, σήμερα ο Πολιτιστικός Σύλλογος του Βενεράτου υπολειτουργεί, δεν υπάρχει ενεργοποίηση των μελών του ενώ από τους κατοίκους υπάρχει μειωμένο ενδιαφέρον και ευαισθητοποίηση για τα κοινά.

- **«Αυγενικής:** ο Πολιτιστικός Σύλλογος της Αυγενικής ξεκίνησε την λειτουργία του γύρω στο 1977. Απαρτίζεται από 9μελές συμβούλιο. Σκοπός του είναι η πολιτιστική ανάπτυξη και η προβολή του χώρου. Οι πόροι του προέρχονται από επιδοτούμενα προγράμματα και από τα έσοδα εκδηλώσεων που πραγματοποιεί.» (Αγριτέλλης και Χαλκιαδάκη, 2006:28)

- **«Κερασίων:** Ο Πολιτιστικός Σύλλογος των Κερασιών ιδρύθηκε το 1983 αλλά εξαιτίας της έλλειψης συμμετοχής των ντόπιων κατοίκων σταμάτησε την λειτουργία του. Επανιδρύθηκε το 2002 που οι κάτοικοι άρχισαν να ενεργοποιούνται ξανά.» (Αγριτέλλης και Χαλκιαδάκη, 2006: 30)

- **«Σίβας:** Ιδρύθηκε τον Νοέμβριο του 2005. Εγγεγραμμένοι είναι όλοι οι κάτοικοι του χωριού, γεγονός που αποδεικνύει ότι η συμμετοχή του κόσμου είναι σημαντικά μεγάλη. Μακροπρόθεσμα θέτει στόχους, αποβλέποντας στην διεκπεραίωση διαφόρων έργων.» (Αγριτέλλης και Χαλκιαδάκη, 2006: 31)

Ο Πολιτιστικός Σύλλογος της Σίβας φαίνεται να είναι κατά κοινή ομολογία ο πιο ενεργός και λειτουργικός σύλλογος σε σύγκριση με τα άλλα τρία δημοτικά

διαμερίσματα. Τα μέλη του είναι ιδιαίτερα δραστήρια, δείχνουν μεγάλο ενδιαφέρον για την πολιτισμική κληρονομιά του τόπου τους και κατά καιρούς διοργανώνουν διάφορες πολιτιστικές και όχι μόνο εκδηλώσεις ή άλλες δραστηριότητες.

«Στο σημείο αυτό αξίζει να επισημάνουμε το γεγονός ότι αναφέρθηκε ότι θα ήταν καλύτερο να συσταθεί ένας ενιαίος Πολιτιστικός Σύλλογος και για τα τέσσερα δημοτικά διαμερίσματα έτσι ώστε μέσα από την συλλογική δράση και την συνεργασία να επιτευχθούν μεγαλύτερα και καλύτερα έργα για τον δήμο Παλιανής.»(Αγριτέλλης και Χαλκιαδάκη, 2006: 31)

Η οπτική αυτή ακούγεται ενδιαφέρουσα και αποσκοπεί στην σύσφιξη των σχέσεων μεταξύ των κατοίκων των τεσσάρων δημοτικών διαμερισμάτων, την ενεργοποίηση για κοινές και συλλογικές δράσεις και επιτεύγματα.

6. **«Αγροτικός Σύλλογος.** Ο αγροτικός σύλλογος αριθμεί 150 μέλη. Κύριοι στόχοι του είναι η προώθηση της φιλοσοφίας και των ιδεών του προς την Περιφέρεια, η άσκηση πίεσης ώστε οι αγρότες-μέλη να αποκτήσουν καλύτερες τιμές και σεβασμό προς τις καλλιέργειες τους καθώς και η δραστηριοποίηση των μελών του για την διεκδίκηση των αιτημάτων τους.» (Αγριτέλλης και Χαλκιαδάκη, 2006: 30)

4.6. Οικονομική κατάσταση των κατοίκων του δήμου - Προοπτικές

«Ο Δήμος Παλιανής, βασίζεται ως επί το πλείστον στον αγροτικό τομέα, αφού η πλειοψηφία των κατοίκων του -κυρίως οι άντρες-, ασχολούνται με την γεωργία και συγκεκριμένα με τις αμπελοκαλλιέργειες, τις ελαιοκαλλιέργειες και την παραγωγή βιολογικών προϊόντων. Τόσο οι άντρες όσο και οι γυναίκες έχουν ενεργητικό ρόλο στον τομέα της δουλειάς. Οι γυναίκες εκτός από τις οικιακές εργασίες, καταπιάνονται με αγροτικές δραστηριότητες, εποχιακές εργασίες καθώς επίσης παρατηρείται σημαντική ενασχόληση τους με τον τομέα του εμπορίου.» (Αγριτέλλης και Χαλκιαδάκη, 2006: 32)

«Στο σημείο αυτό είναι σημαντικό να αναφερθεί το γεγονός ότι βρίσκεται σε πολύ μικρή απόσταση από την πόλη του Ηρακλείου, κάτι που καθιστά δυνατή την πιθανότητα επενδύσεων στην περιοχή και έντονο ενδιαφέρον για ανοικοδόμηση. Συγκεκριμένα, ένα από τα σημαντικότερα έργα που επιτεύχθηκαν πρόσφατα στην περιοχή ήταν η ολοκλήρωση του Παιδικού Σταθμού, γεγονός που εκτιμάται ότι θα αποτελέσει το κίνητρο για πολλούς γονείς που διαμένουν ήδη στην περιοχή αλλά και σε εκείνους που ενδιαφέρονται να κατοικήσουν εκεί

μελλοντικά. Ένα άλλο σημαντικό στοιχείο ανάπτυξης της περιοχής αποτελεί η εκμετάλλευση των φυσικών σημείων, όπως τα γραφικά τοπία με τα φαράγγια, τα εξωκλήσια καθώς και το πανοραμικής θέσης μοναστήρι της Παλιανής. Εκτός των προαναφερθέντων, υπάρχει έντονη διάθεση για αξιοποίηση και προώθηση τοπικών προϊόντων της περιοχής, όπως το λάδι, το μέλι και η σταφίδα που παράγονται σε βιολογικές δομές. Τέλος αξιοσημείωτο κρατικό έργο στην περιοχή αποτελεί η κατασκευή της νέας εθνικής οδού που ενώνει το Ηράκλειο με την Μεσσαρά. Το γεγονός αυτό θα συμβάλλει στην ανάπτυξη νέων επιχειρησιακών δραστηριοτήτων στην περιοχή, την προσέλευση νέων κατοίκων καθώς και την σταδιακή οικιστικά ένωση των τεσσάρων δημοτικών διαμερισμάτων.» (Αγριτέλλης και Χαλκιαδάκη, 2006: 36,23)

Ο Δήμος Παλιανής είναι ένας μικρός πληθυσμιακά αλλά εν δυνάμει εξελισσόμενος δήμος με πολλά θετικά σημεία και προοπτικές κοινωνικής και πολιτιστικής ανάπτυξης.

Όσον αφορά την πολιτισμική ανάπτυξη σημαντικό επίτευγμα φαίνεται να αποτελεί το γεγονός της αναπαλαίωσης της εκκλησίας του Αγίου Γεωργίου στο Βενεράτο που εκτιμάται ότι έχει δημιουργηθεί από τα Βυζαντινά χρόνια. Ωστόσο, σήμερα καλύπτεται από τσιμέντο και έχει υποστεί πολλές φθορές. Έτσι αποφασίστηκε από τις δημοτικές αρχές η αναπαλαίωση της που αφορά την αφαίρεση του τσιμέντου ούτως ώστε να αποκαλυφθεί η πέτρα που υπάρχει από κάτω, να διορθωθούν οι φθορές του χρόνου χωρίς όμως να αλλοιωθεί η ομορφιά της. Η διαδικασία αυτή ξεκίνησε μέσα στο καλοκαίρι του 2008 και συνεχίζεται.

Στα πλαίσια της πολιτισμικής ανάπτυξης εντάσσεται και η ιδέα δημιουργίας λαογραφικού μουσείου στην περιοχή που θα αφορά στην συγκέντρωση και συλλογή παλαιών αντικειμένων της περιοχής που μαρτυρούν την πολιτισμική κληρονομιά του τόπου. Ωστόσο συναντάται η δυσκολία ανεύρεση χώρου που θα στεγαστεί το μουσείο και μέχρι τώρα η ιδέα αυτή δεν έχει υλοποιηθεί.

4.7. Ο ελεύθερος χρόνος και η καθημερινότητα των νέων

«Ο ελεύθερος χρόνος των κατοίκων της περιοχής διαφοροποιείται σε κάθε κοινωνική-ηλικιακή ομάδα. Πιο συγκεκριμένα, όσον αφορά στους νέους συνηθίζουν να πηγαίνουν πολύ συχνά στο Ηράκλειο για να διασκεδάσουν-γεγονός που οφείλεται στην μικρή απόσταση ανάμεσα στην πόλη του Ηρακλείου

και τον δήμο Παλιανής- ή συχνάζουν στις καφετέριες που υπάρχουν εντός της περιοχής. Ωστόσο ένα ποσοστό κυρίως των νεαρών κοριτσιών, δηλώνει ότι θα επιθυμούσαν να υπήρχαν περισσότερες επιλογές και δυνατότητες στην περιοχή τους. Στο σημείο αυτό αναφέρουν ότι εάν υπήρχαν περισσότερες δραστηριότητες από τους Πολιτιστικούς Συλλόγους, το ενδιαφέρον και η συμμετοχή τους στα κοινά θα ήταν μεγαλύτερη και πιο έκδηλη.» (Αγριτέλλης και Χαλκιαδάκη, 2006: 10)

«Σε συνάρτηση με τον ελεύθερο χρόνο των νέων της περιοχής είναι και η ίδια η καθημερινότητα τους. Γενικότερα, παρατηρήθηκε το γεγονός ότι οι νέοι αναλώνονται στην καθημερινή τους ζωή σε πράγματα ή δραστηριότητες που δεν τους ενδιαφέρουν ή δεν τους προσφέρουν πλήρη ικανοποίηση αλλά τα κάνουν στα πλαίσια της συνήθειας και της ρουτίνας καθώς δεν έχουν άλλες επιλογές ή δεν υπάρχει στην περιοχή κάτι διαφορετικό που θα τους κεντρίσει την προσοχή και το ενδιαφέρον.» (Αγριτέλλης και Χαλκιαδάκη, 2006: 12)

4.8. Ανάγκες και προβλήματα των νέων

«Διερευνώντας τις ανάγκες των νέων, παρατηρήθηκε ότι ως επί το πλείστον αφορούν στην επαγγελματική τους αποκατάσταση εντός της περιοχής τους καθώς και στην αξιοποίηση του ελεύθερου χρόνου τους. από την στιγμή που η επαγγελματική αποκατάσταση των νέων σήμερα αποτελεί κύριο μέλημα τους, οι ίδιοι ζητούν να δημιουργηθούν νέες θέσεις εργασίας στα πλαίσια της περιοχής τους ώστε να μην αναγκάζονται να πηγαίνουν στο Ηράκλειο για να αποκατασταθούν επαγγελματικά και κατά συνέπεια οικονομικά.» (Αγριτέλλης και Χαλκιαδάκη, 2006: 14)

«Μέσα από τις συνεντεύξεις που διεξήχθησαν στα πλαίσια της μελέτης της περιοχής, διαφαίνεται ξεκάθαρα ότι το γεγονός αυτό προκύπτει ως μια πολύ σημαντική ανάγκη για την νεολαία της περιοχής. Πιο συγκεκριμένα, κάποιοι έκαναν λόγο για την δημιουργία νέων θέσεων τόσο στο οινοποιείο της περιοχής που έχει πολύ καλή εξέλιξη όσο και για τον νέο Παιδικό Σταθμό που ολοκληρώθηκε στα πλαίσια του δημοτικού διαμερίσματος της Αυγενικής.» (Αγριτέλλης και Χαλκιαδάκη, 2006: 14)

«Μια άλλη βασική ανάγκη των νέων της περιοχής που συνδέεται με το προηγούμενο υποκεφάλαιο, αφορά στην αξιοποίηση του ελεύθερου χρόνου τους. Συγκεκριμένα αναφέρθηκε η ανάγκη για ανάπτυξη νέων δομών που οι νέοι θα

μπορούν να διασκεδάσουν και να ψυχαγωγηθούν, όπως ένα Κέντρο Νεότητας που θα μπορούσαν να έχουν στην διάθεση τους για την πραγματοποίηση διαφόρων δραστηριοτήτων που τους ενδιαφέρουν, μια βιβλιοθήκη ή γενικότερα ένα χώρο που θα μπορούσαν να αξιοποιήσουν ευχάριστα και δημιουργικά τον χρόνο τους και θα τους έδινε ερεθίσματα και κίνητρα προσωπικής ανάπτυξης.» (Αγριτέλλης και Χαλκιαδάκη, 2006: 14)

Όσον αφορά στο σημείο αυτό να αναφέρουμε ότι υπάρχει Κέντρο Νεότητας στο Βενεράτο, ωστόσο ανήκει και χρησιμοποιείται από την Εκκλησία, με αποτέλεσμα να μην μπορεί να αξιοποιηθεί από τους νέους. Όμως δεν έχουν γίνει ενέργειες από τους ίδιους ώστε να διεκδικήσουν με κάποιον τρόπο τον χώρο αυτό. Οπότε χρησιμοποιείται για διάφορες κοινωνικές ή πολιτιστικές εκδηλώσεις κατά καιρούς.

«Μια άλλη ανάγκη των νέων αναφέρεται στην έλλειψη ή μειωμένη συμμετοχή τους στα κοινωνικά δρώμενα. Παρατηρήθηκε το γεγονός ότι δύσκολα ενεργοποιούνται με αποτέλεσμα να χρειάζονται περισσότερη ευαισθητοποίηση και ενημέρωση. Ωστόσο, υπάρχει ένα μέρος του πληθυσμού που υποστηρίζει ότι η πλειοψηφία των νέων συμμετέχει στα κοινωνικά δρώμενα ενώ η μη συμμετοχή τους αποδίδεται σε οικονομικά αίτια ή στην έλλειψη χρόνου. Πάντως σε σχέση με τα προηγούμενα χρόνια παρατηρήθηκε η συμμετοχή των νέων πολύ μεγαλύτερη.» (Αγριτέλλης και Χαλκιαδάκη, 2006: 15)

Είναι γεγονός ότι οι νέοι σήμερα χρειάζονται κίνητρα για να δραστηριοποιηθούν και να αναλάβουν πρωτοβουλίες. Στον δήμο Παλιανής τα κίνητρα αυτά δίδονται κυρίως μέσα από το Τοπικό Συμβούλιο Νέων που καλούνται τα άτομα νεαρής ηλικίας της περιοχής να αναλάβουν δράσεις και να συμμετάσχουν στις εκάστοτε εκδηλώσεις και δραστηριότητες που διοργανώνονται και πραγματοποιούνται κατά καιρούς στην περιοχή. Χαρακτηριστικό παράδειγμα τέτοιων δράσεων αποτελεί το τετραήμερο εκδηλώσεων που πραγματοποιείται κάθε καλοκαίρι από το ΤΟ.ΣΥ.Ν.

«Εκτός από τις προαναφερθείσες ανάγκες, εξίσου σημαντικά είναι και τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι νέοι του δήμου Παλιανής. Ένα από τα κυριότερα προβλήματα είναι εκείνο το οποίο μαστίζει στις μέρες μας ολόκληρο τον κόσμο, το φαινόμενο των ναρκωτικών και της ευρύτερης χρήσης εξαρτησιογόνων ουσιών. Τέτοιου είδους κρούσματα έχουν σημειωθεί στην περιοχή και έχουν γίνει αντιληπτά, ωστόσο όπως αναφέρεται και στην μελέτη, οι

άνθρωποι φοβούνται να αποδεχτούν το φαινόμενο αυτό και επομένως να το συζητήσουν, από την άλλη υπάρχουν και εκείνοι που αποδέχονται την κατάσταση και ζητούν ενεργοποίηση». (Αγριτέλλης και Χαλκιαδάκη, 2006: 38)

«Σημαντικό είναι να σημειωθεί το γεγονός ότι το 80% των νεαρών της περιοχής-αλλά και ατόμων μεγαλύτερης ηλικίας- κάνει χρήση ινδικής κάνναβης και χασίς. Στα πλαίσια της λήψης αρχικών μέτρων κατά του φαινομένου αυτού, υπήρξε η πρόταση για προσέλευση ειδικών στην περιοχή ώστε να ενημερωθούν οι νέοι και οι οικογένειες τους γενικότερα πάνω στο θέμα.» (Αγριτέλλης και Χαλκιαδάκη, 2006: 16)

Στο σημείο αυτό, η ενημέρωση τόσο των παιδιών όσο και των γονέων από ειδικούς θα ήταν μια πρώτη και σημαντική αντιμετώπιση του φαινομένου. Η ενημέρωση των γονέων θα μπορούσε να γίνει μέσα από τις Σχολές Γονέων που θα μπορούν να δημιουργηθούν στα σχολεία της περιοχής και θα ήταν καθοριστική. Αυτό συμβαίνει διότι πολλές φορές η άγνοια των ίδιων των γονέων είναι εκείνη που μπορεί να ωθήσει τα παιδιά σε τέτοιου είδους ενασχολήσεις. Από την άλλη ενημερώσεις θα μπορούσαν να γίνουν και στα ίδια τα παιδιά στον χώρο του σχολείου.

«Επιπλέον, ένα άλλο σοβαρό πρόβλημα που αντιμετωπίζουν οι νέοι και κυρίως τα παιδιά στην περιοχή, αφορά στον τομέα της εκπαίδευσης. Το πρόβλημα αυτό σχετίζεται κυρίως με τις δομές που υπάρχουν αρκετές ελλείψεις. Πιο συγκεκριμένα, ιδιαίτερο πρόβλημα αντιμετωπίζουν τα παιδιά των δημοτικών διαμερισμάτων των Κερασιών και της Σίβας, αφού δεν υπάρχει ούτε νηπιαγωγείο ούτε δημοτικό σχολείο όπως υπάρχουν στο Βενεράτο και την Αυγενική. Έτσι καθίσταται δύσκολη η πρόσβαση για τα παιδιά και τους γονείς τους που δυσκολεύονται να τα μεταφέρουν. Για τον λόγο αυτό ζητούν από την Νομαρχία να μεριμνήσει για ένα σχολικό λεωφορείο που θα μεταφέρει τα παιδιά από τα σπίτια τους στο σχολείο και αντιστοίχως.» (Αγριτέλλης και Χαλκιαδάκη, 2006: 16)

Ο Δήμος Παλιανής από την πλευρά τόσο των δημοτικών αρχών όσο και των περισσότερων κατοίκων του χαρακτηρίζεται από όραμα και οργάνωση, στην πλειοψηφία του τουλάχιστον. Το γεγονός αυτό μαρτυρά τις θετικές προοπτικές ανάπτυξης που έχει. Ωστόσο, απαιτείται περισσότερη ενημέρωση και ευαισθητοποίηση ώστε να επιτευχθεί η ενεργοποίηση και η συλλογική δράση των κατοίκων της περιοχής με την προώθηση των κατάλληλων κινήτρων και

δυνατοτήτων με τελικό σκοπό τόσο την ανάδειξη του τόπου όσο και την ευημερία και ευτυχία των ίδιων των κατοίκων του.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΕΡΕΥΝΑΣ

5.1. Σκοπός της έρευνας

Σκοπός της συγκεκριμένης έρευνας είναι η διερεύνηση της παραβατικής συμπεριφοράς που παρουσιάζεται στον Δήμο Παλιανής και πιο συγκεκριμένα στην οπλοχρησία και την παράβαση του Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας σε άτομα ηλικίας 16-24 ετών.

5.2. Διατύπωση ερευνητικών υποθέσεων

Ερευνητικές υποθέσεις

1. Οι ερωτώμενοι κάτω των 18 ετών οδηγούν παραβλέποντας τις κυρώσεις του ΚΟΚ και το γεγονός ότι δε διαθέτουν άδεια οδήγησης.
2. Η ηλικία του ερωτώμενου σχετίζεται με τις παραβάσεις του ΚΟΚ.
3. Η χρήση όπλου από την οικογένεια του ερωτώμενου επηρεάζει θετικά τη χρήση όπλου από τον ερωτώμενο.
4. Η χρήση αλκοόλ πριν την οδήγηση σχετίζεται άμεσα με την πρόκληση ατυχημάτων.
5. Η χρήση όπλου από τον ερωτώμενο δεν σχετίζεται με το εάν αυτός είναι ανήλικος ή όχι.
6. Η γνώση των ποινικών κυρώσεων για την οπλοχρησία δεν επηρεάζει τη χρήση και τη συχνότητα χρήσης όπλου από τον ερωτώμενο.

5.3. Δείγμα

Έπειτα από σχετική αναζήτηση στις ηλικίες που παρουσιάζουν παραβατική συμπεριφορά προέκυψε ότι το δείγμα που θα επιλεγόταν για την έρευνα αυτή θα έπρεπε να διαθέτει τα εξής βασικά κριτήρια:

- Να είναι αγόρια,
- Να είναι ηλικίας 16-24 ετών,
- Να είναι δημότες και να διαμένουν στο Δήμο Παλιανής,
- Να μην είναι δημότες αλλά οπωσδήποτε να διαμένουν (πάνω από έξι μήνες) στο Δήμο Παλιανής.
- Να προέρχονται από διάφορους επαγγελματικούς κλάδους να είναι άνεργοι, φοιτητές ή μαθητές.

- Με βάση τα παραπάνω κριτήρια δίνεται η δυνατότητα
 - Να διερευνήσουμε τη γνώμη και των ερωτώμενων σχετικά με το θέμα,
 - Να διερευνήσουμε τόσο τη νεανική όσο και την ενήλικη παραβατικότητα,
 - Να αποκλείσουμε από την έρευνα άτομα που ενώ είναι δημότες, δεν διαμένουν στο Δήμο και μην έχοντας σαφή και εμπειριστατωμένη άποψη να επηρεάσουν τα αποτελέσματα της έρευνας.
 - Να συμπεριλάβουμε άτομα τα οποία ενώ διαμένουν στο Δήμο και έχουν άποψη επί του θέματος, δεν είναι εγγεγραμμένοι ως δημότες. Τέτοιες περιπτώσεις αφορούν σε άτομα διαφορετικής εθνικότητας (μετανάστες), σε συγγενείς δημοτών (π.χ. εγγόνια που έχουν περάσει σε σχολές στο Ηράκλειο αλλά διαμένουν στο Δήμο) αλλά και σε παιδιά οικογενειών που έχουν κατοικήσει σε χωριά του Δήμου το τελευταίο διάστημα.

Λαμβάνοντας υπόψη όλα τα παραπάνω ο αριθμός του δείγματος καθορίστηκε στα 120 άτομα.

Ερευνητικό εργαλείο

Ως ερευνητικό εργαλείο για την πραγματοποίηση αυτής της έρευνας ήταν το ερωτηματολόγιο σε έντυπη μορφή.

Κατασκευή ερωτηματολογίου

Βασικοί άξονες στη σύνταξη τού ερωτηματολογίου ήταν οι εξής:

- Κοινωνικοδημογραφικά στοιχεία που παρουσιάζουν ιδιαίτερη χρησιμότητα στην έρευνά μας,
- Είδη παραβατικής συμπεριφοράς που θέλουμε να διερευνήσουμε.

Με την έναρξη αυτής της διαδικασίας κρίθηκε απαραίτητο να προσδιοριστούν κάποιες βασικές έννοιες που θα περιλάμβαναν βασικές βοηθητικές ενότητες για τη διατύπωση των ερωτήσεων (π.χ. ορισμός παραβατικής συμπεριφοράς). Ακολούθως καθορίστηκε με σαφήνεια το

περιεχόμενο της κάθε ερώτησης προσπαθώντας να δοθεί μια σωστή συντακτική και εννοιολογική διάσταση στην κάθε μια από αυτές.

Πιο συγκεκριμένα για την διατύπωση των ερωτήσεων έγινε προσπάθεια ώστε

οι λέξεις όχι μόνο να έχουν λειτουργική σημασία, αλλά και να αποφευχθεί η χρήση 'αργκό' ή εξεζητημένων λέξεων ή ορολογίας. Αυτή η προσπάθεια έγινε εξαιτίας τού ότι το ερωτηματολόγιο απευθύνεται σε διαφορετικές βαθμίδες εκπαίδευσης.

Πέρα από τη χρήση των λέξεων θεωρήσαμε σωστό ότι οι ερωτήσεις έπρεπε να είναι μικρού μήκους, διατυπωμένες με σαφήνεια και όπου περιέχουν απαντήσεις επιλογής, να περιέχονται- καλύπτονται όλες οι πιθανές απαντήσεις και να υπάρχει δυνατότητα συμπλήρωσης από τον ερωτώμενο άλλης πιθανής απάντησης.

Άλλο σημείο το οποίο προσέξαμε αφορούσε στην αποφυγή καθοδηγητικών ερωτήσεων, αποφυγή χρήσης αρνήσεων στις ερωτήσεις (με σκοπό την ευκολότερη κατανόηση από αυτούς), σωστή διατύπωση των ερωτήσεων ώστε ο ερωτώμενος να μη θιγεί από αυτές και τέλος οι απαντήσεις των ερωτώμενων να εξυπηρετούν κάποιο σκοπό.

- Ο ερευνώμενος πληθυσμός κλήθηκε να απαντήσει σε ερωτηματολόγιο που περιείχε 44 ερωτήσεις. Από αυτές οι 31 ήταν κλειστές και οι 13 ανοιχτές. Με γνώμονα την αλληλουχία των ερωτήσεων τοποθετήθηκαν αρχικά ερωτήσεις απλές που αφορούσαν στα κοινωνικό-δημογραφικά στοιχεία του ερωτώμενου και που ο αναγνώστης αυτών δεν θα συναντούσε κάποια δυσκολία ώστε να μην μπει καν στη διαδικασία να αρχίσει να το συμπληρώνει.

Το περιεχόμενο των ερωτήσεων συνοψίζεται στις εξής κατηγορίες:

ΘΕΜΑΤΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΩΝ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ
<ul style="list-style-type: none">• Δημογραφικά και κοινωνικά χαρακτηριστικά των ερωτώμενων,	1-4
<ul style="list-style-type: none">• Δημογραφικά και κοινωνικά χαρακτηριστικά της οικογένειας των ερωτώμενων.	6-12

• Ελεύθερος χρόνος των ερωτωμένων, συμμετοχή σε εκδηλώσεις του Δήμου και απόψεις επί της παραβατικής συμπεριφοράς.	13-20
• Οπλοχρησία από τον ερωτώμενο και το οικογενειακό περιβάλλον αυτού.	21-31
• Παραβάσεις του ΚΟΚ	32- 42
• Γνώση για ενέργειες καταπολέμησης της παραβατικής συμπεριφοράς και προτάσεις καταπολέμησης αυτής.	43-44

Αποφασίστηκε πως η καταλληλότερη για τη συγκεκριμένη έρευνα κλίμακα αξιολόγησης κάποιων απαντήσεων είναι η κλίμακα αυτή στην οποία οι ερωτώμενοι θα καλούνταν να δηλώσουν το βαθμό αποδοχής ή απόρριψης προς τις διατυπωμένες ερωτήσεις. Στις κλειστές ερωτήσεις οι ερωτώμενοι είχαν επιλογή θετική, αρνητική και «δε γνωρίζω, δεν απαντώ». Τέλος στις ανοιχτές παρατηρήσεις οι ερωτώμενοι είχαν τη δυνατότητα να συμπληρώσουν ότι αυτοί θεωρούσαν ως καταλληλότερο για τη συγκεκριμένη ερώτηση.

Διαδικασία συλλογής στοιχείων

Περιγραφή έρευνας :

Στο σημείο αυτό αξίζει να αναφερθεί ότι για την πραγματοποίηση της συγκεκριμένης έρευνας στο Δήμο Παλιανής προηγήθηκε συνάντηση με εκπρόσωπο της κοινωνικής υπηρεσίας του Δήμου που μας εξέφρασε τη χρησιμότητα και τη σκοπιμότητα της πραγματοποίησης αυτού του είδους της έρευνας σε σχέση με άλλες.

Ως φάσεις της συγκεκριμένης δράσης – έρευνας ορίζονται οι εξής :

- α) Εύρεση κατάστασης των ονομάτων των δημοτών με τις συγκεκριμένες ηλικίες.
- β) Αποκλεισμός από τους καταλόγους των ατόμων που δε διαμένουν μέσα στο Δήμο.
- γ) Διαδικασία συμπλήρωσης ερωτηματολογίων από τα συγκεκριμένα άτομα.
- δ) Ανάλυση των αποτελεσμάτων και υποβολή προτάσεων

Πιο αναλυτικά, στην προσπάθειά εξεύρεσης του δείγματος υποβάλλαμε αίτημα στη γραμματεία του Δήμου Παλιανής ώστε να λάβουμε αντίγραφο του Δημοτολογίου που αφορούσε στις συγκεκριμένες ηλικίες. Θετικό στοιχείο στην αναζήτησή μας υπήρξε το γεγονός ότι σχετική κατάσταση με τις συγκεκριμένες ηλικίες συγκεντρωμένες υπήρχε από το Δημοτικό Συμβούλιο Νεολαίας. Λαμβάνοντας το αντίγραφο της σχετικής κατάστασης προβήκαμε στην αξιοποίηση αυτού. Από τη σχετική κατάσταση διαγράψαμε τα άτομα ηλικίας 25-27 ετών. Επίσης, λόγω της εντοπιότητάς μας ήμασταν σε θέση να γνωρίζουμε ποια από αυτά τα άτομα δεν διέμεναν στο Δήμο Παλιανής και προβήκαμε στη διαγραφή αυτών. Για τα άτομα που δεν ήταν εγγεγραμμένα στα δημοτολόγια σκοπεύαμε είτε να συναντούμε αυτά σε χώρους αναψυχής είτε να προβούμε σε κατ' οίκον επίσκεψη. Στη συνέχεια προχωρήσαμε στη διαδικασία συμπλήρωσης των ερωτηματολογίων. Αυτή έγινε με δύο τρόπους. Πρώτον συναντώντας το δείγμα μας σε χώρους αναψυχής του Δήμου και θέτοντας τους τις σχετικές ερωτήσεις είτε με επίσκεψη στην οικία των ερωτώμενων, παράδοση του ερωτηματολογίου και επιστροφή αυτού στους ερευνητές την επόμενη ημέρα.

Η ενημέρωση του δείγματος για το σκοπό της έρευνας γινόταν από τις ερευνήτριες, και στις περιπτώσεις που το ερωτηματολόγιο δεν συμπληρώνονταν από αυτές, δίνονταν όλες οι απαραίτητες οδηγίες και διευκρινήσεις για τον τρόπο συμπλήρωσης αυτών. Τονίστηκε η εξασφάλιση της ανωνυμίας και το γεγονός ότι δεν υπάρχουν σωστές ή λανθασμένες απαντήσεις και ότι οι απαντήσεις τους θα έπρεπε να είναι αυτές που τους αντιπροσωπεύουν περισσότερο. Τέλος, λόγω του χαρακτήρα της έρευνας, τονίστηκε ότι οι απαντήσεις και τα αποτελέσματα θα χρησιμοποιηθούν αποκλειστικά για το σκοπό της έρευνας. Κάθε ερωτώμενος για τη συμπλήρωση του ερωτηματολογίου χρειάστηκε κατά προσέγγιση ένα τέταρτο της ώρας. Η έρευνα διήρκεσε συνολικά ένα μήνα.

Την συγκέντρωση των παραπάνω δεδομένων ακολουθεί η ανάλυσή τους μέσω τους προγράμματος SPSS 15 και η δημιουργία πινάκων με τα στατιστικά στοιχεία και τα αντίστοιχα διαγράμματα, πίτες κ.λπ. για την καλύτερη παρουσίαση και κατανόηση των αποτελεσμάτων.

Εκτίμηση δυσκολιών στην πραγματοποίηση της μελέτης

Αρχικά αντιμετωπίσαμε το φόβο ότι θα προέκυπταν δυσκολίες στη συλλογή πληροφοριών, όπως το ότι οι απαντήσεις ενός ποσοστού των ερωτώμενων ενδεχομένως να μην αντιπροσώπευαν την πραγματικότητα είτε επειδή δεν είχαν γνώση του φαινομένου είτε επειδή δεν ήθελαν να πουν τα πράγματα με το όνομά τους. Για την άρση αυτής της δυσκολίας, έγινε προσπάθεια να γίνει όσο το δυνατόν αντιληπτό στους ερωτώμενους ότι διεξάγεται έρευνα στην οποία τα στοιχεία τους θα παραμείνουν απόρρητα και δεν υπάρχει κάποιο ενδεχόμενο στιγματισμού. Παρόλα αυτά κάποια άτομα από το δείγμα δεν δέχτηκαν να συμμετάσχουν στην έρευνα, γεγονός που μείωνε το ποσοστό του ερευνώμενου πληθυσμού. Εκτός από αυτό αντιμετωπίσαμε δυσκολία στη μετακίνησή μας στα διπλανά χωρία η οποία χρειάστηκε να γίνει παραπάνω από μία φορές στα πλαίσια συμπλήρωσης των ερωτηματολογίων.

Επίσης αξίζει να σημειωθεί στα πλαίσια καταγραφής των δυσκολιών ότι υπήρξαν άτομα στα οποία δόθηκαν ερωτηματολόγια και σχετικές οδηγίες και δεν τα επέστρεψαν ποτέ, με αποτέλεσμα να καθυστερούν την έκβαση της έρευνάς μας .

Και τέλος κάποια από τα ερωτηματολόγια που συγκεντρώσαμε περιείχαν πληροφορίες που θεωρήσαμε ως μη έγκυρες, τα εν λόγω δύο ερωτηματολόγια αφαιρέθηκαν (No 17 και No 50) από τη διαδικασία της ανάλυσης ώστε να μην επηρεάσουν τα αποτελέσματα. Για το λόγο αυτό το συνολικό μας δείγμα αποτελείται από 118 άτομα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6

Αποτελέσματα Έρευνας

Αναλυτικότερα το δείγμα μας έχει τα εξής χαρακτηριστικά:

Πίνακας 6.1: Ηλικία ερωτώμενων

ΗΛΙΚΙΑ ΕΡΩΤΩΜΕΝΩΝ

		ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
ΤΙΜΗ	16	15	12,7
	17	18	15,3
	18	10	8,5
	19	9	7,6
	20	8	6,8
	21	12	10,2
	22	12	10,2
	23	10	8,5
	24	24	20,3
	ΣΥΝΟΛΟ	118	100,0

Εξετάζοντας τον παραπάνω πίνακα μπορούμε να δούμε την ηλικία που έχει ο κάθε ερωτώμενος. Το μεγαλύτερο ποσοστό, της τάξης του 20,3%,(24 άτομα) εμφανίζεται στην ηλικία των 24 ετών ενώ ακολουθεί η ηλικία των 17 ετών με ποσοστό 15,3%.

Παρακάτω παρουσιάζονται οι ηλικίες των ερωτώμενων σε ηλικιακές ομάδες για την απόκτηση μιας πιο συγκεντρωτικής εικόνας.

Πίνακας 6.2: Ηλικιακή ομάδα ερωτώμενου

ΗΛΙΚΙΑΚΗ ΟΜΑΔΑ ΕΡΩΤΩΜΕΝΟΥ

		ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ (%)
ΤΙΜΗ	16-18	45	38,1
	19-21	29	24,6
	22-24	44	37,3
	ΣΥΝΟΛΟ	118	100,0

Πέρα από την ηλικία του ερωτώμενου θεωρήσαμε αναγκαίο να παραθέσουμε και τις ηλικιακές ομάδες (ηλικιακή κατανομή) ώστε οι αναγνώστες να αποκτήσουν μια πιο σφαιρική άποψη. Εξετάζοντας, λοιπόν, τις ηλικιακές

κατανομές, διαπιστώνουμε ότι 45 από τα άτομα που συμπλήρωσαν ερωτηματολόγιο ανήκει στη πρώτη ομάδα, δηλαδή στις ηλικίες 16-18. Ακολουθεί η τρίτη ομάδα, ηλικιών 22-24 με διαφορά της τάξης του 0,8% (44 άτομα) και τρίτη έρχεται η δεύτερη ηλικιακή ομάδα με ποσοστό 24,6% (29 άτομα). Έτσι λοιπόν, ενώ το μεγαλύτερο ποσοστό στον πρώτο πίνακα συγκεντρώνονταν στην ηλικία των 24 ετών, με την κατηγοριοποίηση των ηλικιών, βλέπουμε ότι το μεγαλύτερο ποσοστό αλλάζει κατηγορία υπέρ της πρώτης ομάδας.

Πίνακας 6.3: Οικογενειακή κατάσταση ερωτώμενου

ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΕΡΩΤΩΜΕΝΟΥ

		ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
ΤΙΜΗ	ΕΓΓΑΜΟΣ	3	2,5
	ΑΓΑΜΟΣ	115	97,5
	ΣΥΝΟΛΟ	118	100,0

Όσον αφορά την οικογενειακή κατάσταση του ερωτώμενου βλέπουμε ότι η πλειοψηφία παρουσιάζεται ως άγαμοι. Οι έγγαμοι καταλαμβάνουν ένα πολύ μικρό ποσοστό της τάξης του 2,5% που αντιστοιχεί σε 3 άτομα.

Πίνακας 6.4: Μορφωτικό επίπεδο ερωτώμενου

ΜΟΡΦΩΤΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ ΕΡΩΤΩΜΕΝΟΥ

		ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
ΤΙΜΗ	ΔΗΜΟΤΙΚΟ	4	3,4
	ΓΥΜΝΑΣΙΟ	42	35,6
	ΛΥΚΕΙΟ	25	21,2
	ΑΕΙ/ΤΕΙ	21	17,8
	ΑΛΛΟ (ΟΑΕΔ,ΣΧ. ΤΟΥΡ.ΕΠΑΓΓΕ ΛΜΑΤΩΝ)	26	22,0
	ΣΥΝΟΛΟ	118	100,0

Μελετώντας το μορφωτικό επίπεδο των ερωτώμενων βλέπουμε ότι το μεγαλύτερο ποσοστό εμφανίζεται να έχει τελειώσει μόνο το Γυμνάσιο (35,6%) και μόνο το 21,2% έχει προχωρήσει στο Λύκειο και σε άλλες τεχνικές σχολές όπως του ΟΑΕΔ και Σχολές Τουριστικών Επαγγελμαμάτων. Σε ανώτατα ιδρύματα κατατάσσεται το 17,8%, ενώ υπάρχει και ένα ποσοστό, αρκετά χαμηλό, το οποίο

έχει τελειώσει μόνο το Δημοτικό (3,4%). Αξίζει πάντως να σημειωθεί ότι ένα αρκετά μεγάλο ποσοστό των ερωτώμενων δεν έχει ολοκληρώσει τις σπουδές του λόγω μικρής ηλικίας.

Πίνακας 6.5: Επαγγελματική κατάσταση ερωτώμενων

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΕΡΩΤΩΜΕΝΟΥ

		ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
ΤΙΜΗ	ΑΓΡΟΤΙΚΑ	16	13,6
	ΞΕΝΟΔ/ΥΠΑΛΛΗΛΟΣ	4	3,4
	ΤΕΧΝΙΤΗΣ	19	16,1
	ΑΝΕΡΓΟΣ	3	2,5
	ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΟΣ	8	6,8
	ΜΑΘΗΤΗΣ	28	23,7
	ΒΙΟΤΕΧΝΗΣ	1	,8
	ΙΔ. ΥΠΑΛΛΗΛΟΣ	14	11,9
	ΜΗΧ. ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ	7	5,9
	ΝΑΥΤΙΚΟ	3	2,5
	ΦΟΙΤΗΤΗΣ	9	7,6
	ΟΙΝΟΠΟΙΟΣ	1	,8
	ΟΔΗΓΟΣ	2	1,7
	ΜΑΓΕΙΡΑ	1	,8
	ΕΠΙΧ/ΤΙΑΣ-ΕΜΠΟΡΟΣ	2	1,7
	ΣΥΝΟΛΟ	118	100,0

Στην επαγγελματική κατάσταση των ερωτώμενων παρατηρούμε πλήθος απαντήσεων. Θα μπορούσαν οι απαντήσεις των ερωτώμενων να κατανεμηθούν ανά κατηγορίες επαγγελμάτων, αλλά προτιμήσαμε να φανούν τα επαγγέλματα στο σύνολο τους ώστε να έχουμε μια πιο αναλυτική εικόνα. Το μεγαλύτερο ποσοστό καταλαμβάνουν οι μαθητές και ανέρχεται στο 23,7%. Επίσης σχετικά μεγάλα ποσοστά βλέπουμε για τους τεχνίτες (16,1%), για τους αγρότες (13,6%) και για τους ιδιωτικούς υπάλληλους (11,9%).

Η κτηνοτροφία ως επάγγελμα καταλαμβάνει ποσοστό 6,8%, ποσοστό που αντιστοιχεί σε 8 άτομα. Βλέπουμε ένα ποσοστό 3,4% να απασχολείται στον τουριστικό κλάδο και ένα ποσοστό 11,9% στον ιδιωτικό τομέα. Ως άνεργοι παρουσιάζονται το 2,5%, ποσοστό πολύ μικρό αφού αντιστοιχεί σε 3 μόνο άτομα. Και τέλος να σχολιάσουμε ότι οι φοιτητές καταλαμβάνουν ένα σχετικά μικρό ποσοστό της τάξης του 7,6%, ποσοστό που αντιστοιχεί σε 9 άτομα.

Πίνακας 6.6: Οικογενειακή κατάσταση γονέων ερωτώμενων

ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΓΟΝΕΩΝ ΕΡΩΤΩΜΕΝΩΝ

		ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
ΤΙΜΗ	ΕΓΓΑΜΟΙ	112	94,9
	ΔΙΑΖΕΥΓΜΕΝΟΙ	4	3,4
	ΧΗΡΟΙ	2	1,7
	ΣΥΝΟΛΟ	118	100,0

Στην οικογενειακή κατάσταση των γονέων βλέπουμε ότι το μεγαλύτερο ποσοστό (94,9%) είναι έγγαμοι και μόνο ένα πολύ μικρό ποσοστό (3,4%) εμφανίζονται ως διαζευγμένοι. Ως χήροι καταγράφηκαν μόνο 2 άτομα (1,7%).

Πίνακας 6.7: Ηλικιακή κατανομή μητέρας ερωτώμενου

ΗΛΙΚΙΑΚΗ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΜΗΤΕΡΑΣ ΕΡΩΤΩΜΕΝΟΥ

		ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
ΤΙΜΗ	40-45	35	29,7
	46-50	48	40,7
	51-55	12	10,2
	56-60	5	4,2
	35-40	17	14,4
	ΣΥΝΟΛΟ	117	99,2
Missing	System	1	0,8
	ΣΥΝΟΛΟ	118	100,0

Βλέποντας τις ομάδες στις οποίες έχουν χωριστεί οι ηλικίες των μητέρων των ερωτώμενων βλέπουμε ότι το 40,7% καταλαμβάνουν οι ηλικίες από 46 έως 50 και ακολουθεί το 29,7% που αφορά στις ηλικίες 40 έως 45.

Πίνακας 6.8: Μορφωτικό επίπεδο μητέρας ερωτώμενου.

ΜΟΡΦΩΣΗ ΜΗΤΕΡΑΣ ΕΡΩΤΩΜΕΝΟΥ

		ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
ΤΙΜΗ	ΔΗΜΟΤΙΚΟ	30	25,4
	ΓΥΜΝΑΣΙΟ	42	35,6
	ΛΥΚΕΙΟ	38	32,2
	ΑΕΙ/ΤΕΙ	4	3,4
	ΑΛΛΟ (ΕΟΤ)	4	3,4
	ΣΥΝΟΛΟ	118	100,0

Το μορφωτικό επίπεδο της μητέρας φαίνεται πιο υψηλό σε σχέση με το επίπεδο μόρφωσης του πατέρα. Ως απόφοιτες δημοτικού παρουσιάζονται μόνο το 25,4%, ενώ το ποσοστό των ατόμων που έχουν αποφοιτήσει από Γυμνάσιο και Λύκειο φαίνεται σχεδόν ισάριθμο, με ποσοστά 35,6 και 32,2% αντίστοιχα.

Πίνακας 6.9: Επάγγελμα μητέρας ερωτώμενου

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΜΗΤΕΡΑΣ ΕΡΩΤΩΜΕΝΟΥ

		ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
ΤΙΜΗ	ΑΓΡΟΤΙΚΑ	11	9,3
	ΟΙΚΙΑΚΑ	59	50,0
	ΞΕΝΟΔ/ ΥΠΑΛΛΗΛΟΣ	10	8,5
	ΙΔ. ΥΠΑΛΛΗΛΟΣ	16	13,6
	ΔΗΜ. ΥΠΑΛΛΗΛΟΣ	6	5,1
	ΚΟΜΜΩΤΙΚΗ	1	,8
	ΕΠΙΧ./ΕΜΠΟΡΑΣ	11	9,3
	ΕΡΓΑΤΗΣ	2	1,7
	ΝΟΣΟΚΟΜΑ	2	1,7
	ΣΥΝΟΛΟ	118	100,0

Εξετάζοντας την επαγγελματική κατάσταση της μητέρας του ερωτώμενου βλέπουμε ότι ένα πολύ μεγάλο ποσοστό ασχολείται με τα οικιακά (50,%) και το 9,3% με τη γεωργία. Εκτός σπιτιού ή «οικογενειακών χωραφιών» δουλεύει το υπόλοιπο 40% περίπου, ποσοστό που μοιράζεται στον τουρισμό, το εμπόριο, και τον ιδιωτικό και δημόσιο τομέα.

Πίνακας 6.10: Ηλικιακή κατανομή πατέρα ερωτώμενου.

ΗΛΙΚΙΑΚΗ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΠΑΤΕΡΑ ΕΡΩΤΩΜΕΝΟΥ

		ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
ΤΙΜΗ	40-45	19	16,1
	46-50	32	27,1
	51-55	35	29,7
	56-60	14	11,9
	61-65	14	11,9
	66-71	1	,8
	ΣΥΝΟΛΟ	117	99,2
Missing	System	3	2,5
ΣΥΝΟΛΟ		118	100,0

Μελετώντας τον παραπάνω πίνακα βλέπουμε τις ηλικίες 51-55 να καταλαμβάνουν το μεγαλύτερο ποσοστό, της τάξης του 29,7%. Ακολουθεί η ομάδα 46 έως 50 με ποσοστό 27,1%. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει το σχετικά μεγάλο ποσοστό στην ομάδα 40-45 ετών η οποία παρουσιάζει ποσοστό 16,1%.

Πίνακας 6.11: Μόρφωση πατέρα ερωτώμενου

ΜΟΡΦΩΣΗ ΠΑΤΕΡΑ ΕΡΩΤΩΜΕΝΟΥ

		ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
ΤΙΜΗ	ΔΗΜΟΤΙΚΟ	49	41,5
	ΓΥΜΝΑΣΙΟ	34	28,8
	ΛΥΚΕΙΟ	25	21,2
	ΑΕΙ/ΤΕΙ	9	7,6
	ΑΛΛΟ	1	,8
	ΣΥΝΟΛΟ	118	100,0

Αναφορικά με το μορφωτικό επίπεδο του πατέρα, βλέπουμε ότι το μεγαλύτερο ποσοστό είναι απόφοιτοι Δημοτικού, ποσοστό 41,5%. Το ποσοστό που έχει τελειώσει το Γυμνάσιο και το Λύκειο καταλαμβάνει 28,8% και 21,2% αντίστοιχα, ενώ ως απόφοιτοι ΑΕΙ ή ΤΕΙ εμφανίζεται το πολύ μικρό ποσοστό του 7,6%, που αναλογεί σε 9 άτομα.

Πίνακας 6.12: Επαγγελματική κατάσταση πατέρα ερωτώμενου.

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΠΑΤΕΡΑ ΕΡΩΤΩΜΕΝΟΥ

		ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
ΤΙΜΗ	ΑΓΡΟΤΙΚΑ	47	39,8
	ΞΕΝ/ΥΠΑΛΛΗΛΟΣ	3	2,5
	ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΑ	10	8,5
	ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΑ	4	3,4
	ΒΙΟΤΕΧΝΕΣ	1	,8
	ΔΗΜ. ΥΠΑΛΛΗΛΟΙ	15	12,7
	ΕΠΙΧ/ΤΙΕΣ/ ΕΜΠΟΡΟΙ	16	13,6
	ΣΥΝΤΑΞΙΟΥΧΟΙ	2	1,7
	ΤΕΧΝΙΤΕΣ	12	10,2
	ΕΡΓΑΤΕΣ	3	2,5
	ΝΑΥΤΙΚΟΙ	1	,8
	ΟΔΗΓΟΙ	2	1,7
	Missing system	2	1,7
	ΣΥΝΟΛΟ	118	100,0

Στην επαγγελματική κατάσταση του πατέρα βλέπουμε τη συντριπτική πλειοψηφία της τάξης του 39,8% να ασχολείται με τη γεωργία. Εδώ αξίζει να υπενθυμίσουμε ότι το 41,5% φάνηκε να έχει τελειώσει μόνο το Δημοτικό. Άλλα επαγγέλματα που καταλαμβάνουν ποσοστά από 8,5 μέχρι 13,6% είναι η κτηνοτροφία, το εμπόριο τα άτομα που εργάζονται ως δημόσιοι υπάλληλοι (12,7%).

Πίνακας 6.13: Αριθμός αδερφών ερωτώμενου.

ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΔΕΡΦΩΝ ΕΡΩΤΩΜΕΝΟΥ.

		ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
ΤΙΜΗ	0	8	6,8
	1	53	44,9
	2	39	33,1
	3	14	11,9
	4	3	2,5
	ΣΥΝΟΛΟ	117	99,2
Missing	System	1	,8
	ΣΥΝΟΛΟ	118	100,0

Στο ερώτημά μας σχετικά με το πόσα αδέρφια έχουν οι ερωτώμενοι, το 44,9% δήλωσε ότι έχει ένα ακόμη αδερφό-ή, και ακολουθούν τα δύο αδέρφια με ποσοστό 33,1%. Και τέλος να σημειωθεί ότι σε 6,8 %, δηλαδή 8 άτομα, ανέρχεται το ποσοστό των ατόμων που δεν έχει αδέρφια.

Πίνακας 6.14: Ελεύθερος χρόνος των ερωτώμενων

ΕΛΕΥΘΕΡΟΣ ΧΡΟΝΟΣ ΤΩΝ ΕΡΩΤΩΜΕΝΩΝ.

		ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
ΤΙΜΗ	ΒΟΛΤΕΣ, ΚΑΦΕΤΕΡΙΑ Κ.Α. (Η/Υ, ΑΘΛ. ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ, ΑΓΡ.ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ, ΒΡΑΔΥΝΕΣ ΕΞΟΔΟΙ, ΦΑΓΗΤΟ, ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ,ΚΥΝΗΓΙ)	59	49,6
	ΔΕΝ ΕΧΩ ΕΛΕΥΘΕΡΟ ΧΡΟΝΟ	15	12,7
	ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΟ, ΒΟΛΤΕΣ Κ.Α. (ΜΟΥΣΙΚΗ, Η/Υ, ΤΗΛ.)	14	11,9
	ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΟ Κ.Α. (ΥΠΝΟΣ, ΕΚΔΡΟΜΕΣ, Η/Υ, ΣΙΝΕΜΑ, ΓΥΜΝΑΣΤΗΡΙΟ .ΒΡ. ΕΞΟΔΟΙ ΤΗΛ.)	11	8,9
	ΜΟΥΣΙΚΗ Κ.Α. (ΠΑΡΕΕΣ,ΚΥΝΗΓΙ)	9	7,5
	ΣΥΜΜ.ΣΕ ΠΟΔΟΣΦ.ΑΓΩΝΕΣ	5	4,2
	Η/Υ,ΔΙΑΒΑΣΜΑ, ΤΗΛ.	2	1,7
	ΑΓΡ.ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	1	0,8
	ΔΕΝ ΑΠΑΝΤΩ	2	1,7
	ΣΥΝΟΛΟ	118	

Σε μια προσπάθεια καταγραφής του ελεύθερου χρόνου και των ενδιαφερόντων των ερωτώμενων με σκοπό να δούμε πως αυτός κατανέμεται και αν τα

ενδιαφέροντα αυτών καλύπτονται από τα πλαίσια ψυχαγωγίας του δήμου, θέσαμε στους ερωτώμενους την ερώτηση σχετικά με το πώς περνούν τον ελεύθερο χρόνο τους. Στα πλαίσια απλούστευσης της παρουσίασης των αποτελεσμάτων έγινε ομαδοποίηση αυτών.

Πιο αναλυτικά, βλέπουμε το 49.6% να επισκέπτεται καφετερίες που βρίσκονται μέσα στο Δήμο. Με ποδόσφαιρο, βόλτες κ.α. βλέπουμε να ασχολείται το 20,8%, με μουσική κ.α. το 7,5%, ενώ υπάρχουν άτομα που δεν έχουν ελεύθερο χρόνο (12,7%) ή που δεν θέλησαν να απαντήσουν (1,7%).

Πίνακας 6.15: Πραγματοποίηση εκδηλώσεων στο χωριό του ερωτώμενου

ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΗΣΗ ΕΚΔΗΛΩΣΕΩΝ ΣΤΟ ΧΩΡΙΟ ΤΟΥ ΕΡΩΤΩΜΕΝΟΥ.

		ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
ΤΙΜΗ	ΝΑΙ	117	99,2
	ΟΧΙ	1	0,8
	ΣΥΝΟΛΟ	118	100,0

Ως προς την πραγματοποίηση εκδηλώσεων οι ερωτώμενοι μας κλήθηκαν να απαντήσουν στο εάν στο χωριό τους πραγματοποιούνται διαφόρων ειδών εκδηλώσεις. Βλέπουμε ότι το 99,2% μας απαντάει θετικά ενώ μόνο το 0,8% αρνητικά.

Πίνακας 6.16: Συμμετογή των ερωτώμενων σε εκδηλώσεις του Δήμου.

ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΩΝ ΕΡΩΤΩΜΕΝΩΝ ΣΕ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ.

		ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
ΤΙΜΗ	ΝΑΙ	71	60,2
	ΟΧΙ	47	39,8
	ΣΥΝΟΛΟ	118	100,0

Οι ερωτώμενοι μας κλήθηκαν να απαντήσουν αν έχουν συμμετάσχει σε εκδηλώσεις είτε ως θεατές είτε αν έχουν βοηθήσει στο σχεδιασμό αυτών. Το 60,2% απάντησε ότι έχει συμμετάσχει ενώ το υπόλοιπο 40% δήλωσε ότι δεν έχει πάρει μέρος σε αυτές.

Πίνακας 6.17: Είδη εκδηλώσεων που πραγματοποιούνται στο χωριό του ερωτώμενου.

ΕΙΔΟΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΩΝ

		ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
ΤΙΜΗ	ΣΥΝΑΥΛΙΕΣ	2	1,7
	ΚΡΗΤΙΚΕΣ ΒΡΑΔΙΕΣ	21	17,8
	ΣΥΝΑΥΛΙΕΣ ΚΑΙ ΚΡΗΤΙΚΕΣ ΒΡΑΔΙΕΣ	17	14,4
	ΣΥΝΑΥΛΙΕΣ ΚΑΙ ΘΕΑΤΡ. ΠΑΡΑΣΤΑΣΕΙΣ	3	2,5
	ΚΡΗΤΙΚΕΣ ΒΡΑΔΙΕΣ, ΚΑΙ ΘΕΑΤΡΙΚΕΣ ΠΑΡΑΣΤΑΣΕΙΣ	17	14,4
	ΚΡΗΤΙΚΕΣ ΒΡΑΔΙΕΣ ΚΑΙ ΠΑΖΑΡΙΑ	1	,8
	ΚΡΗΤΙΚΕΣ ΒΡΑΔΙΕΣ ΚΑΙ ΑΛΛΟ	1	,8
	ΟΛΑ ΕΚΤΟΣ ΑΠΟ ΣΥΝΑΥΛΙΕΣ	6	5,1
	ΟΛΑ ΤΑ ΠΑΡΑΠΑΝΩ(συναυλίες, Κρητικές βραδιές και θεατρικές παραστάσεις).	50	42,4
	ΣΥΝΟΛΟ	118	100,0

Αναφορικά με το είδος των εκδηλώσεων που πραγματοποιούνται στο χωριό τους, το μεγαλύτερο ποσοστό (42%) δηλώνει ότι στο χωριό του πραγματοποιούνται: συναυλίες, Κρητικές βραδιές και θεατρικές παραστάσεις. Πιο αναλυτικά συναυλίες και Κρητικές βραδιές δηλώνουν 17 άτομα, συναυλίες και θεατρικές παραστάσεις 3 άτομα, και Κρητικές βραδιές και θεατρικές παραστάσεις 17 άτομα.

Πίνακας 6.18: Παρατήρηση παραβατικής συμπεριφοράς σε εκδηλώσεις. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ ΠΑΡΑΒΑΤΙΚΗΣ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑΣ ΣΕ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ.

		ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
ΤΙΜΗ	ΝΑΙ	60	50,8
	ΟΧΙ	57	48,3
	ΔΕ ΓΝΩΡΙΖΩ, ΔΕΝ ΑΠΑΝΤΩ	1	0,8
	ΣΥΝΟΛΟ	118	100,0

Σε ερώτηση μας σχετικά με τον αν ο ερωτώμενος έχει παρατηρήσει στο παρελθόν κάποιου είδους παραβατική συμπεριφορά σε αυτές τις εκδηλώσεις, τα ποσοστά μοιράζονται ανάμεσα σε θετικά και αρνητικά αποτελέσματα. Και πιο συγκεκριμένα, το 50,8% απαντάει ότι έχει παρατηρήσει παραβατικές συμπεριφορές ενώ το 48,3% απαντάει αρνητικά. Τα άτομα που δεν απάντησαν ανέρχονται σε μόλις ένα (0,8%).

Πίνακας 6.19: Είδη παραβατικής συμπεριφοράς που έχουν παρατηρηθεί σε εκδηλώσεις.

ΕΙΔΗ ΠΑΡΑΒΑΤΙΚΗΣ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑΣ ΠΟΥ ΕΧΟΥΝ ΠΑΡΑΤΗΡΗΘΕΙ ΣΕ ΑΥΤΕΣ ΤΙΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ.

		ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
ΤΙΜΗ	ΦΑΣΑΡΙΕΣ, Κ. Α.(ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΕΣ ΧΡΗΣΗ ΑΛΚΟΟΛ ΑΠΟ ΑΝΗΛΙΚΟΥΣ, ΟΠΛΟΧΡΗΣΙΑ ΟΠΛΟΦΟΡΙΑ,, ΝΑΡΚΩΤΙΚΑ, ΞΥΛΟΔΑΡΜΟΥΣ	35	29,4
	ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΕΣ, ΚΛΟΠΕΣ Κ. Α. (ΑΥΤ. ΕΠΙΔΕΙΞΕΙΣ)	8	6,6
	ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΙΣΤΙΚΕΣ ΕΠΙΔΕΙΞΕΙΣ	4	3,3
	ΑΝΗΛΙΚΗ ΟΔΗΓΗΣΗ, ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗ ΑΛΚΟΟΛ ΑΠΟ ΑΝΗΛΙΚΟΥΣ	4	3,3
	ΚΛΟΠΕΣ, ΟΠΛΟΦΟΡΙΑ	3	2,5
	ΚΕΡΔΟΣΚΟΠΙΑ	2	1,7
	ΧΡΗΣΗ ΝΑΡΚΩΤΙΚΩΝ	2	1,7
	ΔΕ ΓΝΩΡΙΖΩ/ΔΕΝ ΑΠΑΝΤΩ	60	50,4
	ΣΥΝΟΛΟ	118	100

Κατόπιν ζητήθηκε από τους ερωτώμενους να μας προσδιορίσουν και το είδος αυτών των συμπεριφορών. Οι απαντήσεις που μας έδωσαν είναι παραπάνω από μία κάθε φορά και αφορούν στα εξής: χρήση και διακίνηση ναρκωτικών, φασαρίες, ξυλοδαρμούς, οπλοφορία, οπλοχρησία, καταστροφές ξένης περιουσίας, κατανάλωση αλκοόλ από ανηλικούς και παράνομη οδήγηση από αυτούς, κλοπές, και αυτοκινητιστικές επιδείξεις. Με τον όρο αυτοκινητιστικές επιδείξεις εννοούμε την όχι ορθή χρήση οχήματος (αυτοκίνητο, μηχανή) με σκοπό τον εντυπωσιασμό συνομηλίκων μέσω αγώνων, επικίνδυνων ελιγμών και άλλων πράξεων που αντιβαίνουν τον Κ.Ο.Κ. Μελετώντας, λοιπόν τον παραπάνω ομαδοποιημένο

πίνακα παρατηρούμε ότι το μεγαλύτερο ποσοστό δεν απαντάει (50,4%) ενώ το αμέσως επόμενο ποσοστό (29,4%) δηλώνει- ως επί το πλείστον - φασαρίες κ.α.

Πίνακας 6.20: Παρατήρηση παραβατικής συμπεριφοράς στο χωριό του ερωτώμενου.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ ΠΑΡΑΒΑΤΙΚΗΣ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑΣ ΣΤΟ ΧΩΡΙΟ ΤΟΥ ΕΡΩΤΩΜΕΝΟΥ.

		ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
ΤΙΜΗ	ΝΑΙ	78	66,1
	ΟΧΙ	40	33,9
	ΣΥΝΟΛΟ	118	100,0

Σχετικά με το αν έχει παρατηρηθεί κάποιου είδους παραβατική συμπεριφορά στο χωριό του ερωτώμενου, βλέπουμε τα ποσοστά να αλλάζουν σε σχέση με την παρατήρηση παραβατικότητας στις εκδηλώσεις. Θετικά απαντάει το 66,1% ενώ αρνητικά το 33,9%.

Πίνακας 6.21: Είδος παραβατικής συμπεριφοράς που έχει παρατηρηθεί στο χωριό του ερωτώμενου

ΕΙΔΟΣ ΠΑΡΑΒΑΤΙΚΗΣ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑΣ ΠΟΥ ΕΧΕΙ ΠΑΡΑΤΗΡΗΘΕΙ ΣΤΟ ΧΩΡΙΟ ΤΟΥ ΕΡΩΤΩΜΕΝΟΥ.

		ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
ΤΙΜΗ	ΚΛΟΠΕΣ/ΖΩΟΚΛΟΠΕΣ Κ. Α.(ΔΙΑΚΙΝΗΣΗ ΝΑΡΚΩΤΙΚΩΝ)	18	15,1
	ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ /ΧΡΗΣΗ Ή ΔΙΑΚΙΝΗΣΗ ΝΑΡΚΩΤΙΚΩΝ Κ. Α.(ΑΥΤ. ΕΠΙΔΕΙΞΕΙΣ, ΦΑΣΑΡΙΕΣ, ΚΛΟΠΕΣ, ΑΛΚΟΟΛ, ΟΠΛΟΦΟΡΙΑ)	15	12,6
	ΠΑΡΑΒΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΚΟΚ(ΑΛΚΟΟΛ, ΥΠΕΡΒΟΛΙΚΗ ΤΑΧΥΤΗΤΑ Κ. Α.(ΚΛΟΠΕΣ, ΝΑΡΚΩΤΙΚΑ)	10	8,4
	ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΕΣ	7	5,8
	ΟΠΛΟΦΟΡΙΑ Κ. Α.(ΝΑΡΚΩΤΙΚΑ, ΕΠΙΔΕΙΞΕΙΣ, ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΕΣ)	7	5,8
	ΦΑΣΑΡΙΕΣ ΜΕΤΑΞΥ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ	5	4,2
	ΚΕΡΔΟΣΚΟΠΙΑ	2	1,7
	ΔΕ ΓΝΩΡΙΖΩ/ΔΕΝ ΑΠΑΝΤΩ	42	35,2
	ΣΥΝΟΛΟ	118	100,0

Έπειτα τους ζητήσαμε να καταγράψουν είδη παραβατικών συμπεριφορών που έχουν παρατηρήσει στο χωριό τους γενικότερα. Και εδώ βλέπουμε ένα μεγάλο ποσοστό της τάξης του 35,2% να μην απαντά ή να δηλώνει ότι δεν γνωρίζει. Μελετώντας τα ομαδοποιημένα αποτελέσματα βλέπουμε ότι: το μεγαλύτερο ποσοστό 15,1% δηλώνει κλοπές, και ακολουθεί το 12,6% με ναρκωτικά (καλλιέργεια/χρήση ή διακίνηση αυτών). Εκτός από τα παραπάνω, βλέπουμε σε χαμηλότερα ποσοστά τα εξής: καταστροφές, παράνομη οπλοφορία και οπλοχρησία, καταστροφές, φασαρίες και φασαρίες μεταξύ αλλοδαπών, κ.α.

ΟΠΛΟΦΟΡΙΑ/ΟΠΛΟΧΡΗΣΙΑ/ ΟΠΛΟΚΑΤΟΧΗ

Η παράνομη οπλοφορία/οπλοχρησία αλλά και οπλοκατοχή είναι μία ακόμη κατηγορία που θελήσαμε να εξετάσουμε. Πιο συγκεκριμένα επικεντρώσαμε στους λόγους για τους οποίους ένα άτομο κάνει χρήση όπλου, σε ποιες περιπτώσεις, ποιος παροτρύνει των ερωτώμενο σε αυτό και ο ρόλος της οικογένειας.

Πίνακας 6.22: Χρήση όπλου από το οικογενειακό περιβάλλον του ερωτώμενου.

ΧΡΗΣΗ ΟΠΛΟΥ ΑΠΟ ΤΟ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΤΟΥ ΕΡΩΤΩΜΕΝΟΥ.

		ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
ΤΙΜΗ	ΝΑΙ	54	45,8
	ΟΧΙ	64	54,2
	ΣΥΝΟΛΟ	118	100,0

Στο ερώτημά μας σχετικά με το αν γίνεται χρήση όπλου από το οικογενειακό περιβάλλον του ερωτώμενου βλέπουμε ότι χρήση όπλου ανέφερε το 45,8% ενώ ότι δεν γίνεται χρήση όπλου από το οικογενειακό περιβάλλον απάντησε το 54,2%.

Πίνακας 6.23: Άδεια γρήσης όπλου του ατόμου.

ΑΔΕΙΑ ΧΡΗΣΗΣ ΟΠΛΟΥ ΑΥΤΟΥ ΤΟΥ ΑΤΟΜΟΥ.

		ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
ΤΙΜΗ	ΝΑΙ	24	20,3
	ΟΧΙ	48	40,7
	ΔΕ ΓΝΩΡΙΖΩ/ ΔΕΝ ΑΠΑΝΤΩ	46	39,0
	ΣΥΝΟΛΟ	118	100,0

Σε
συνέ
χεια
της
προ

ηγούμενης ερώτησης ζητήσαμε από τους ερωτώμενους να μας πουν αν το άτομο από το οικογενειακό τους περιβάλλον - που κάνει χρήση όπλου - διαθέτει και την ανάλογη άδεια χρήσης αυτού. Από τα 54 άτομα τού οικογενειακού περιβάλλοντος που κάνουν χρήση όπλου μόνο τα 24 φαίνεται να διαθέτουν άδεια χρήσης ενώ 46 άτομα δεν απάντησαν καθόλου.

Πίνακας 6.24: Είδος όπλου που χρησιμοποιούν τα άτομα του οικ. περιβάλλοντος.

ΕΙΔΟΣ ΟΠΛΩΝ ΠΟΥ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΟΥΝ ΤΑ ΑΤΟΜΑ ΑΠΟ ΤΟ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΤΟΥ ΕΡΩΤΩΜΕΝΟΥ.

		ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
ΤΙΜΗ	ΜΠΕΡΕΤΑ	5	4,2
	ΚΑΡΑΜΠΙΝΑ Κ.Α.(ΚΑΛΑΣΝΙΚΟΦ,ΔΙΚΑΝΟ ,45άρι)	21	15,3
	ΚΑΛΑΣΝΙΚΟΦ	9	7,5
	ΚΥΝΗΓΕΤΙΚΟ Κ.Α. (9άρι, 45άρι)	14	9,3
	9αρι	1	,8
	ΠΕΡΙΣΤΡΦΟ	1	,8
	ΔΙΚΑΝΟ	4	3,4
	45αρι	2	1,7
	ΤΟΥΦΕΚΙ	1	,8
	ΔΕ ΓΝΩΡΙΖΩ/ΔΕΝ ΑΠΑΝΤΩ	59	50,0
	ΛΟΥΠΕΡ	1	,8
	ΣΥΝΟΛΟ	118	100,0

Συνεχίζοντας τις ερωτήσεις, ζητήσαμε από τους ερωτώμενους να μας πουν το είδος του όπλου που άτομα από το οικογενειακό τους περιβάλλον χρησιμοποιούν. Από τα 54 άτομα τού οικογενειακού περιβάλλοντος που κάνουν χρήση όπλου το μεγαλύτερο ποσοστό 15,3% (δηλαδή 21 άτομα) χρησιμοποιούν καραμπίνα κ.α. ενώ 14 άτομα χρησιμοποιούν κυνηγετικό κ.α. Άλλα όπλα που

χρησιμοποιούνται σε μεγάλο ποσοστό είναι το καλάσνικοφ, η μπερέτα και το δίκανο.

**Πίνακας 6.25: Χρήση όπλου από την οικογένεια του ερωτώμενου
ΧΡΗΣΗ ΟΠΛΟΥ ΑΠΟ ΤΗΝ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ ΤΟΥ ΕΡΩΤΩΜΕΝΟΥ**

		ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
ΤΙΜΗ	ΝΑΙ	58	49,2
	ΟΧΙ	52	44,1
	ΔΕ ΓΝΩΡΙΖΩ/ΔΕΝ ΑΠΑΝΤΩ	8	6,8
	ΣΥΝΟΛΟ	118	100,0

Μελετώντας τον πίνακα που σχετίζεται με το αν άτομα της οικογένειας του ερωτώμενου κάνουν χρήση όπλου βλέπουμε ότι: θετικά απαντάει το 49,2% ενώ αρνητικά το 44,1%. Οι απαντήσεις του τύπου «δε γνωρίζω/ δεν απαντώ» περιορίζονται σε ποσοστό μόλις 6,8%.

Πίνακας 6.26 : Προσδιορισμός του ατόμου της οικογένειας από το οποίο γίνεται χρήση όπλου.

ΑΤΟΜΟ ΤΗΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ ΑΠΟ ΤΟ ΟΠΟΙΟ ΓΙΝΕΤΑΙ Η ΧΡΗΣΗ ΤΟΥ ΟΠΛΟΥ.

		ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
ΤΙΜΗ	ΓΟΝΕΙΣ	20	16,9
	ΕΡΩΤΩΜΕΝΟΣ	12	10,2
	ΑΔΕΡΦΙΑ	3	2,5
	ΔΕ ΓΝΩΡΙΖΩ/ΔΕΝ ΑΠΑΝΤΩ	54	45,8
	ΓΟΝΕΙΣ, ΕΡΩΤΩΜΕΝΟΣ	18	15,3
	ΕΡΩΤΩΜΕΝΟΣ, ΑΔΕΡΦΙΑ	4	3,4
	ΟΛΑ ΤΑ ΠΑΡΑΠΑΝΩ	7	5,9
	ΣΥΝΟΛΟ	118	100,0

Από τα 64 άτομα που απάντησαν θετικά στις παραπάνω ερωτήσεις τα 20 δηλώνουν ότι η χρήση όπλου γίνεται από τους γονείς τους, τα 12 άτομα δηλώνουν ότι η χρήση γίνεται από τους ίδιους, 18 άτομα καταγράφηκαν να δηλώνουν ότι η χρήση γίνεται από τους ίδιους σε συνδυασμό με τους γονείς τους, 3 άτομα αναφέρουν ότι η χρήση γίνεται από τα αδέρφια τους, 4 από τα αδέρφια τους σε συνδυασμό με τους ίδιους και 7 άτομα δηλώνουν ότι η χρήση γίνεται από όλη την οικογένεια και από τους ίδιους. Αξίζει να σημειωθεί ότι ενώ στην προηγούμενη ερώτηση η μη χρήση όπλου από την οικογένεια του ερωτώμενου αντιστοιχούσε σε 54 άτομα, στον προσδιορισμό του ατόμου της οικογένειας από το οποίο γίνεται χρήση ο αριθμός των ατόμων που δεν απαντούν αυξάνεται κατά δύο άτομα, κάτι το οποίο πιθανώς οφείλεται στην επιφυλακτικότητα των ερωτώμενων απέναντι μας.

Πίνακας 6.27: Περιπτώσεις χρήσης όπλου.

ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΙΣ ΣΤΙΣ ΟΠΟΙΕΣ ΕΓΙΝΕ Η ΧΡΗΣΗ ΤΟΥ ΟΠΛΟΥ.

		ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
ΤΙΜΗ	ΓΑΜΟΙ	10	8,5
	ΕΘΝΙΚΕΣ ΓΙΟΡΤΕΣ	3	2,5
	ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΕΣ ΓΙΟΡΤΕΣ	2	1,7
	ΑΛΛΟ(ΕΠΙΔΕΙΞΗ ΔΥΝΑΜΗΣ, ΣΤΟΧΕΥΣΗ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΩΝ, ΚΥΝΗΓΙ, ΣΚΟΠΟΒΟΛΗ)	7	5,9
	ΔΕ ΓΝΩΡΙΖΩ, ΔΕΝ ΑΠΑΝΤΩ	59	50,0
	ΓΑΜΟΙ, ΒΑΦΤΙΣΕΙΣ	22	18,6
	ΓΑΜΟΙ Κ ΑΛΛΟ	1	,8
	ΓΑΜΟΙ, ΒΑΦΤΙΣΕΙΣ, ΕΘΝΙΚΕΣ ΓΙΟΡΤΕΣ	4	3,4
	ΓΑΜΟΙ, ΒΑΠΤΙΣΕΙΣ, ΚΥΝΗΓΙ	4	3,4
	ΟΛΑ ΤΑ ΠΑΡΑΠΑΝΩ	2	1,7
	ΟΛΑ ΕΚΤΟΣ ΑΠΟ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΕΣ ΓΙΟΡΤΕΣ	1	,8
	ΟΛΑ ΕΚΤΟΣ ΑΠΟ ΕΘΝΙΚΕΣ ΕΟΡΤΕΣ	3	2,5
	ΣΥΝΟΛΟ	118	100,0

Στον προσδιορισμό των περιπτώσεων στις οποίες γίνεται η χρήση του όπλου βλέπουμε μεγάλα ποσοστά σε γάμους και βαφτίσεις. Πιο αναλυτικά βλέπουμε:

- Σε γάμους : ποσοστό 39,7%,
- Σε βαφτίσεις: ποσοστό 30,4%.

Άλλες περιπτώσεις οπλοχρησίας αφορούν σε εθνικές και θρησκευτικές εορτές και σε κυνηγετικές δραστηριότητες. Τέλος αξίζει να σημειωθεί ότι το ποσοστό των ατόμων που δεν απάντησαν ανέρχεται στο 50%.

Πίνακας 6.28: Γνώση κυρώσεων παράνομης οπλοχρησίας.

ΓΝΩΣΗ ΚΥΡΩΣΕΩΝ ΠΑΡΑΝΟΜΗΣ ΟΠΛΟΧΡΗΣΙΑΣ.

		ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
ΤΙΜΗ	ΝΑΙ	60	50,8
	ΟΧΙ	31	26,3
	ΔΕ ΓΝΩΡΙΖΩ/ ΔΕΝ ΑΠΑΝΤΩ	27	22,9
	ΣΥΝΟΛΟ	118	100,0

Εξετάζοντας το αν ο ερωτώμενος γνωρίζει τις κυρώσεις που προβλέπονται για την παράνομη χρήση όπλου, θετικά απάντησε το 50,8%, αρνητικά μόλις το 26,3% ενώ υπήρξε και ένα ποσοστό, 22,9% το οποίο δεν απάντησε.

Πίνακας 6.29: Συχνότητα χρήσης όπλου από τον ερωτώμενο.

ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ ΧΡΗΣΗΣ ΟΠΛΟΥ ΑΠΟ ΤΟΝ ΕΡΩΤΩΜΕΝΟ.

		ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
ΤΙΜΗ	ΠΟΤΕ	59	50,0
	ΣΠΑΝΙΑ	31	26,3
	ΣΥΧΝΑ	18	15,3
	ΠΟΛΥ ΣΥΧΝΑ	1	0,8
	ΔΕΝ ΑΠΑΝΤΩ	9	7,2
	ΣΥΝΟΛΟ	118	100,0

Στη συχνότητα χρήσης του όπλου βλέπουμε ότι «ποτέ» απαντά το 50%, σπάνια το 26,3%, ενώ συχνά και πολύ συχνά το 15,3 και 0,8% αντίστοιχα. Τέλος υπάρχει και ένα ποσοστό 7,2% που δεν απαντάει.

Πίνακας 6.30: Άτομο παρότρυνσης χρήσης όπλου.

ΑΤΟΜΟ ΠΟΥ ΠΑΡΟΤΡΥΝΕ ΤΩΝ ΕΡΩΤΩΜΕΝΟ ΝΑ ΚΑΝΕΙ ΧΡΗΣΗ ΟΠΛΟΥ.

		ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΑ
ΤΙΜΗ	ΣΥΓΓΕΝΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΟ	5	4,2
	ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ	5	4,2
	ΦΙΛΟΙ	17	14,4
	ΜΟΝΟΣ	18	15,3
	ΑΛΛΟ ΑΤΟΜΟ	6	5,1
	ΔΕΝ ΚΑΝΩ ΧΡΗΣΗ/ΔΕΝ ΑΠΑΝΤΩ	59	50,0
	ΣΥΓΓΕΝΙΚΟ Κ ΑΛΛΟ	1	0,8
	ΣΥΓΓΕΝΙΚΟ ΚΑΙ ΜΟΝΟΣ	1	0,8
	ΣΥΓΓΕΝΙΚΟ ΚΑΙ ΑΛΛΟ	4	3,4
	ΟΙΚΟΓ,ΦΙΛΟΙ, ΣΥΓΓΕΝΕΙΣ	2	1,7
	ΣΥΝΟΛΟ	118	100,0

Εξετάζοντας το άτομο που παρότρυνε τον ερωτώμενο να κάνει χρήση όπλου βλέπουμε ότι η πλειονότητα (50%) δεν απάντησε, είτε επειδή δεν θέλησε είτε επειδή δεν κάνει χρήση όπλου. Παρότρυνση από φίλους πάντως δηλώνει το 14,4% ενώ το 15,3% υποστηρίζει ότι έκανε χρήση όπλου από μόνος του. **Πίνακας 6:31 Λόγοι χρήσης όπλου.**

ΛΟΓΟΙ ΧΡΗΣΗΣ ΟΠΛΟΥ ΑΠΟ ΤΟΝ ΕΡΩΤΩΜΕΝΟ

	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
	ΤΑ	

ΤΙΜΗ	ΕΘΙΜΟ	21	17,8
	ΠΡΟΣΩΠΙΚΗ ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΣΗ	7	5,9
	ΆΛΛΟ (περιέργεια)	10	8,5
	ΟΛΑ ΤΑ ΠΑΡΑΠΑΝΩ	16	13,6
	ΔΕΝ ΚΑΝΩ ΧΡΗΣΗ/ ΔΕΝ ΑΠΑΝΤΩ	64	54,2
	ΣΥΝΟΛΟ	118	100,0

Τέλος, εξετάζοντας τους λόγους χρήσης όπλου από τον ερωτώμενο, το 54,2% μας απαντάει ότι δεν κάνει χρήση όπλου, ενώ δεύτερο έρχεται το έθιμο με ποσοστό 17,8%. Εδώ αξίζει να σημειωθεί ότι λόγω περιέργειας έχει κάνει χρήση όπλου το 8,5%. Οι δύο παραπάνω πίνακες (6.30 και 6.31) παρουσιάζουν μια διαφορά στα ποσοστά μεταξύ των ατόμων που δεν κάνουν χρήση όπλου. Αξίζει να σημειωθεί ότι στο ποσοστό των ατόμων που δεν απαντάει (και στις δύο κατηγορίες) αυτό συμβαίνει είτε επειδή δεν επιθυμεί, είτε επειδή δεν κάνει χρήση όπλου.

ΟΔΗΓΗΣΗ

Στην προσπάθειά μας να εξετάσουμε το γεγονός της παράνομης οδήγησης και των παραβάσεων των διατάξεων του ΚΟΚ θέσαμε στους ερωτώμενους σχετικά ερωτήματα των οποίων τα αποτελέσματα και παρουσιάζονται παρακάτω.

Πίνακας 6.32: Αν ο ερωτώμενος έχει οδηγήσει.

ΟΔΗΓΗΣΗ ΑΠΟ ΕΡΩΤΩΜΕΝΟ.

		ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
ΤΙΜΗ	ΝΑΙ	103	87,3
	ΟΧΙ	15	12,7
	ΣΥΝΟΛΟ	118	100,0

Σε ερώτησή μας σχετικά με το αν ο ερωτώμενος έχει οδηγήσει ποτέ θετικά απαντά το μεγαλύτερο ποσοστό της τάξης του 87,3% ενώ αρνητικά το 12,7%.

Πίνακας 6.33: Ηλικία ερωτώμενου και αν έχει οδηγήσει.

ΗΛΙΚΙΑ ΕΡΩΤΩΜΕΝΟΥ ΚΑΙ ΑΝ ΕΧΕΙ ΟΔΗΓΗΣΕΙ.

		ΟΔΗΓΗΣΗ		
		ΝΑΙ	ΟΧΙ	ΣΥΝΟΛΟ
ΗΛΙΚΙΑ	16	10	5	15
	17	16	2	18
	18	9	1	10

	19	6	3	9
	20	7	1	8
	21	12	0	12
	22	11	1	12
	23	10	0	10
	24	22	2	24
ΣΥΝΟΛΟ		103	15	118

Στο συγκεκριμένο πίνακα δίνεται η δυνατότητα να δούμε ξεκάθαρα την ηλικία του ερωτώμενου και αν οδηγεί στη συγκεκριμένη περίοδο της ζωής του. Μελετώντας λοιπόν, τον παραπάνω πίνακα βλέπουμε ότι στην ηλικία των 16 και των 17 ετών οδηγούν 26 άτομα, ενώ στην ηλικία των 18 ετών μόλις ένα άτομο από τα 10 δεν οδηγεί.

Πίνακας 6.34: Ηλικία έναρξης οδήγησης.
ΗΛΙΚΙΑ ΕΝΑΡΞΗΣ ΟΔΗΓΗΣΗΣ.

		ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
ΤΙΜ Η	10	2	1,7
	11	5	4,2
	12	11	9,3
	13	15	12,7
	14	8	6,8
	15	22	18,6
	16	14	11,9
	17	12	10,2
	18	11	9,3
	19	2	1,7
	20	4	3,4
	21	1	0,8
	ΔΕ ΘΥΜΑΜΑΙ	2	1,7
	ΔΕΝ ΑΠΑΝΤΩ	9	7,6
	ΣΥΝΟΛΟ	118	100

Εξετάζοντας τις απαντήσεις των ερωτώμενων σχετικά με το από ποια ηλικία άρχισαν να οδηγούν βλέπουμε τιμές που αρχίζουν από 10 έως 21 ετών. Τα μεγαλύτερα ποσοστά εμφανίζονται στην ηλικία των 13 και 15 ετών με ποσοστά 12,7 και 18,6 αντίστοιχα. Από τα αποτελέσματα του παραπάνω πίνακα είναι εμφανές ότι η συντριπτική πλειοψηφία των ερωτώμενων ξεκίνησε να οδηγεί όταν

ήταν ανήλικοι, γεγονός που επιβεβαιώνει τις υποθέσεις τις έρευνάς και δημιουργεί ερωτήματα για τα γενεσιουργά αίτια αυτού τού φαινομένου.

Πίνακας 6.35: Είδος οχήματος στο οποίο έχει γίνει οδήγηση.

ΕΙΔΟΣ ΟΧΗΜΑΤΟΣ ΠΟΥ Ο ΕΡΩΤΩΜΕΝΟΣ ΕΧΕΙ ΟΛΗΓΗΣΕΙ

		ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
ΤΙΜΗ	ΜΗΧΑΝΗ	6	5,1
	ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟ	35	29,7
	ΔΕΝ ΟΔΗΓΩ Η ΔΕΝ ΑΠΑΝΤΩ	9	7,6
	ΜΗΧΑΝΗ ΚΑΙ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟ	20	16,9
	ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟ ΚΑΙ ΓΕΩΡΓΙΚΗ ΜΗΧΑΝΗ	17	14,4
	ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟ Κ ΑΛΛΟ	2	1,7
	ΓΕΩΡΓΙΚΗ ΜΗΧΑΝΗ Κ ΑΛΛΟ	3	2,5
	ΟΛΑ ΤΑ ΠΑΡΑΠΑΝΩ	25	21,2
	ΜΗΧΑΝΗ, ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟ Κ ΑΛΛΟ	1	,8
	ΣΥΝΟΛΟ	118	100,0

Στον προσδιορισμό του είδους του οχήματος που ο ερωτώμενος έχει οδηγήσει βλέπουμε το μεγαλύτερο ποσοστό (29,7%) να έχει οδηγήσει αυτοκίνητο ενώ δεν λείπουν και οι σύνθετες απαντήσεις (με παραπάνω από ένα οχήματα). Μόνο ένα πολύ μικρό ποσοστό (7,6%) δεν μας απάντησε είτε επειδή δεν οδηγεί είτε επειδή δεν θέλησε. Λαμβάνοντας υπόψη την πρώτη ερώτηση αυτού του τομέα και διαπιστώνοντας ότι ενώ στην πρώτη ερώτηση τα άτομα που έχουν οδηγήσει είναι 103, ενώ σε αυτή την ερώτηση τα άτομα που δεν οδηγούν ή δεν απαντούν είναι 6 περισσότερα, υποθέτουμε τα εξής: είτε ότι αυτά τα άτομα οδηγούν και δεν θέλησαν να απαντήσουν, είτε ότι με τον όρο γεωργική μηχανή κατάλαβαν σκαπτική μηχανή.

Πίνακας 6.36: Κατοχή διπλώματος.
ΚΑΤΟΧΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΟΣ.

		ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
ΤΙΜΗ	ΝΑΙ	64	54,2
	ΟΧΙ	54	45,8
	ΣΥΝΟΛΟ	118	100,0

Σε ερώτησή μας για τον αν οι ερωτώμενοι μας είναι κάτοχοι διπλώματος οδήγησης είχαμε σχετικά ισοδύναμα ποσοστά. Θετικά απάντησαν το 54,2% ενώ αρνητικά το 45,8%. Και εδώ αξίζει να σχολιάσουμε ότι ένα σχετικά μεγάλο ποσοστό δε διαθέτει δίπλωμα, και είναι φυσιολογικό αφού το δείγμα μας απευθύνθηκε και σε ανήλικους. Αλλά σε καμία περίπτωση οι ηλικίες 16-18 ετών δεν κάλυπταν τον αριθμό των 54 ατόμων (που δε διαθέτουν δίπλωμα).

Πίνακας 6.37: Γνώση κυρώσεων παράνομης οδήγησης
ΓΝΩΣΗ ΚΥΡΩΣΕΩΝ ΠΑΡΑΝΟΜΗΣ ΟΔΗΓΗΣΗΣ.

		ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
ΤΙΜΗ	ΝΑΙ	80	67,8
	ΟΧΙ	7	5,9
	ΔΕΝ ΑΠΑΝΤΩ	31	26,3
	ΣΥΝΟΛΟ	118	100,0

Διαπιστώσαμε με βάση τα στοιχεία του παραπάνω πίνακα ότι μόλις το 5,9% φαίνεται να μη γνωρίζει τις κυρώσεις που προβλέπει ο νόμος για την μη κατοχή διπλώματος. Το υπόλοιπο 67,8% δηλώνει ότι γνωρίζει ενώ το 26,3% προτιμά να μην απαντήσει.

Πίνακας 6.38: Παραβίαση διατάξεων του ΚΟΚ.
ΠΑΡΑΒΙΑΣΗ ΤΩΝ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ ΤΟΥ ΚΟΚ

		ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
ΤΙΜΗ	ΝΑΙ	83	70,3
	ΟΧΙ	25	21,2
	ΔΕΝ ΑΠΑΝΤΩ	10	8,5
	ΣΥΝΟΛΟ	118	100,0

Προσπαθώντας να προσδιορίσουμε αν ο ερωτώμενος παραβιάζει διατάξεις του ΚΟΚ και ποιες είναι αυτές, στην αρχή έχουμε θέσει ένα γενικότερο ερώτημα, για το αν ο ερωτώμενος παραβιάζει διατάξεις του ΚΟΚ και αμέσως παρακάτω γίνεται προσπάθεια προσδιορισμού αυτών. Μελετώντας το αν ο ερωτώμενος έχει παραβεί κάποια από τις διατάξεις του ΚΟΚ διαπιστώνουμε ότι το 70,3% απαντάει θετικά και μόλις το 21,2% αρνητικά. Το ποσοστό των ατόμων που δεν απάντησαν, είτε δεν οδηγούν (γι' αυτό δεν απάντησαν) είτε δεν θέλησαν να δώσουν απάντηση στο συγκεκριμένο ερώτημα ανέρχεται σε ποσοστό 8,5%

Πίνακας 6.39: Πίνακας συγκεντρωτικών αποτελεσμάτων συχνότητας παραβιάσεων διατάξεων του ΚΟΚ.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΤΙΚΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΣΥΧΝΟΤΗΤΑΣ ΠΑΡΑΒΙΑΣΕΩΝ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ ΤΟΥ ΚΟΚ

ΤΙΜΕΣ	ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΣ ΑΛΚΟΟΛ ΚΑΙ ΟΔΗΓΗΣΗΣ	ΠΑΡΑΒΙΑΣΗ ΦΩΤΕΙΝΟΥ ΣΗΜΑΤΟΛΟΤΗ	ΠΑΡΑΒΙΑΣΗ ΣΗΜΑΤΩΝ/ ΣΗΜΑΝΣΕΩΝ	ΜΗ ΧΡΗΣΗ ΖΩΝΗΣ	ΠΑΡΑΒΙΑΣΗ ΟΡΙΩΝ ΤΑΧΥΤΗΤΑΣ	ΠΑΡΑΒΙΑΣΗ ΑΛΛΗΣ ΣΗΜΑΝΣΗΣ
ΠΟΤΕ	39,0	47,5	24,6	34,7	19,5	14,4
ΣΠΑΝΙΑ	37,3	21,2	30,5	28,0	19,5	1,7
ΣΥΧΝΑ	16,9	16,1	33,9	23,7	34,7	,8
ΠΟΛΥ ΣΥΧΝΑ	1,7	5,1	3,4	6,8	16,9	,8
ΔΕΝ ΑΠΑΝΤΩ	5,1	10,2	7,6	6,8	9,3	82,2
ΣΥΝΟΛΟ	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Μελετώντας τον παραπάνω πίνακα μας δίνεται η δυνατότητα να δούμε διάφορα είδη παραβάσεων και σε ποιο βαθμό ο ερωτώμενος τα υπερβαίνει. (αν τα υπερβαίνει). Πιο αναλυτικά: Για την παραβίαση των φωτεινών σημάτων βλέπουμε το μεγαλύτερο ποσοστό να μην την παραβαίνει ποτέ (47,5%), σπάνια να την παραβαίνει το 21,2%, ενώ συχνά και πολύ συχνά το 16,1και 5,1% αντίστοιχα.

Στις παραβιάσεις των σημάτων του ΚΟΚ βλέπουμε το ποσοστό 33,9% να τις παραβιάζει συχνά και το 3,4% να τις παραβιάζει πολύ συχνά. Στην απέναντι πλευρά έχουμε το 30,5% που τις παραβιάζει σπάνια και το 24,6% που δεν τις παραβιάζει ποτέ. Και εδώ έχουμε το ποσοστό της τάξης του 7,6% που είτε δεν θέλησε να απαντήσει είτε δεν οδηγεί.

Όσον αφορά τη μη χρήση ζώνης, η οποία είναι ένα πολύ συχνό φαινόμενο απαντάται συχνά σε ποσοστό 23,7%, πολύ συχνά σε ποσοστό 6,8% σπάνια σε ποσοστό 28% και ποτέ σε ποσοστό 34,7%. Σχετικά με την παραβίαση του ορίου ταχύτητας φαίνεται να υφίσταται για το 34,7%-συχνά- και για το 16,9% πολύ συχνά. Μόνο ένα πολύ μικρό ποσοστό 19,5% δηλώνει ότι δεν παραβιάζει τα όρια ταχύτητας ποτέ. Σχετικά με το αν ο ερωτώμενος έχει παραβιάσει άλλη σήμανση το 82,2% δεν απαντά, ενώ το 14,4% επιλέγει το «ποτέ». Οι επιλογές συχνά και πολύ συχνά αφορούν στην οδήγηση χωρίς κατοχή διπλώματος. Τέλος το εάν ο ερωτώμενος συνδυάζει τη χρήση αλκοόλ με την οδήγηση ποτέ απαντά ένα μεγάλο ποσοστό της τάξης του 39%, ενώ συχνά και αρκετά συχνά ποσοστά 16,9% και 1,7% αντίστοιχα.

**Πίνακας 6.40: Πρόκληση ατυχήματος.
ΠΡΟΚΛΗΣΗ ΑΤΥΧΗΜΑΤΟΣ ΑΠΟ ΤΟΝ ΕΡΩΤΩΜΕΝΟ.**

		ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
ΤΙΜΗ	ΝΑΙ	34	28,8
	ΟΧΙ	78	66,1
	ΔΕΝ ΑΠΑΝΤΩ	6	5,1
	ΣΥΝΟΛΟ	118	100,0

Σε ερώτηση σχετικά με το αν ο ερωτώμενος έχει προκαλέσει ατύχημα, αρνητικά απαντάει το 66,1% ενώ θετικά μόλις το 28,8%. Το ποσοστό που δεν απάντησε ανέρχεται στο πολύ μικρό ποσοστό της τάξης του 5,1%.

**Πίνακας 6.41: Συνέπειες ατυχήματος.
ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ ΑΤΥΧΗΜΑΤΟΣ**

		ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
ΤΙΜΗ	ΚΑΜΙΑ	7	5,9
	ΤΡΑΥΜΑΤΙΣΜΟΣ	2	1,7
	ΥΛΙΚΕΣ ΖΗΜΙΕΣ	19	16,1
	ΔΕΝ ΕΧΩ ΤΡΑΚΑΡΕΙ/ΔΕΝ ΑΠΑΝΤΩ	82	69,5
	ΤΡΑΥΜΑΤΙΣΜΟΣ Κ ΥΛΙΚΕΣ ΖΗΜΙΕΣ	7	5,9
	ΥΛΙΚΕΣ ΖΗΜΙΕΣ, ΤΡΑΥΜΑΤΙΣΜΟΣ, ΘΑΝΑΤΟΣ	1	0,8
	ΣΥΝΟΛΟ	104	
		118	100,0

Στις συνέπειες του ατυχήματος βλέπουμε ότι το 69,5% - ένα πολύ μεγάλο ποσοστό – δηλώνει ότι δεν έχει τρακάρει. Οι υλικές ζημιές επικρατούν στις περισσότερες των απαντήσεων ενώ από τις συνέπειες δεν απουσιάζει και ο θάνατος σε πολύ μικρό ποσοστό (0,8%).

Πίνακας 6.42: Ενέργειες κατά το παρελθόν.
ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΠΟΥ ΕΧΟΥΝ ΓΙΝΕΙ ΣΤΟ ΠΑΡΕΛΘΟΝ ΓΙΑ ΤΗΝ
ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗ ΤΗΣ ΠΑΡΑΒΑΤΙΚΗΣ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑΣ.

		ΣΥΧΝΟΤΗ ΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
ΤΙΜΕΣ	ΔΕ ΓΝΩΡΙΖΩ	77	65,3
	ΔΕΝ ΕΧΟΥΝ ΓΙΝΕΙ ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ	20	16,9
	ΝΑΙ ΕΧΟΥΝ ΓΙΝΕΙ ΚΑΠΟΙΕΣ ΟΜΙΛΙΕΣ	2	1,7
	ΕΧΟΥΝ ΓΙΝΕΙ ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΑΛΛΑ ΔΕΝ ΕΠΑΡΚΟΥΝ	8	6,8
	ΕΧΟΥΝ ΓΙΝΕΙ ΣΥΛΛΗΨΕΙΣ	7	5,9
	ΔΕΝ ΑΠΑΝΤΩ	4	3,4
	ΣΥΝΟΛΟ	118	100,0

Στη συγκεκριμένη ανοιχτή ερώτηση που θέσαμε στους ερωτώμενους, κυριάρχησε η απάντηση «δε γνωρίζω» με ποσοστό 65,3%. Ακολουθεί ποσοστό 16,9% που δηλώνει ότι δεν έχουν γίνει ενέργειες. Άλλες απαντήσεις αφορούν στο ότι έχουν γίνει ενέργειες αλλά δεν επαρκούν, στο ότι έχουν γίνει συλλήψεις και ομιλίες και τέλος ένα πολύ μικρό ποσοστό 3,4% που δεν απάντησε καθόλου.

Πίνακας 6.43: Ενέργειες από το δήμο.

ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΠΟΥ ΟΙ ΕΡΩΤΩΜΕΝΟΙ ΠΙΣΤΕΥΟΥΝ ΟΤΙ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ
ΓΙΝΟΥΝ ΠΡΟΚΕΙΜΕΝΟΥ ΝΑ ΜΕΙΩΘΕΙ Η ΠΑΡΑΒΑΤΙΚΗ
ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑ ΣΤΟ ΔΗΜΟ ΤΟΥΣ.

		ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
ΤΙΜΗ	ΔΕ ΓΝΩΡΙΖΩ	35	29,7
	ΑΣΤΥΝΟΜΕΥΣΗ	28	23,7
	ΔΕ ΧΡΕΙΑΖΕΤΑΙ ΝΑ ΜΕΙΩΘΕΙ	4	3,4
	ΕΛΕΓΧΟΣ ΑΠΟ ΟΙΚΟΓ. ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ	6	5,1
	ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΗ ΑΣΤΥΝΟΜΕΥΣΗ	18	15,3
	ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ ΠΟΙΝΙΚΕΣ ΚΥΡΩΣΕΙΣ	7	5,9
	ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΕΣ ΕΚΣΤΡΑΤΕΙΕΣ	8	6,8
	ΣΩΣΤΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ Κ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΤΗΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ	1	,8
	ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ ΑΠΟ ΤΡΟΧΑΙΑ	2	1,7
	ΑΥΞΗΣΗ ΜΟΡΦΩΤΙΚΟΥ ΕΠΙΠΕΔΟΥ	1	,8
	ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΑΠΟ ΤΗ ΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ	1	,8
	ΠΛΑΙΣΙΑ ΨΥΧΑΓΩΓΙΑΣ	2	1,7
	ΔΕΝ ΑΠΑΝΤΩ	3	2,5
	ΔΕ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΜΕΙΩΘΕΙ	2	1,7
	ΣΥΝΟΛΟ	118	100,0

Η συγκεκριμένη ερώτηση όπως και η παραπάνω ήταν αυτή που δυσκόλεψε ένα μεγάλο μέρος του δείγματος μας στο να την απαντήσει. Η απάντηση «δε γνωρίζω» ήταν αυτή που κυριάρχησε με ποσοστό 29,7%, ενώ ένα ποσοστό 39% απάντησε ότι η παραβατικότητα θα εξαλειφθεί είτε με αστυνόμευση, είτε με περισσότερη αστυνόμευση. Επίσης το 0,8% θεώρησε ότι χρειάζεται αύξηση του μορφωτικού επιπέδου, και το 5% ότι απαιτείται έλεγχος από το οικογενειακό περιβάλλον.

6.2: ΣΥΣΧΕΤΙΣΕΙΣ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΩΝ ΜΕΤΑΒΛΗΤΩΝ ΜΕ ΤΗ ΜΕΘΟΔΟ ΤΟΥ Χ².

Παρακάτω παρουσιάζονται πίνακες συσχετίσεων ανεξάρτητων μεταβλητών καθώς και τα αποτελέσματά τους .

Πίνακας 6.2.2 Συσχέτιση ηλικίας και παραβίασης των διατάξεων τού ΚΟΚ. **ΣΥΣΧΕΤΙΣΗ ΗΛΙΚΙΑΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΒΙΑΣΗΣ ΤΩΝ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ ΤΟΥ ΚΟΚ.**

		ΠΑΡΑΒΙΑΣΗ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ ΤΟΥ ΚΟΚ			
		ΝΑΙ	ΟΧΙ	ΔΕΝ ΑΠΑΝΤΩ	
ΗΛΙΚΙΑ	16	8	5	2	15
	17	9	4	5	18
	18	6	4	0	10
	19	6	1	2	9
	20	7	0	1	8
	21	11	1	0	12
	22	11	1	0	12
	23	6	4	0	10
	24	19	5	0	24
ΣΥΝΟΛΟ		83	25	10	118

Η υπόθεσή μας υποστήριζε ότι όσο πιο μικρός σε ηλικία είναι ο ερωτώμενος τόσο πιο επιρρεπής θα ήταν στις παραβάσεις του ΚΟΚ. Συσχετίζοντας, λοιπόν, την ηλικία του ερωτώμενου, και τις απαντήσεις για την παραβίαση των διατάξεων του ΚΟΚ, βλέπουμε ότι υπάρχει στατιστικά σημαντική σχέση ανάμεσά τους αφού $p = 0,02 < 0,05$. Στον παραπάνω πίνακα βλέπουμε ότι όσο πιο μεγάλος σε ηλικία είναι κάποιος τόσο πιο επιρρεπής είναι στην παραβίαση των διατάξεων του ΚΟΚ.

Πίνακας 6.2. 3: Συσχέτιση χρήσης αλκοόλ (πριν την οδήγηση) και πρόκλησης ατυχημάτων.

ΣΥΣΧΕΤΙΣΗ ΧΡΗΣΗΣ ΑΛΚΟΟΛ (ΠΡΙΝ ΤΗΝ ΟΔΗΓΗΣΗ) ΚΑΙ ΠΡΟΚΛΗΣΗΣ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ.

		ΠΡΟΚΛΗΣΗ ΑΤΥΧΗΜΑΤΟΣ			
		ΝΑΙ	ΟΧΙ	ΔΕΝ ΑΠΑΝΤΩ	
ΟΔΗΓΗΣΗ	ΠΟΤΕ	1	44	1	46

ΜΕΤΑ ΑΠΟ ΧΡΗΣΗ ΑΛΚΟΟΛ	ΣΠΑΝΙΑ	20	24	0	44
	ΣΥΧΝΑ	11	9	0	20
	ΠΟΛΥ	2	0	0	2
	ΔΕΝ ΑΠΑΝΤΩ	0	1	5	6
ΣΥΝΟΛΟ		34	78	6	118

7.Η δεύτερη υπόθεσή μας υποστήριζε ότι η χρήση αλκοόλ πριν την οδήγηση σχετίζεται άμεσα με την πρόκληση ατυχημάτων. Στη συσχέτιση που ακολούθησε ανάμεσα στα άτομα που συνδυάζουν τη χρήση αλκοόλ με την οδήγηση, και στην πρόκληση ατυχημάτων τα αποτελέσματά μας δείχνουν ότι υπάρχει στατιστικά σημαντική σχέση ανάμεσά του. ($p=0,00 < 0,05$).

Πίνακας 6.2.4: Συσχέτιση συχνότητας όπλου από τον ερωτώμενο και χρήσης όπλου από την οικογένεια αυτού.

ΣΥΣΧΕΤΙΣΗ ΣΥΧΝΟΤΗΤΑΣ ΟΠΛΟΥ ΑΠΟ ΤΟΝ ΕΡΩΤΩΜΕΝΟ ΚΑΙ ΧΡΗΣΗΣ ΟΠΛΟΥ ΑΠΟ ΤΗΝ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ ΑΥΤΟΥ.

		ΧΡΗΣΗ ΟΠΛΟΥ ΑΠΟ ΤΗΝ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ ΤΟΥ ΕΡΩΤΩΜΕΝΟΥ			
		ΝΑΙ	ΟΧΙ	ΔΕ ΓΝΩΡΙΖΩ/ ΔΕΝ ΑΠΑΝΤΩ	
ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ ΧΡΗΣΗΣ ΟΠΛΟΥ ΑΠΟ ΤΟΝ ΕΡΩΤΩΜΕΝΟ	ΠΟΤΕ	10	42	7	59
	ΣΠΑΝΙΑ	29	2	0	31
	ΣΥΧΝΑ	16	2	0	18
	ΠΟΛΥ ΣΥΧΝΑ	1	0	0	1
	ΔΕΝ ΑΠΑΝΤΩ	2	6	1	9
ΣΥΝΟΛΟ		58	52	8	118

Η τρίτη μας υπόθεση αφορούσε το ότι η χρήση όπλου από την οικογένεια του ερωτώμενου επηρεάζει θετικά τη χρήση όπλου από τον ερωτώμενο. Κατόπιν συσχέτισης βλέπουμε ότι υπάρχει στατιστικά σημαντική σχέση ανάμεσα στη συχνότητα χρήσης όπλου από τον ερωτώμενο και στη χρήση όπλου από την οικογένεια αυτού αφού $p=0,00$.

Πίνακας 6.2.5: Συσχέτιση ηλικίας και συχνότητας χρήσης όπλου

ΣΥΣΧΕΤΙΣΗ ΗΛΙΚΙΑΣ ΚΑΙ ΣΥΧΝΟΤΗΤΑΣ ΧΡΗΣΗΣ ΟΠΛΟΥ.

		ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ ΟΠΛΟΥ					ΣΥΝΟΛΟ
		ΠΟΤΕ	ΣΠΑΝΙΑ	ΣΥΧΝΑ	ΠΟΛΥ ΣΥΧΝΑ	ΔΕΝ ΑΠΑΝΤΩ	
	16	10	2	3	0	0	15
	17	9	6	1	1	1	18
	18	6	2	0	0	2	10
	19	6	1	2	0	0	9
	20	7	1	0	0	0	8
	21	2	7	3	0	0	12
	22	4	3	2	0	3	12
	23	6	2	1	0	1	10
	24	9	7	6	0	2	24
ΣΥΝΟΛΟ		59	31	18	1	9	118

Η τέταρτη μας υπόθεση αφορούσε το ότι χρήση όπλου από τον ερωτώμενο δεν σχετίζεται με το εάν αυτός είναι ανήλικος ή όχι. Κατόπιν συσχέτισης της ηλικίας και της συχνότητας χρήσης όπλου βλέπουμε ότι δεν υπάρχει στατιστικά σημαντική σχέση μεταξύ τους αφού $p=0,2 > 0,05$.

Πίνακας 6.2.6: Συσχέτιση γνώσης ποινικών κυρώσεων και συχνότητα χρήσης όπλου.

Η ΓΝΩΣΗ ΤΩΝ ΠΟΙΝΙΚΩΝ ΚΥΡΩΣΕΩΝ ΓΙΑ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΙΣ ΟΠΛΟΧΡΗΣΙΑΣ ΕΠΗΡΕΑΖΕΙ ΤΗ ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ ΧΡΗΣΗΣ ΟΠΛΟΥ.

		ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ ΧΡΗΣΗΣ ΟΠΛΟΥ ΑΠΟ ΤΟΝ					
		ΠΟΤΕ	ΣΠΑΝΙΑ	ΣΥΧΝΑ	ΠΟΛΥ ΣΥΧΝΑ	ΔΕΝ ΑΠΑΝΤΩ	
ΓΝΩΣΗ ΚΥΡΩΣΕΩΝ ΣΕ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΙΣ ΧΡΗΣΗΣ ΟΠΛΟΥ	ΝΑΙ	26	14	14	1	5	60
	ΟΧΙ	13	15	2	0	1	31
	ΔΕΝ ΑΠΑΝΤΩ	20	2	2	0	3	27
ΣΥΝΟΛΟ		59	31	18	1	9	118

Εδώ η υπόθεσή μας αφορούσε το ότι η γνώση των ποινικών κυρώσεων για την οπλοχρησία δεν επηρεάζει τη χρήση και τη συχνότητα χρήσης όπλου από τον ερωτώμενο. Κατόπιν συσχέτισης διαπιστώσαμε ότι υπάρχει στατιστικά σημαντική σχέση ανάμεσά τους αφού $p=0,007 < 0,05$.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7

ΣΥΖΗΤΗΣΗ- ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Σκοπός της συγκεκριμένης έρευνας ήταν η διερεύνηση της παραβατικής συμπεριφοράς που παρουσιάζεται στον Δήμο Παλιανής και πιο συγκεκριμένα στην οπλοχρησία και την παράβαση του Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας σε άτομα ηλικίας 16-24 ετών. Λαμβάνοντας υπόψη τις παραπάνω συσχετίσεις με σκοπό να διαπιστώσουμε εάν επαληθεύονται ή όχι οι ερευνητικές μας υποθέσεις, καταλήγουμε στα εξής:

Η πρώτη ερευνητική μας υπόθεση αφορούσε στο ότι η ηλικιακή ομάδα 16-17 ετών οδηγεί παραβλέποντας τις κυρώσεις που προβλέπει ο νόμος. Η υπόθεση αυτή επαληθεύτηκε χωρίς τη διαδικασία συσχέτισης αφού υπήρχε ως ευθεία ερώτηση μέσα στο ερωτηματολόγιο. Βλέπουμε ότι τα 89 από τα 118 άτομα άρχισαν να οδηγούν σε ηλικίες 10-17 ετών με τα μεγαλύτερα ποσοστά εμφανίζονται στην ηλικία των 13 και 15 ετών με ποσοστά 12,7 και 18,6 αντίστοιχα (Πίνακας 6.20) . Σύμφωνα με τη θεωρία μας και αναφερόμενοι σε έρευνα με ερωτηματολόγιο που έλαβε χώρα στην περιοχή της Αθήνας σε άτομα 14-21 ετών βλέπουμε παρόμοια αποτελέσματα αποτελέσματα. (Κ.Ε.Π.Υ.Ε 2005:18).

Σύμφωνα λοιπόν με την έρευνα προέκυψαν τα εξής αποτελέσματα:

4. Αξιοποίητες πράξεις που δικάστηκαν από Μονομελές Πλημμελειοδικείο

Παραβάσεις του Κ.Ο.Κ	Κλοπή	Ναρκοτικά	Απόπειρες Κλοπής	Σύνολο
856	299	81	42	2128

Πίνακας 1.2. Η παραβατικότητα των ανηλίκων στην ευρύτερη περιοχή της Αθήνας (Κ.Ε.Π.Υ.Ε 2005:18).

Σύμφωνα με τον παραπάνω πίνακα, ο οποίος περιλαμβάνει αξιόπινες πράξεις ατόμων που δικάστηκαν από Μονομελές Πλημμελειοδικείο, βλέπουμε πως το μεγαλύτερο ποσοστό των παραβάσεων αποτελεί η παράβαση του Κ.Ο.Κ με 856 άτομα να έχουν δικαστεί. Αξίζει να σημειωθεί ότι το 89,1% τού ποσοστού αφορά αγόρια ηλικίας 17-19 ετών. Τόσο τα αποτελέσματα τα παραπάνω έρευνας όσο και τα αποτελέσματα της εν λόγω μελέτης υποδηλώνουν τη σοβαρότητα τού προβλήματος, τη συνεχόμενη έξαρση τού φαινομένου αλλά σαφώς και την ανάγκη λήψης αυστηρότερων μέτρων. Σε αυτό το φαινόμενο, βέβαια, σαφώς και αξίζει να τονιστεί η τεράστια ευθύνη που φέρουν οι τόσο οι γονείς αλλά και οποιοδήποτε άλλο μέλος από το οικογενειακό περιβάλλον τού ανηλίκου που όχι μόνο δεν αποτρέπει την πράξη αλλά επιδοκιμάζει αυτές τις συμπεριφορές.

Η δεύτερη ερευνητική υπόθεση αφορούσε στο ότι τα άτομα που συνδυάζουν αλκοόλ και οδήγηση προκαλούν περισσότερα ατυχήματα. Η συγκεκριμένη υπόθεση επαληθεύτηκε ($p=0,00$) (Πίνακας 6.2.3). Ένας από τους σημαντικότερους παράγοντες που ευθύνονται για τα τροχαία ατυχήματα είναι ο συνδυασμός χρήσης αλκοόλ και οδήγησης. Ο ΚΟΚ στην προσπάθειά του να μειώσει τη συχνότητα του φαινομένου και ως εκ τούτου και τα τροχαία ατυχήματα που προκαλούνται από αυτό είναι πολύ αυστηρός και προβλέπει σοβαρές ποινικές κυρώσεις. Επίσης γνωρίζοντας ότι η οδήγηση υπό την επήρεια αλκοόλ συμβάλλει σημαντικά στην πρόκληση τροχαίων ατυχημάτων, που τις περισσότερες φορές έχουν ως αποτέλεσμα θανάτους ή σοβαρούς διενεργεί τακτικούς ελέγχους της ποσότητας του αλκοόλ στους οδηγούς, τα γνωστά αλκοτέστ. Σύμφωνα με την ΕΛΑΣ και τα στατιστικά στοιχεία που έδωσε στη δημοσιότητα το πρώτο εξάμηνο του 2008, έγιναν 779.287 έλεγχοι- αλκοτέστ. Από το σύνολο των ατόμων που υπεβλήθησαν σε έλεγχο βρέθηκαν να έχουν καταναλώσει αλκοόλ οι 23.409. Αριθμός που αντιστοιχεί στο ποσοστό του 33,2%. Σε σύγκριση με το πρώτο εξάμηνο του 2007 υπάρχει αύξηση της παραβατικότητας σε αυτόν τον τομέα αφού ελεγχθήκαν 720.957 οδηγοί. Από τον αριθμό των ατόμων που ελεγχθήκαν, υπό την επήρεια αλκοόλ βρέθηκαν οι 22.644. Αριθμός που αντιστοιχεί σε ποσοστό 31,8% και που μας δίνει το αποτέλεσμα της αύξησης του φαινομένου σε ποσοστό 1,4%. (ΕΛ.ΑΣ 2008).

Όσον αφορά την τρίτη υπόθεση σχετικά με το ότι ο ερωτώμενος χρησιμοποιεί πιο συχνά όπλο αν χρησιμοποιεί και η οικογένεια αυτού βλέπουμε ότι αυτή επαληθεύεται ($p= 0,00$) (Πίνακας 6.2.4). Ένας από τους σημαντικότερους παράγοντες, που επηρεάζουν την αύξηση της παραβατικής συμπεριφοράς σε νέους, είναι η οικογένεια. «Οι ψυχολόγοι ανέκαθεν επέδειξαν ιδιαίτερο ενδιαφέρον για το οικογενειακό περιβάλλον. Παραδοσιακά αυτό θεωρείται ως ιδιαίτερα σημαντικό για τη διαδικασία της κοινωνικοποίησης, επειδή οι γονείς συνιστούν την πρωτογενή πηγή πολιτισμικών ηθικών αρχών, αξιών και κριτηρίων, που συνδέονται με τις αλλαγές στους κοινωνικούς ρόλους καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής» (Williams και συν. 2007: 72).

«Στη σύγχρονη κοινωνία ο ρόλος των προτύπων αποτελεί ισχυρό παράγοντα επίδρασης και διαμόρφωσης συμπεριφοράς ειδικότερα στις παιδικές και εφηβικές ηλικίες. Είναι σημαντικό για τους γονείς να καταλάβουν πως η επιρροή των προτύπων στα παιδιά μπορεί να αποτελέσει πηγή ποικίλων αλλαγών και γενεσιουργό δύναμη στη διαμόρφωση συμπεριφορών τους. Ως πρότυπο μπορεί να υπάρξει κάποιο άτομο του οικογενειακού περιβάλλοντος (γονείς, συγγενείς, φίλοι), κάποιο διάσημο πρόσωπο ή κάποιο συγκεκριμένο «μοτίβο-ανθρώπου» που προβάλλεται στη συγκεκριμένη εποχή και χώρα» (Γραβάνη 2009: 1).

Σχετικά με την ερευνητική υπόθεση της χρήσης όπλου ανεξαρτήτου ηλικίας βλέπουμε ότι η ηλικία στην οποία χρησιμοποιεί όπλο ο ερωτώμενος δεν έχει στατιστική σημαντικότητα αφού $p= 0,2$ (Πίνακας 6.2.5). «Στον 21ο αιώνα άντρες, γυναίκες και παιδιά έχουν μόνιμα πάνω τους το πιστόλι. Σε ορεινά χωριά του νησιού τα παιδιά οπλοφορούν από 8 χρονών και οι γονείς τους τα μαθαίνουν σκοποβολή». Οι Κρητικοί συνεχίζουν μια μακράιωνη παράδοση η οποία εξελίσσεται σε κακή και επικίνδυνη συνήθεια (Λαμπροπούλου & Βυθουλκά 2000). Σύμφωνα, λοιπόν, με τα αποτελέσματα της έρευνάς μας, οι ερωτώμενοι όχι μόνο παρανομούν κάνοντας χρήση όπλου αλλά παρανομούν και έχουν πρόσβαση σε τέτοιου είδους διαδικασίες όντας ανήλικοι. Το παραπάνω γεγονός αν και δεν μας εκπλήσσει μας ανησυχεί για παραπάνω από έναν λόγους. Πρώτον, όσον αφορά την ωριμότητα που μπορεί να διαθέτει ένας ανήλικος ώστε να είναι σε θέση να διαφυλάξει τη σωματική ακεραιότητα τόσο τού ίδιου όσο και τον παρευρισκομένων ατόμων. Δεύτερον το συνδυασμό προσβασιμότητας στο όπλο και ωριμότητας που έχει ένας ανήλικος και δή σε περιπτώσεις διαχείρισης θυμού.

Τρίτον η οικειότητα που αποκτά ο χρήστης με το όπλο με αποτέλεσμα να μην αντιλαμβάνεται την επικινδυνότητα της πράξης. Και τελευταίο αλλά όχι λιγότερο σημαντικό, οι συναναστροφές που αναπτύσσει μέσα από τη διαδικασία αγοράς αναλώσιμης ύλης (σφαίρες) καθώς αυτές δεν πωλούνται σε καταστήματα αλλά στη λεγόμενη μαύρη αγορά. Απαντώντας στα παραπάνω ερωτήματα συνειδητοποιούμε ότι αυτό το φαινόμενο δεν είναι τόσο ακίνδυνο όσο θεωρούσαμε μέχρι τώρα. Και πιο συγκεκριμένα ο ανήλικος μέσα από τη συχνή χρήση τού όπλου οικειοποιείται με την πράξη και εν ολίγοις σε συνδυασμό με την ανωριμότητα της ηλικίας του δεν είναι σε θέση να αντιληφθεί την επικινδυνότητα της πράξης και θεωρεί ότι δεν πρόκειται να τραυματίσει κάποιο άτομο. Όσον αφορά τις περιπτώσεις που ο ανήλικος έχει πρόσβαση στο όπλο σε συνδυασμό με την ανάπτυξη επιθετικής συμπεριφοράς (π.χ. μετά από ένα καυγά) τα αποτελέσματα μπορεί να είναι απλά τρομακτικά. Και τέλος οι συναναστροφές που μπορεί να αναπτύξει μέσα από τη διαδικασία αγοράς αναλώσιμης ύλης μπορεί να είναι καθοριστικές για την μετέπειτα συμπεριφορά τού ανήλικου, όντας σε ηλικία αναζήτησης προτύπων

Η τελευταία μας υπόθεση αφορούσε στη γνώση τού ερωτώμενου των ποινικών κυρώσεων παράνομης οπλοχρησίας. Θεωρήσαμε ότι η γνώση των ποινικών κυρώσεων δεν λειτουργεί αποτρεπτικά για τον ερωτώμενο και ότι αυτός δεν επηρεάζεται στο να κάνει παράνομη χρήση όπλου. Η υπόθεση αυτή δεν επαληθεύτηκε αφού το αποτέλεσμα $p=0,007$ μας δείχνει ότι η γνώση των κυρώσεων λειτουργεί αποτρεπτικά για την οπλοχρησία. (Πίνακας 6.2.6.)

7.2: ΣΥΝΔΕΣΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΜΕ ΠΑΡΑΒΑΤΙΚΟΤΗΤΑ.

Η κοινωνική εργασία δραστηριοποιείται σε δύο κύριους τομείς, στην πρόληψη και στην αντιμετώπιση. Απαραίτητη προϋπόθεση για το σχεδιασμό δράσεων πρόληψης είναι η κοινωνική έρευνα και τα συμπεράσματα αυτής. Οι πληροφορίες που λαμβάνουμε από την έρευνα μας οδηγούν στην απόκτηση ολοκληρωτικής εικόνας και ως εκ τούτου και στη διαπίστωση τού προβλήματος. - δεν έχω παραπομπή είναι δικό μου.

«Η κοινωνική έρευνα συνιστάται στη συστηματική διερεύνηση, καταγραφή και αξιολόγηση των αιτιών και των επιπτώσεων των κοινωνικών προβλημάτων και των συνθηκών ζωής, καθώς και στη μελέτη των ψυχολογικών,

κοινωνικών, και πολιτιστικών παραγόντων που δημιουργούν ένα κοινωνικό πρόβλημα, καθώς και των επιπτώσεών του» (Καλλινικάκη 1998: 152).

«Η κοινωνική έρευνα που διενεργείται στο πλαίσιο της κοινωνικής εργασίας είναι εφαρμοσμένη και αφορά όλα τα στάδια κατανόησης και επίλυσης των κοινωνικών προβλημάτων, καθώς και τις ιδιαιτερότητες και τα αποτελέσματα της πρακτικής αυτής» (Καλλινικάκη 1998: 152).

«Αναλυτικότερα, επιδιώκονται οι ακόλουθοι στόχοι:

- Εκτίμηση των κοινωνικοοικονομικών παραγόντων που συντείνουν στην εμφάνιση ή επηρεάζουν την αντιμετώπιση ενός προβλήματος,
- Εκτίμηση της συχνότητας εμφάνισης σοβαρών κοινωνικών προβλημάτων, αξιολόγηση τού επείγοντος τού χαρακτήρα τους και εκτίμηση των αναγκών για δημιουργία ή επέκταση των προγραμμάτων αντιμετώπισης,
- Μέτρηση της αποτελεσματικότητας των παρεμβάσεων και τού βαθμού στον οποίο οι επιλεγμένες πολιτικές επιτυγχάνουν τους σκοπούς τους,

Τα πορίσματα της κοινωνικής έρευνας αξιοποιούνται άμεσα στην πράξη της κοινωνικής εργασίας και στην εφαρμογή της κοινωνικής πολιτικής» (Καλλινικάκη 1998: 152- 153)

Η κοινωνική εργασία στα πλαίσια της πρόληψης της παραβατικής συμπεριφοράς εστιάζει στο σχεδιασμό δράσεων ενημερωτικού και επιμορφωτικού χαρακτήρα όχι μόνο απέναντι στα άτομα που ενδέχεται να εμφανίσουν παραβατική συμπεριφορά αλλά και απέναντι στις οικογένειες αυτών.

«Μέσα από την βιβλιογραφική αναζήτηση, αλλά κυρίως μέσα από τα αποτελέσματα που προέκυψαν από την έρευνα, είναι εμφανής η αναγκαιότητα και η χρησιμότητα του επαγγελματία κοινωνικού λειτουργού στον τομέα της παραβατικότητας, σε διάφορες υπηρεσίες και ποικίλα προγράμματα» (Δημητριάδη κ.α. 2007, σελ. 113-116).

«Οι επαγγελματίες κοινωνικοί λειτουργοί στον τομέα της παραβατικότητας, εφαρμόζουν είτε ξεχωριστά, είτε συνδυασμένα και τις τρεις βασικές μεθόδους της κοινωνικής εργασίας. Αποδέκτες των παρεμβάσεών τους

είναι οι μαθητές, οι εκπαιδευτικοί, οι γονείς, οι οικογένειες αλλά και η σχολική και ευρύτερη κοινότητα» (Δημητριάδη και συν. 2007, σελ. 113-116).

Κοινωνική Εργασία στο σχολείο:

«Οι κοινωνικοί λειτουργοί εργάζονται σε στενή συνεργασία με το διδακτικό προσωπικό και τους διευθυντές του σχολείου. Στόχος τους είναι τόσο η πρόληψη του

φαινόμενου μέσω της ενημέρωσης και του έγκαιρου εντοπισμού των ομάδων υψηλού

κινδύνου, αλλά κι η αντιμετώπιση περιστατικών και επιθετικών συμπεριφορών.

Αυτό

γίνεται μέσα από διοργάνωση ομιλιών από καταρτισμένους επιστήμονες, παιδοψυχολόγους, ημερίδων αλλά και εκδηλώσεων (π.χ. σκετσάκια, θεατρικά έργα),

μέσα από συμβουλευτική σε παιδιά, γονείς και εκπαιδευτικούς και παρέμβαση στις περιπτώσεις που αυτό είναι αναγκαίο, ή παραπομπή τους στις αρμόδιες υπηρεσίες» (Δημητριάδη κ.α. 2007 σελ. 113-116).

<<Ακόμα, ο κοινωνικός λειτουργός χρησιμοποιεί την κοινωνική εργασία με ομάδες ή παρέχει συμβουλευτική και στήριξη σε παιδιά, γονείς και εκπαιδευτικούς.

Στις ομάδες που αποτελούνται από μαθητές ο κοινωνικός λειτουργός βοηθά και ενθαρρύνει το παιδί να εκφράζει και να χειρίζεται τα συναισθήματα, το θυμό του,

την επιθετικότητα του, έτσι ώστε να αποκτήσει θετική εικόνα για τον εαυτό του και

να αναγνωρίσει τις ανάγκες του. Τελικός στόχος των ομάδων αυτών είναι η καλύτερη

ένταξη του μαθητή στο σχολικό και οικογενειακό του περιβάλλον και η ανάπτυξη κοινωνικών δεξιοτήτων που διευκολύνουν τις σχέσεις του παιδιού με το οικογενειακό

σχολικό φιλικό και κοινωνικό του περιβάλλον γενικότερα. >>(Δημητριάδη κ.α. 2007, σελ. 113-116)

<<Στις ομάδες που αποτελούνται από τους εκπαιδευτικούς σκοπός είναι η

Ενημέρωση, η ευαισθητοποίηση και η εκπαίδευση αυτών όπως επίσης και η ανάπτυξη δεξιοτήτων για τον χειρισμό καταστάσεων. Η συμβουλευτική που παρέχεται έχει ως στόχο την ενημέρωση και την ευαισθητοποίηση τού εκπαιδευτικού, με απώτερο σκοπό την αλλαγή στάσεων, αντιλήψεων, απόψεων και συμπεριφορών.>> (Δημητριάδη κ.α. 2007, σελ. 113-116)

<<Παράλληλα δίνεται η δυνατότητα να δημιουργηθούν ομάδες με τους γονείς, με στόχο την ενημέρωση αλλά και την έκφραση ανησυχιών, προβληματισμών και συναισθημάτων. Στις ομάδες αυτές, δίνεται στους γονείς η δυνατότητα να μοιραστούν, μέσα σε ένα υποστηρικτικό περιβάλλον, τις δυσκολίες τους, τις απογοητεύσεις, τους φόβους και τα αισθήματα ανασφάλειας που έχουν για τη διαπαιδαγώγηση των παιδιών τους.>>(Δημητριάδη κ.α. 2007, σελ. 113-116)

<<Κοινωνική εργασία στην οικογένεια:

Στόχος κι εδώ είναι η πρόληψη και στην συνέχεια η αντιμετώπιση. Μέσα από το σχολείο για γονείς και τον οικογενειακό προγραμματισμό επιτυγχάνεται η καλλιέργεια γονεϊκών δεξιοτήτων και ικανοτήτων, καλύτερης επικοινωνίας μεταξύ

γονέων και παιδιών και πιο σωστής αντιμετώπισης των προβλημάτων και των δυσκολιών. Στις περιπτώσεις όπου χρειάζεται παρέμβαση ή απλά ενημέρωση, ακολουθείται συμβουλευτική οικογένειας και όπου είναι απαραίτητο διάφορες στρατηγικές παρέμβασης.>> (Δημητριάδη κ.α. 2007, σελ. 113-116)

<<Εντοπισμός και παρέμβαση στις ομάδες υψηλού κινδύνου, με σκοπό την πρόληψη επιθετικών συμπεριφορών και την στήριξη των οικογενειών αυτών.

Κοινωνική Εργασία στην Κοινότητα:

Ο κοινωνικός λειτουργός, με την εφαρμογή της μεθόδου της κοινωνικής εργασίας με κοινότητα έχει την δυνατότητα να ευαισθητοποιήσει, να συντονίσει και

να κινητοποιήσει όλους τους τοπικούς φορείς για την αντιμετώπιση προβλημάτων

επιθετικότητας. Επίσης, γίνεται ενημέρωση γύρω από το θέμα της επιθετικότητας και

ιδιαίτερα της παιδικής με απώτερο σκοπό την αναθεώρηση στάσεων και αντιλήψεων.

Ακόμα, ενημερώνει το σύνολο για τις δομές και τις υπηρεσίες οι οποίες υπάρχουν και

μπορούν να απευθυνθούν οι πολίτες.>> (Δημητριάδη κ.α. 2007, σελ. 113-116)

<<Στις αρμοδιότητες του Κοινωνικού Λειτουργού, περιλαμβάνεται επίσης, η διασύνδεση υπηρεσιών στην κοινότητα για αντιμετώπιση προβλημάτων επιθετικότητας, αλλά και για την δημιουργία προγραμμάτων που θα προλάβουν τέτοιου είδους προβλήματα (πχ ανάπτυξη βιβλιοθηκών, ή αθλοπαιδιών, συμβουλευτικών σταθμών, σταθμούς κακοποιημένων παιδιών κλπ.). Σχολείο, δικαστήριο ανηλίκων, πρόνοια, Κ.Δ.Α.Υ., βρίσκονται σε στενή συνεργασία μεταξύ τους.. (Δημητριάδη κ.α. 2007, σελ. 113-116)

<<Η διασύνδεση των υπηρεσιών και η διεπιστημονική συνεργασία των ειδικών μέσα στην ίδια υπηρεσία, αν δεν επιτευχθεί δεν μπορεί να αντιμετωπιστεί ένα τέτοιο

περίπλοκο κοινωνικό πρόβλημα.. Ένα θέμα όπως αυτό της επιθετικότητας και εν συνεχεία της παραβατικότητας, που

παίρνει συνεχώς διαστάσεις, είναι πολυπαραγοντικό και σύνθετο, αφού οι παράγοντες

που το συνθέτουν, βρίσκονται σε διαρκή αλληλεπίδραση μεταξύ τους.

>>(Δημητριάδη κ.α. 2007, σελ. 113-116)

Η κοινωνική εργασία στον τομέα της αντιμετώπισης της παραβατικής συμπεριφοράς εξυπηρετεί άτομα κάθε ηλικίας που έχει υποπέσει σε παραβατική ή εγκληματική συμπεριφορά, καθώς και ανηλίκους που ζουν σε οικονομικά, κοινωνικά και συναισθηματικά επιβαρυνμένες συνθήκες, οι οποίες είναι πιθανόν να τους οδηγήσουν σε συγκρούσεις με το περιβάλλον τους ή και σε παραβατική συμπεριφορά.

7.3: ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Με βάση τα αποτελέσματα τα οποία πήραμε από την επεξεργασία των δεδομένων της έρευνας καταλήξαμε σε κάποια συμπεράσματα τα οποία και σχολιάσαμε αναλυτικά στο παραπάνω κεφάλαιο. Οι προτάσεις που θα μπορούσαμε να κάνουμε και αυτά που θα μπορούσαμε να προτείνουμε μελετώντας τα παραπάνω αφορούν στα εξής :

- Πρώτον, υιοθέτηση συνεχόμενης ετήσιας παροχής μαθημάτων κυκλοφοριακής αγωγής στα σχολεία τού Δήμου Παλιανής. Με αυτή τη διαδικασία δίνεται η δυνατότητα στους μαθητές να εμπεδώσουν τη σημασία της σωστής και υπεύθυνης οδήγησης αλλά και να τους δοθεί το ερέθισμα να συγκρίνουν αυτά που θα μάθουν με αυτά που θεωρούνται δεδομένα στην κοινωνία που ζουν.
- Συνεργασία με τη ΝΕΛΕ και πιο συγκεκριμένα: πραγματοποίηση ομιλιών στα σχολεία τού Δήμου, σχεδιασμένα από την Κοινωνική Υπηρεσία τού Δήμου, με σκοπό να κατανοήσουν οι γονείς την επιτακτική ανάγκη για σωστή διαπαιδαγώγηση, και στενό έλεγχο που πρέπει να επιβάλλουν στα παιδιά τους. Εκεί θα δίνεται η δυνατότητα στους γονείς για παροχή στήριξης και καθοδήγησης, έκφραση συναισθημάτων., φόβων και προβληματισμών.
- Κινητοποίηση όλων των αρμόδιων φορέων και επιβολή πίεσης στους αντιπροσώπους τού νόμου με σκοπό την αύξηση της αστυνόμευσης και των μέτρων προστασίας των πολιτών,
- Προβολή τού μεγέθους τού θέματος στις διοικητικές αρχές της περιοχής και προσπάθεια τρόπων εξεύρεσης δράσεων μείωσης των φαινομένων μέσω κοινοτικών φόρουμ.
- Σχεδιασμός και υλοποίηση εκδηλώσεων και ημερίδων ενημερωτικού χαρακτήρα και προσπάθεια προσέλκυσης σε αυτές ομάδων της κοινωνίας που είτε παρουσιάζουν παραβατική συμπεριφορά, είτε επηρεάζουν αυτούς που παρουσιάζουν παραβατική συμπεριφορά,
- Παροχή έντυπου υλικού αναφορικά με τον ΚΟΚ και τις συνέπειες των ατυχημάτων, με στόχο την υιοθέτηση της αντίληψης τού σωστού και τού λάθους και με σκοπό τη μείωση φαινομένων παραβατικής συμπεριφοράς.
- Δημιουργία νέων ενδιαφερόντων πλαισίων (π.χ. στέκια ζωγραφικής-πηλού) με σκοπό την ενασχόληση της νεολαίας και την προσέλκυση αυτών σε νέες δημιουργικές ασχολίες.

- Τακτική παροχή έντυπου ενημερωτικού υλικού σχετικά με τον ρόλο της κοινωνικής υπηρεσίας καθώς και σαφής περιγραφή στις υπηρεσίες που αυτή προσφέρει, ώστε να καταστεί κατανοητό ότι οι γονείς που αντιμετωπίζουν κάποιο πρόβλημα παραβατικής συμπεριφοράς με τα παιδιά τους θα δύνανται να καταφεύγουν στην εν λόγω υπηρεσία για παροχή συμβουλευτικής και στήριξης.
- Τέλος ως μέτρο καταστολής της οπλοχρησίας θα μπορούσαμε πέραν των παραπάνω να προτείνουμε τη δημιουργία σκοπευτικού συλλόγου από το Δήμο Παλιανής. Με τη δημιουργία αυτού,
 - α) οι νέοι που έχουν την περιέργεια να κάνουν χρήση όπλου, δεν θα χρειάζεται να καταφεύγουν σε μη νόμιμες λύσεις,
 - β) αυτοί που το θεωρούν ως μέσο εκτόνωσης θα έχουν τη δυνατότητα να το πράττουν μέσα σε νόμιμα αλλά και ασφαλή πλαίσια,
 - και γ) αυτοί που νιώθουν την ανάγκη να το κάνουν για επίδειξη δύναμης «αντρισμού» κ.τ.λ. δεν θα τους είναι πλέον τόσο ενδιαφέρον αφού θα είναι κάτι που ο καθένας θα μπορεί να κάνει.

Πρέπει να καταστεί σαφές ότι η ανάπτυξη της παραβατικής συμπεριφοράς ξεκινάει από τη διαπαιδαγώγηση τού παιδιού όταν ακόμη αυτό είναι σε μικρή ηλικία. Τα σωστά πρότυπα, ο σαφής προσδιορισμός των ορίων, η άσκηση σωστού και στενού αντικειμενικού ελέγχου, οι σωστές συναναστροφές και η θεώρηση ως μη δεδομένης της παραβατικής συμπεριφοράς που αναπτύσσεται γύρω μας (και ως εκ τούτου και η αποδοκιμασία αυτής) είναι τα θεμέλια για την πρόληψη και ως εκ τούτου και τη μείωση της μελλοντικής ανάπτυξης της παραβατικής συμπεριφορά όχι μόνο στο Δήμο Παλιανής αλλά και γενικότερα.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

A. Βιβλία

- Αγριτέλλης, Ι, Χαλκιαδάκη, Ι. (2006). *Μελέτη Κοινότητας Δήμου Παλιανής*.
- Αλεξιάδης, Σ. (1989) *Εγκληματολογία*, Αθήνα-Κομοτηνή: εκδόσεις Σακκούλα.
- Δασκαλάκης, Η. (1985) *Η εγκληματολογία της κοινωνικής αντίδρασης*, Αθήνα-Κομοτηνή: εκδόσεις Σακκούλα.
- Μαργαρίτης, Λ & Παρασκευόπουλος, Ν. (1997) *Ποινικός κώδικας και ειδικοί ποινικοί νόμοι*, Θεσσαλονίκη: εκδόσεις Σακκούλα.
- Νόβα-Καλτσούνη, Χ.(2001) *Μορφές αποκλίνουσας συμπεριφοράς στην εφηβεία: Ο ρόλος της οικογένειας και του σχολείου*, Αθήνα: εκδόσεις Gutenberg.
- Πανούσης, Γ (1987) *Θεμελιώδη ζητήματα της εγκληματολογίας*, Αθήνα-Κομοτηνή: εκδόσεις Σακκούλα.
- Πανούσης, Γ. (1990) *Σύγχρονα θέματα εγκληματολογίας*, Αθήνα: εκδόσεις Δανιά.
- Παπακωνσταντής, Γ. (2005) *Στοιχεία εγκληματολογίας και αντεγκληματικής πολιτικής*, Αθήνα-Κομοτηνή: εκδόσεις Σακκούλα.
- Πιτσελά, Α. (2000) *Η ποινική αντιμετώπιση της εγκληματικότητας των ανηλίκων*, Αθήνα-Θεσσαλονίκη: εκδόσεις Σακκούλα.
- Σπινέλλη, Κ. Δ. (1985) *Εγκληματολογία*, Αθήνα-Κομοτηνή: εκδόσεις Σακκούλα.

➤ Τάχος, Ι.Α. (2002). *Ελληνικό διοικητικό δίκαιο*. Αθήνα-Θεσσαλονίκη: εκδόσεις Σακκούλα.

➤ Υπουργείο Μεταφορών και Επικοινωνιών, (2000) *Θεωρητική εκπαίδευση υποψηφίων οδηγών αυτοκινήτων*, (Β' έκδ.), Ίδρυμα Ευγενίδου (επιμ.) Αθήνα, 2003.

Β.Αγγλική Βιβλιογραφία

➤ Research by Berlin (2001). *First periodical report on crime and crime control in Germany*. Germany: Federal Ministry of the Interior and Federal Ministry.

➤ Social work research by Williams,J & Vandorn,R,A & Bright,C,L (2007). *Understanding race and gender differences in delinquent acts*. National association of social workers.

➤ Apel,R & Kaukinen,C (2008). *Criminology: on the relationship between family structure and antisocial behavior*. University of South California: Publishing by Blackwell (Volume 46:number 1).

Κ.Διαδικτυακή

➤ ΑΚΡΙΤΑΣ (Εβδομαδιαία πολιτική εφημερίδα) (2007)(χ. συγγραφέα) *Ταχύτητα του οχήματος* στο [http:// www.akritasmedia.gr](http://www.akritasmedia.gr), [Πρόσβαση στις 25 Αυγούστου 2008]

➤ Αρακά, Α (2008) *Νεανική παραβατικότητα: νεαροί θύτες ή θύματα* στο [http:// www.alkistis-equal.gr](http://www.alkistis-equal.gr), [πρόσβαση στις 13 Μαρτίου 2009].

➤ Βόλτσης, Σ (2007) *Η παραβατική συμπεριφορά στην εφηβεία* στο [http:// www.eleftherovima.gr](http://www.eleftherovima.gr), [πρόσβαση στις 16 Οκτωβρίου 2008].

➤ Ελεύθερη εγκυκλοπαίδεια (2009) *Όπλο* στο [http:// www.el.wikipedia.org](http://www.el.wikipedia.org), [πρόσβαση στις 13 Μαρτίου 2009].

➤ Γιαννόπουλου, Ι. Γ & Τσομπάνογλου, Γ. Ο. (2003) *Νεανική παραβατικότητα στην Ελλάδα* στο [http:// www.encephalos.gr](http://www.encephalos.gr), [πρόσβαση στις 06 Νοεμβρίου 2008].

➤ Γραφείο Στατιστικής και Ερευνών Τμήμα Τροχαίας Αρχηγείου (2008) *Στατιστικές που ενέχονται ανήλικοι από το 2005 έως το 2007* στο [http:// www.astynomia.gr](http://www.astynomia.gr), [πρόσβαση στις 06 Νοεμβρίου 2008].

- Δανέλη Βασ. Μυλωνάς Π.(2007) Ευπαθείς χρήστες του οδικού δικτύου στην Ελλάδα, VOICE CENTER SHEET,(χωρίς αριθμό τεύχους) στο <http://www.etsc.be/documents>, [πρόσβαση στις 20 Ιουλίου 2008]
- Εθνική Στατιστική Υπηρεσία (2008) Παράσχου, Β. (Επίμ.) *Δελτίο Τύπου - Οδικά Τροχαία Ατυχήματα Ιούνιος 2008* στο <http://www.statistics.gr>, [πρόσβαση στις 20 Αυγούστου 2008].
- ΕΛ.ΑΣ. (2008) *Στατιστικά Στοιχεία από ΕΛ.ΑΣ για το πρώτο εξάμηνο του 2008* στο <http://www.seatbelt.gr>, [Πρόσβαση στις 30 Αυγούστου 2008]
- Ζαφειρίου, Ε (2007) Τα κοινωνικά αίτια της εγκληματικότητας στο <http://www.kke.gr>, [πρόσβαση στις 06 Νοεμβρίου 2008].
- Ιωαννίδη, Β (2008) Νέες παιδαγωγικές προσεγγίσεις. Αγωγή Υγείας: Διαφαινόμενες προοπτικές για μια άλλη θεώρηση στη νεανική παραβατικότητα στο <http://www.healtheducationbeul.primedu.uoa.gr>, [πρόσβαση στις 16 Οκτωβρίου 2008].
- Κρητικός, Γ (2008) *Οπλοκατοχή στην Ελλάδα* στο <http://fygei.blogspot.com>. [πρόσβαση στις 16 Οκτωβρίου]
- Λαμπροπούλου, Β,Γ & Βυθουλκά, Δ (2000) *Ο χάρτης της εγκληματικότητας: Οι διαρρήξεις, οι κλοπές, I.X., το λαθρεμπόριο όπλων και οι σεξουαλικοί εκμετάλλευση* στο <http://www.βήμα.gr>, [πρόσβαση στις 19 Οκτωβρίου]
- Μαγγανά, Ι (2008) *Παιδική εγκληματικότητα* στο <http://www.anew.gr>, [πρόσβαση στις 06 Νοεμβρίου 2008].
- Μαυράκης, Α (2008). *Εθιμοτυπική Οπλοκατοχή* στο <http://www.ethnos.gr>, [πρόσβαση στις 16 Οκτωβρίου]
- Μαυρογιάννης, Δ, Γ (2003) *Παιδική και εφηβική παραβατικότητα* στο <http://www.elesme.gr>, [πρόσβαση στις 16 Οκτωβρίου 2008].
- Σιδηρόπουλος (χ. ημ.) *Κώδικας Οδικής Κυκλοφορίας ,σύστημα ΣΕΣΟ και αυνοπτικός πίνακας με κυρώσεις* στο <http://www.sidiropoulos.gr>, [Πρόσβαση στις 25 Αυγούστου 2008]
- Υπουργείο Μεταφορών και Επικοινωνιών (2007) *Κώδικας Οδικής Κυκλοφορίας* Τσάγκα,Ε. & Λάτσινος,Α. & Πατρή,Γ. & Αλεξάκης,Ι. (Επίμ.) στο <http://www.yme.gr>, [πρόσβαση στις 20 Αυγούστου 2008].
- Χ.ε. (2006) *Οι σύγχρονες κοινωνιολογικές προσεγγίσεις του εγκλήματος και η οπτική του Ζ-Ζ Ρουσσώ στα έργα του 'Αιμίλιος ή για την εκπαίδευση' και 'Οι*

εξομολογήσεις του Ζαν Ζακ Ρουσσώ στο <http://www.countess.gr>. [πρόσβαση στις 06 Νοεμβρίου]

➤ Κ.Ε.Π.Υ.Ε. (2005). Νεανική Παραβατικότητα Ελευθεροτυπία. στο <http://www.ephebiatrics.gr>, [πρόσβαση στις 16 Οκτωβρίου].

➤ Καθημερινή πολιτική εφημερίδα Κομοτηνής (2003) (χωρίς συγγραφέα) Παραβατικότητα στο <http://www.elftherovima.gr>, [πρόσβαση στις 16 Οκτωβρίου 2008].

➤ Vaz (2008) *Juvenile Delinquency* στο <http://www.thecanadianencyclopedia.com>, [πρόσβαση στις 06 Νοεμβρίου 2008].

➤ CRC Health Group (2008) *About juvenile delinquents: What every parent need to know* στο <http://www.aboutjuveniledelinquents.com>, [πρόσβαση στις 12 Ιανουαρίου 2009].

➤ ΟΗΕ (2003) *Juvenile Delinquency* στο <http://www.juveniledelinquency.com>, [πρόσβαση στις 12 Ιανουαρίου 2009].

D. Εφημερίδες-Περιοδικά

➤ Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας (1993). *Ρύθμιση θεμάτων που αφορούν όπλα, πυρομαχικά, εκρηκτικές ύλες, εκρηκτικούς μηχανισμούς και άλλες διατάξεις, ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ.2168, ΑΘΗΝΑ: χ.ε.*

➤ Λυβιάκη, Γ.(2009) (*Και νέο φονικό*), *Ελευθεροτυπία*, σελίδα 24.

➤ Κουτουβίδη, Ν & Μηνογιάννη, Α (2003) «Αιτιοπαθογενετικές θεωρίες της εγκληματικής συμπεριφοράς», *Περιοδικό Ψυχιατρική* 14(3), σελ:200-209

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

Τ.Ε.Ι. ΚΡΗΤΗΣ

ΣΧΟΛΗ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΩΝ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Στα πλαίσια των σπουδών μας στο τμήμα Κοινωνικής Εργασίας του Τ.Ε.Ι. Κρήτης, θα εκπονήσουμε την πτυχιακή μας εργασία με θέμα την μελέτη της παραβατικής συμπεριφοράς σε άτομα ηλικίας 16-24 ετών στον δήμο Παλιανής. Με στόχο την εκπόνηση της πτυχιακής μας εργασίας και την διεξαγωγή της παραπάνω μελέτης, ζητάμε την συνεργασία των νέων του δήμου Παλιανής μέσα από την συμπλήρωση ερωτηματολογίων.

Να διευκρινίσουμε τα εξής:

- Η έρευνα είναι απόρρητη, δεν πρόκειται να δημοσιοποιηθεί, επομένως δεν χρειαζόμαστε προσωπικά στοιχεία όπως τα ονοματεπώνυμα των ερωτώμενων.
- Η συμμετοχή όλων είναι επιθυμητή αλλά όχι υποχρεωτική.

- Αν χρειάζεστε διευκρίνιση σε κάποια ερώτηση μπορείτε να απευθυνθείτε σε εμάς.
- Παρακαλούμε απαντήστε σε όλες τις ερωτήσεις.

Σπουδάστριες:

Καραμανωλάκη Αικατερίνη
Κοζορόνη Μαρία
Μπιτσακάκη Βασιλική

Υπεύθυνος καθηγητής:

Βάντσης Δημήτριος

Ευχαριστούμε πολύ για την συνεργασία σας

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

A Ατομικά στοιχεία ερωτώμενου

1.1. Φύλο:

Άνδρας Γυναίκα

1.2. Ηλικία:

1.3. Οικογενειακή κατάσταση ερωτώμενου:

Έγγαμος Άγαμος Διαζευγμένος

1.4. Μορφωτικό επίπεδο:

Δημοτικό Γυμνάσιο Λύκειο Α.Ε.Ι./Τ.Ε.Ι

Άλλο:.....

5. Επάγγελμα:.....

B Οικογενειακό περιβάλλον

1. Οικογενειακή κατάσταση γονέων

- Έγγαμοι Άγαμοι Διαζευγμένοι
 Χήροι

1.1 Μόρφωση γονέων:

1.1.1 Πατέρας:

- Δημοτικό Γυμνάσιο Λύκειο Α.Ε.Ι./Τ.Ε.Ι.
 Άλλο:.....

1.1.2 Μητέρα:

- Δημοτικό Γυμνάσιο Λύκειο Α.Ε.Ι./Τ.Ε.Ι.
 Άλλο:.....

1.2. Ηλικίες γονέων:

Πατέρας:.....

Μητέρα:.....

1.2 Επαγγελματική κατάσταση γονέων:

Πατέρας:.....

Μητέρα:.....

2 Έχετε αδέρφια:

- Ναι Όχι

2.1 Ηλικία αδερφών:

Αδέρφια	Ηλικία	Φύλο
1		
2		
3		
4		

Πάνω από 4		
------------	--	--

Συμπληρώστε στον παραπάνω πίνακα την ηλικία και το φύλο των αδερφών σας.

Γ Ελεύθερος Χρόνος

1. Πώς περνάτε τον ελεύθερό σας χρόνο:

.....

2. Έχουν πραγματοποιηθεί στο χωριό σας κάποιες πολιτιστικές εκδηλώσεις:

Ναι Όχι

2.1 Αν ναι, έχετε συμμετάσχει σε κάποιες από αυτές τις εκδηλώσεις:

Ναι Όχι

2.2 Τι είδους εκδηλώσεις:

1. Συναυλίες	
2. Κρητικές βραδιές	
3. Θεατρικές παραστάσεις	
4. Ημερίδες επιμορφωτικού χαρακτήρα	
5. Παζάρια	
6. Άλλο:.....	

Συμπληρώστε με X τις απαντήσεις σας.

2.1. Έχετε διαπιστώσει κάποιου είδους παραβατική συμπεριφορά ατόμων σε τέτοιου είδους εκδηλώσεις:

Ναι Όχι

3.1 Αν ναι, τι είδους συμπεριφορές:

.....
.....

2.2. Έχετε διαπιστώσει κάποιου είδους παραβατική συμπεριφορά στο χωριό σας:

Ναι Όχι

4.1 Αν ναι τι είδους παραβατική συμπεριφορά:

.....
.....

Δ Οπλοχρησία

1. Υπάρχει στο οικογενειακό σας περιβάλλον άτομο που να κάνει χρήση όπλου:

Ναι Όχι

1.1 Αν ναι, το άτομο αυτό διαθέτει άδεια κατοχής όπλου:

Ναι Όχι

1.1 Τι είδους όπλο ήταν αυτό:.....

2. Έχει γίνει χρήση όπλου από κάποιο μέλος της οικογένειάς σας:

Ναι Όχι

2.1 Αν ναι, από ποιον:

Γονείς Ερωτώμενος Αδέρφια

2.2 Σε τι είδους περιπτώσεις έγινε η χρήση όπλου:

1. Γάμοι	
2. Βαπτίσεις	
3. Εθνικές Εορτές	
4. Θρησκευτικές εορτές	

5. Άλλο:.....	
---------------	--

Συμπληρώστε με X τις απαντήσεις σας.

3. Αν έχετε χρησιμοποιήσει όπλο, διαθέτετε άδεια χρήσης

Ναι Όχι

3.1 Αν όχι, γνωρίζετε τις ποινικές κυρώσεις που προβλέπει ο νόμος για την παράνομη οπλοχρησία:

Ναι Όχι

3.2 Πόσο συχνά κάνετε χρήση όπλου:

Ποτέ Σπάνια Συχνά Πολύ συχνά

4. Ποιος ήταν εκείνος/η που σας παρότρυνε να κάνετε χρήση όπλου:

Συγγενικό πρόσωπο Οικογένεια Φίλοι

Μόνος Άλλο άτομο

4.1 Ποιοι ήταν οι λόγοι που χρησιμοποιήσατε όπλο:

1. Έθιμο	
2. Προσωπική ευχαρίστηση	
3. Άλλο:.....	

Συμπληρώστε με X τις απαντήσεις σας.

Ε Παραβιάσεις του Κ.Ο.Κ

1. Έχετε οδηγήσει ποτέ;

Ναι Όχι

1.1 Αν ναι από ποια ηλικία οδηγείτε;.....

1.2 Τι είδους όχημα έχετε οδηγήσει:

1. Μηχανή	
2. Αυτοκίνητο	

3. Γεωργική Μηχανή	
4. Άλλο:.....	

Συμπληρώστε με X τις απαντήσεις σας.

2. Έχετε δίπλωμα οδήγησης;

Ναι Όχι

2.1 Αν όχι, γνωρίζετε τις κυρώσεις που ορίζει ο νόμος;

Ναι Όχι

2.2. Υπάρχει κάποιο άτομο που διαθέτει δίπλωμα, το οποίο να σας επιβλέπει ενώ οδηγείτε;

Ναι Όχι

3. Έχετε παραβιάσει κάποιες από τις διατάξεις του Κ.Ο.Κ;

Ναι Όχι

4. Ποιες από τις παρακάτω διατάξεις έχετε παραβεί; Πόσο συχνά;

Διατάξεις	Ποτέ	Σπάνια	Συχνά	Πολύ συχνά
1. Φωτεινός Σηματοδότης				
2. Σήματα				
3. Ζώνη Ασφαλείας				
4. Ανεξόφλητες Δόσεις				
5. Υπερβολική Ταχύτητα				
6. Άλλη.....				

Συμπληρώστε με X τις απαντήσεις σας.

2.3. Πίνετε όταν οδηγείτε:

1. Ποτέ	2. Σπάνια	3. Συχνά	4. Πολύ συχνά

Συμπληρώστε με X τις απαντήσεις σας.

6. Έχετε προκαλέσει κάποιο ατύχημα ενώ οδηγείτε;

Ναι Όχι

7. Με τι συνέπειες;

1. Τραυματισμός	
2. Υλικές Ζημιές	
3. Θάνατος	
4. Άλλο.....	

Συμπληρώστε με X τις απαντήσεις σας.

8. Γνωρίζεται αν έχουν γίνει κάποιες ενέργειες στο δήμο σας για την αντιμετώπιση των παραπάνω φαινομένων:

.....
.....

9. Πως πιστεύετε ότι θα μπορούσε να μειωθεί η παραβατική συμπεριφορά στον τόπο σας:

.....
.....
.....
.....